

Tijelo/osoba	Dio Strategije na koji se komentar odnosi	Komentar	Odgovor na komentar
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike	3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda	<p>U mjeri 1.2.3. održivo korištenje i vrednovanje kulturne i prirodne baštine nacrtu prijedloga Strategije regionalnoga razvoja RH za razdoblje do kraja 2020. godine, sljedeće programe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podrška u aktivnostima očuvanja krajobrazna, odnosno očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti u funkciji razvoja - Podrška pripremi programa zaštite i očuvanja prirodne baštine, - Podrška aktivnostima povezivanja korištenja kulturne i prirodne baštine s potrebama turizma obrazovanja, poduzetničke potporne infrastrukture, kulture i socijalnog poduzetništva; <p>treba konkretizirati i uskladiti s Nacrtom prijedloga Strategije i Akcijskog plana prirode RH (u dajnjem tekstu: NSAP), imajući jasno u vidu korisnike i provedbu. Kako je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (Uprava za zaštitu prirode) provoditelj većine mjera iz NSAP-a, dodatne mjere iz predmetnog nacrtu Strategije, osim preklapanja, nadišle bi kapacitete Uprave za zaštitu prirode. Program Sanacija krajobrazna po završetku eksploatacije mineralnih sirovina, provedba obveze koncesionara u sanaciji, nije izravno povezan sa zaštitom prirode, i treba ga eventualno povezati s Ministarstvom gospodarstva (Uprava za rudarstvo), budući da se svaka sanacija odvija unutar eksploatacijskog polja.</p>	<p>PRIHVAĆA SE.</p> <p>Aktivnost "Podrška u aktivnostima očuvanja krajobrazna, odnosno očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti u funkciji razvoja" po preporuci MZOIE (Uprava za zaštitu prirode) korigirana je te glasi: "Podrška aktivnostima očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti u funkciji lokalnog i regionalnog razvoja".</p> <p>Dio aktivnosti "... podrška pripremi programa zaštite i očuvanja prirodne baštine" je brisan.</p> <p>Aktivnost "Održivo korištenje kulturne i prirodne baštine i potencijala u kulturi" nije predviđena u mjeri 1.2.3.</p> <p>Aktivnost "Podrška aktivnostima povezivanja korištenja kulturne i prirodne baštine s potrebama turizma obrazovanja, poduzetničke potporne infrastrukture, kulture i socijalnog poduzetništva" korigirana je te glasi: "Podrška aktivnostima povezivanja korištenja kulturne i prirodne baštine s potrebama turizma obrazovanja, poduzetničke potporne infrastrukture, kulture i socijalnog poduzetništva na regionalnoj i lokalnoj razini".</p> <p>Aktivnost "Sanacija krajobrazna po završetku eksploatacije mineralnih sirovina, provedba obveze koncesionara u sanaciji" j e predviđena kao jedna od aktivnosti/programa/projekata (APP) u okviru mjere 1.2.3. održivo korištenje i vrednovanje kulturne i prirodne baštine nacrtu prijedloga Strategije te je povezana s Ministarstvom gospodarstva na način da se u opisu mjere, redak SURADNJA U PROVEDBI, navodi Ministarstvo gospodarstva odnosno Ministarstvo gospodarstva, malog i srednjeg poduzetništva. Naime, mjere kako su navedene u Strategiji su kompleksne te se ostvaruju nizom planiranih aktivnosti, programa i projekata u nadležnosti različitih tijela pa, posljedično, za tako formuliranu mjeru nije moguće odrediti jednoga nositelja nego se navodi samo SURADNJA U PROVEDBI gdje je navedeno više tijela državne i javne uprave u čijoj se nadležnosti nalaze pojedini APP-ovi obuhvaćeni mjerom. Ova aktivnost preformulirana je i glasi: Podrška aktivnostima biološke i krajobrazne sanacije napuštenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina sa svrhom stvaranja preduvjeta za daljnji razvo j</p>
		<p>U mjeri 1.2.4. Podrška primjeni mjera zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na lokalnoj i regionalnoj razini izbaciti program "Podrška u unaprijeđenju sustava upravljanja prirodnim područjima i Natura 2000 područjima", budući da je to već predviđeno NSAP-om, a i poklapa se s projektom u pripremi Ministarstva zaštite okoliša i energetike (Uspostava okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000) korisnik Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, OPK 2014.-2020., SC 6iii2).</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Prema preporuci Uprave za zaštitu prirode predmetna aktivnost je korigirana te glasi: "Podrška unaprijeđenju sustava upravljanja prirodnim područjima na lokalnoj razini"</p>
		<p>U Mjeri 1.3.4. Unaprjeđenje kvalitete življenja i razvoj urbanih područja Program podrške razvoju urbane zelene infrastrukture nije izravno povezan sa zaštitom prirode i treba ga eventualno povezati s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Aktivnost "Podrška razvoju sustava urbane zelene infrastrukture" je u nadležnosti Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, stoga se u Strategiji u opisu mjere u retku SURADNJA U PROVEDBI, među ostalima, navodi Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja. Mjere kako su navedene u Strategiji su kompleksne te se ostvaruju nizom planiranih aktivnosti, programa i projekata u nadležnosti različitih tijela pa, posljedično, za tako formuliranu mjeru nije moguće odrediti jednoga nositelja nego se navodi samo SURADNJA U PROVEDBI gdje je navedeno više tijela državne i javne uprave u čijoj se nadležnosti nalaze pojedini APP-ovi obuhvaćeni mjerom.</p> <p>Kod opisa mjere 1.3.4., u retku SURADNJA U PROVEDBI dodane su Javne ustanove županija za zaštitu prirode imajući u vidu njihovu nadležnost. MZOIE nije moguće izbrisati iz predmetnoga retka budući se među aktivnostima ove mjere nalazi i "Podrška razvoju sustava za ublažavanje klimatskih promjena te provedbu preventivnih i mjera prilagodbe novim klimatskim uvjetima" koja je u nadležnosti MZOIE.</p>
		<p>U Mjeri 2.2.5. "Bolje iskorištavanje razvojnih potencijala zaštićenih područja prirodne s naglaskom na nacionalne parkove i parkove prirode", sljedeće Projekte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj modela suradnje za povezivanje predstavnika lokalnih gospodarskih subjekata i uprava nacionalnih parkova i parkova prirode i održavanje redovnih susreta radi daljeg razvoja turističke destinacije i jačanje lokalnog gospodarstva. - Razvoj modela suradnje za uključivanje predstavnika lokalnih gospodarskih subjekata u formuliranje planova upravljanja nacionalnim parkovima i parkovima prirode i njihovim godišnjim planovima rada (kvalitetnije upravljanje) - Razvoj modela međusektorske suradnje u procesu planiranja i upravljanja zaštićenim područjima prirode (zaštita prirode) i - Podrška razvoju modela za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama kroz međusektorsku suradnju u procesu planiranja i upravljanja zaštićenim područjima prirode (zaštita prirode) <p>treba konkretizirati/skratiti i uskladiti s NSAP-om (koji predviđa praviljanje uz sudjelovanje dionika kroz suradničko vijeće, omogućava upravljanje zaštićenim područjima i ekološkom mrežom od strane drugih subjekata), imajući jasno u vidu korisnike i provedbu, te ih više usmjeriti prema javnim ustanovama za upravljanje ostalim zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim dijelovima prirode (takozvanim "županijskim javnim ustanovama za zaštitu prirode"). Valja uzeti u obzir da su nacionalni parkovi i parkovi prirode javne ustanove koje osniva RH i uglavnom se financiraju iz Državnog proračuna, a njima upravljaju upravna vijeća čiji su članovi redovito i predstavnici područne (regionalne) i/ili lokalne samouprave. Također, parkovima prirode i nacionalnim parkovima upravlja se na temelju Planova upravljanja čiji se prijedlozi stavljaju na uvid javnosti. Uz to, putem koncesijskih odobrenja koje daju javne ustanove već je omogućeno lokalnim gospodarskim subjektima gospodarsko korištenje prirodnih dobara ili obavljanje druge djelatnosti na odnosnom zaštićenom području.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Mjera 2.2.5. "Bolje iskorištavanje razvojnih potencijala zaštićenih područja prirodne s naglaskom na nacionalne parkove i parkove prirode" je brisana iz Strategije. Jedina aktivnost ove mjere:</p> <p>- "Razvoj modela suradnje za uključivanje predstavnika lokalnih gospodarskih subjekata i uprava nacionalnih parkova i parkova prirode i održavanje redovitih susreta radi daljeg razvoja turističke destinacije i jačanja lokalnog gospodarstva"; prebačena je u mjeru 1.2.3. Kod opisa mjere 1.2.3., u retku SURADNJA U PROVEDBI dodane su Javne ustanove županija za zaštitu prirode imajući u vidu njihovu nadležnost.</p>
		<p>U poglavlju B. Usklađenost Nacrta SRR RH s nacionalnim razvojnim dokumentima potrebno je ukloniti dokument Strategija zaštite okoliša (2002.) jer je isti prestao važiti stupanjem na snagu Strategije održivog razvitka RH (2009.). Potrebno je uskladiti opise mjera iz Strategije (poglavlje 3.4.) s opisom mjera iz strateške studije (poglavlje A.2) jer mjere nisu usklađene u dokumentima koji se nalaze na mrežnim stranicama MRRFEU-a:</p> <p>Unutar mjere 1.2.1. Strategije potrebno je ispraviti izričaj "Podrška u aktivnostima uspostave sustava ublažavanja i prevencije posljedica klimatskih promjena i prilagodba novim klimatskim uvjetima na lokalnoj razini",</p> <p>potrebno je izričaj "Podrška razvoju sustava za ublažavanje i prevenciju posljedica klimatskih promjena i prilagodba novim klimatskim uvjetima" unutar strategije zamijeniti s izričajem "Podrška razvoju sustava za ublažavanje klimatskih promjena te provedbu preventivnih mjera prilagodbe novim klimatskim uvjetima" te isti ugraditi unutar Strategije u sklopu mjera 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 1.3.4., 1.3.5. te u mjeru 3.1.1. Strategije i Strateške studije.</p>	<p>PRIHVAĆA SE.</p>
Općeniti komentar	<p>Provedbom planiranih aktivnosti u sklopu SRR RH za razdoblje do kraja 2020. godine potrebno je poštovati sve mjere zaštite okoliša koje se odnose na gospodarenje otpadom sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) i ostalim provedbenim propisima iz područja gospodarenja otpadom.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p>	

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	2.2. Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom	Na stranici 34. nije naveden točan broj srednjih škola. U RH ima ukupno 439 srednjih škola (gimnazije, umjetničke, strukovne) od toga 299 strukovnih škola i to: 178 škola u Kontinentalnoj Hrvatskoj i 121 škola u Jadranskoj Hrvatskoj; od toga 102 gimnazije i to: 69 škola u kontinentalnoj Hrvatskoj i 33 škole u Jadranskoj Hrvatskoj; od toga 38 glazbenih i plesnih škola i to 30 škola u Kontinentalnoj Hrvatskoj i 8 škola u Jadranskoj Hrvatskoj	NE PRIHVATILA SE. Podatak je preuzet iz Statističkog ljetopisa 2015., Državnog zavoda za statistiku.
		Na stranici 39. pod SWOT DRUŠTVO - SLABOSTI (SVE REGIJE REPUBLIKE HRVATSKE) - Između prve natuknice o <i>Neusklađenost programa obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada (tromost sustava)</i> i druge natuknice <i>Starenje stanovništva i velik broj zaposlenih u radno intenzivnim djelatnostima koja dugotrajno izazivaju fizička oboljenja posebno žena</i> predloženo dodati Nizak udio populacije (dob: 24 - 64) uključen u neke aktivnosti obrazovanja, usavršavanja i osposobljavanja.	PRIHVATILA SE.
		SWOT DRUŠTVO SLABOSTI (JH) - NAVODI SE U SEDMOJ NATUKNICI - <i>Nedostatak i neusklađenost obrazovnih programa (osobito strukovnih škola) za tržište/gospodarstvo i poljoprivredne djelatnosti</i> - u srednjim strukovnim školama u RH izvodi se 230 strukovnih programa obrazovanja u 13 obrazovanih sektora te nije jasno na temelju kojih parametara je donesen citirani zaključak o nedostatku obrazovanih programa. Slijedom navedenoga, predloženo brisanje riječi "Nedostatak".	PRIHVATILA SE.
		Na stranici 40. SWOT DRUŠTVO SLABOSTI (JH) u drugoj natuknici, navodi se <i>Nedovoljna opremljenost ustanova za obrazovanje (praktikumi i laboratoriji)</i> . Srednje strukovne škole u RH, sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i Pravilniku o načinu i postupku za utvrđivanje uvjeta za početak rada školske ustanove, ne mogu dobiti odobrenje za izvođenje određenog programa obrazovanja ukoliko ne ispunjavaju uvijete propisane Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i nastavnim planovima i programima/kurikulumima. Također, srednje strukovne škole, unazad nekoliko godina opremile su svoje praktikume i radionice sredstvima iz EU, tj. manji broj strukovnih škola apliciralo je na projekte EU te su danas suvremeno opremljene. Slijedom navedenoga, predloženo precizirati radi li se u navedenoj natuknici o svim obrazovnim ustanovama (osnovne škole, srednje škole, visoka učilišta) ili samo o strukovnim školama te ukoliko je riječ o strukovnim školama predloženo preformulirati "nedovoljna opremljenost" u "nejednaka suvremena i tehnološka opremljenost škola"	NE PRIHVATILA SE. Budući da je navedeni nalaz rezultat diskusije i sinteze nalaza SWOT radionica na kojima su sudjelovali predstavnici regionalne i lokalne razine koji su identificirali predmetni problem, ali i predstavnici tijela s nacionalne razine koji su bili upoznati s identificiranim problemom, stoga se ne prihvaća prijedlog izmjene.
		Na stranici 40. SWOT DRUŠTVO SLABOSTI (JH) U četvrtoj natuknici navodi se <i>Cjeloživotno obrazovanje: slaba iskorištenost programa (ZZ, SDŽ) i nedostatnost ustanova (DNŽ)</i> , predloženo preformulirati u: Velika razlika među regijama u odnosu na broj ustanova, što utječe na dostupnost i kvalitetu izvođenja.	NE PRIHVATILA SE. Budući da je navedeni nalaz rezultat diskusije i sinteze nalaza SWOT radionica na kojima su sudjelovali predstavnici regionalne i lokalne razine koji su identificirali predmetni problem te je posebno istaknut za područje Zadarske županije i Splitsko-dalmatinske županije, a budući su na radionicama sudjelovali i predstavnici tijela s nacionalne razine koji su bili upoznati s identificiranim problemom, stoga se prijedlog izmjene ne prihvaća.
	Na stranici 41. pod SWOT DRUŠTVO - PRIJETNJE - u prvoj natuknici navodi se <i>Upravna ograničenja u unapređenju postojećih i pokretanju novih obrazovnih programa (tromost nacionalne razine, krutost) - predloženo preformulirati u: Strukturne, situacijske i psihološke prepreke na putu uključivanja odrasle populacije u aktivnosti obrazovanja, osposobljavanja ili usavršavanja.</i>	NE PRIHVATILA SE. Budući je predmetni nalaz rezultat rasprava s održanih SWOT radionica na kojima su sudjelovali predstavnici regionalne, lokalne te nacionalne razine te je prepoznat kao prijetnja (vanjski uvjetovano) stoga se prijedlog ne prihvaća.	
	2.4. Analiza stanja razvoja gospodarstva sa SWOT analizom SWOT analiza razvoja gospodarstva	Na stranici 63. pod SWOT GOSPODARSTVO - PRIJETNJE (KH) navodi se u šestoj natuknici - <i>Neusklađenost obrazovne strukture s potrebama gospodarstva – višak osoba sa završenim obrazovanjem društveno-humanističkog područja, manjak radnika tehničke struke - nefleksibilnost sustava obrazovanja i dugotrajni postupci odobravanja novih obrazovnih programa.</i> Trajanje postupka odobravanja novih programa obrazovanja propisano je zakonom o upravnom postupku te se školama koje podnesu zahtjev za početak izvođenja novog programa obrazovanja, rješenje izdaje u skladu s rokom propisanim ZUP-om. <i>Slijedom navedenoga, predloženo brisati dio teksta "nefleksibilnost sustava obrazovanja i dugotrajni postupci odobravanja novih obrazovnih programa"</i>	NE PRIHVATILA SE. S obzirom da je predmetni nalaz rezultat rasprava s održanih SWOT radionica na kojima su sudjelovali predstavnici regionalne, lokalne te nacionalne razine te je prepoznat kao prijetnja (vanjski uvjetovano) stoga se prijedlog ne prihvaća.
	3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda	Str. 95. pod opisom mjere 1.1.1. Unapređenje regionalnih i lokalnih razvojnih kapaciteta u odgoju, obrazovanju i sportu - u trećoj natuknici navodi se <i>podrška programa "centara izvrsnosti/kompetencija"</i> . Kao što je već navedeno pod točkom 1. u komentarima na Stratešku studiju o utjecaju na okoliš Strategije regionalnoga razvoja RH za razdoblje do kraja 2020. godine smatramo da je upotrijebljena formulacija nejasna i predložimo da se obriše ili preciznije odredi.	NE PRIHVATILA SE. Opis mjere rezultat je međusektorskih radionica za tijela državne uprave i sjednica partnerskih vijeća Kontinentalne i Jadranske Hrvatske u radu kojih su sudjelovali i predstavnici resornog ministarstva koji nisu imali prigovor na sadržaj opisa aktivnosti i njen položaj u predmetnoj mjeri 1.1.1. Budući da su ciljevi, prioriteti i mjere definirani i više nije moguće dodavati nove, navedena aktivnost ostat će u mjeri 1.1.1. jer je ista jedina adekvatna za problematiku istraživanja, koja se može povezati uz znanost.
		Na str. 98. pod opisom mjere 1.2.1. Razvoj javne infrastrukture od lokalnog značenja - u drugoj natuknici navodi se <i>podrška aktivnostima "centara izvrsnosti/kompetencija"</i> . Kao što je već navedeno pod točkom 1. u komentarima na Stratešku studiju o utjecaju na okoliš Strategije regionalnoga razvoja RH za razdoblje do kraja 2020. godine smatramo da je upotrijebljena formulacija nejasna i predložimo da se obriše ili preciznije odredi.	NE PRIHVATILA SE. Opis mjere rezultat je međusektorskih radionica za tijela državne uprave i sjednica partnerskih vijeća Kontinentalne i Jadranske Hrvatske u radu kojih su sudjelovali i predstavnici resornog ministarstva koji nisu imali prigovor na sadržaj opisa aktivnosti i njen položaj u predmetnoj mjeri 1.2.1. Budući da su ciljevi, prioriteti i mjere definirani i više nije moguće dodavati nove, navedena aktivnost ostat će u mjeri 1.2.1. jer je ista jedina adekvatna za problematiku istraživanja, koja se može povezati uz znanost.
		Također na istoj stranici pod "Suradnja u provedbi" potrebno je uključiti nadležne agencije za odgoj i obrazovanje, strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih kao nadležna tijela za analizu, podršku, praćenje i provedbu projekta i programa u području odgoja i obrazovanja i obrazovanja odraslih.	PRIHVATILA SE.
Str. 99. kod mjere 1.2.2. Razvoj infrastrukture od regionalnog značaja pod suradnja u provedbi potrebno je izmijeniti kraicu tijela MZOŠ u MZOS (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta).		PRIHVATILA SE.	
Na str. 116. pod opisom mjere 2.3.1. Podrška povećanju osposobljenosti radne snage na regionalnoj i lokalnoj razini u petoj natuknici navodi se <i>Podpora u provedbi programa strukovnog obrazovanja, primjerice na razvoju i provedbi programa mentorstva u strukovnom obrazovanju; pripremi istraživanja i unaprjeđenja metode identifikacije nedostatka radnika pojedinih zanimanja na lokalnoj i regionalnoj razini; suradnji ključnih dionika u promicanju strukovnog obrazovanja – profesionalno usmjeravanje učenika u suradnji sa školom i roditeljima te ostalim ključnim dionicima u zapošljavanju i obrazovanju"</i> . Smatramo da je navedeni tekst nejasan i neusklađen sa sustavom strukovnog obrazovanja, zato predložimo novi tekst: Podrška u povezivanju dionika sustava strukovnog obrazovanja, obrazovanja odraslih i tržišta rada, a s ciljem promicanja važnosti strukovnog obrazovanja za gospodarski sektor i društvo u cjelini, analize potreba poslodavaca za kompetentnim radnicima, stjecanja kompetencija koje će povećati konkurentnost učenika/polaznika na tržištu radnicima, stjecanja kompetencija koje će povećati konkurentnost učenika/polaznika na tržištu rada i nastavak obrazovanja/osposobljavanja, osiguranja kvalitetnih mjesta naukovanja kod poslodavca, opremanja školskih radionica, cjeloživotnog usavršavanja strukovnih nastavnika u školama i mentora kod poslodavaca.	PRIHVATILA SE.		
Također na istoj stranici pod "Suradnja u provedbi" potrebno je dodati AŠOO (Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih) koje je kao javno stručno tijelo nadležno za razvoj programa, nadzor provedbe i savjetovanje u sustavu strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih	PRIHVATILA SE.		

		Na str. 120. kod mjere 3.1.3. Unapređenje kvalitete javnih usluga kroz suradnju u procesima funkcionalne i fiskalne decentralizacije pod "Suradnja u provedbi" potrebno je izmijeniti kraticu tijela MZOŠ u MZOS (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta)	PRIHVATA SE.
	Općeniti komentar	Na str. 188. potrebno je izmijeniti naziv tijela i njegove kratice iz Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOŠ) u Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS)	PRIHVATA SE.
	Općeniti komentar	U cijelom nacrtu prijedloga Strategije potrebno je detaljno provjeriti podatke Zavoda za statistiku i podatke kojima raspolaže Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS) budući da je samo na primjeru broja škola vidljivo da postoje značajne razlike.	PRIMLJENO NA ZNANJE.
MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH Služba za fondove Europske unije	Općeniti komentar	„U tekstu predmetnog dokumenta potrebno je: - termin „djeca s poteškoćama u razvoju“ izmijeniti u „djeca s teškoćama u razvoju“, - termin „problematično ponašanje“ izmijeniti u „rizično ponašanje“, - termin „djeca s posebnim potrebama“ izmijeniti u „djeca s teškoćama u razvoju“, - termin „poremećaj/i u ponašanju“ izmijeniti u „problem/i u ponašanju“.	PRIHVATA SE.
	Prilog 2 - Intervju predstavnika institucija nacionalne razine i preporuke za SRR RH	Izmijeniti tekst na sljedeći način: Programi prevencije devijantnog ponašanja djece – u školama su osobe koje prepoznaju problematičnu (potencijalno problematičnu djecu) i s tom djecom rade. Oko 95% djece obuhvaćene programom se uspjelo spriječiti daljnji razvoj problematičnog ponašanja. Programom pokriveno 7-8 gradova, ideja je da budu pokriveni svi gradovi i škole. Programi prevencije rizičnog ponašanja djece – stručni suradnici u školama prepoznaju djecu u riziku i provode programe prevencije rizičnog ponašanja djece. Kod otprilike 95% djece, koja budu obuhvaćena programima prevencije, uspjeh će se spriječiti daljnji razvoj rizičnog ponašanja. Programom pokriveno 7-8 gradova, ideja je da budu pokriveni svi gradovi i škole.“	PRIHVATA SE.
MINISTARSTVO PODUZETNIŠTVA I OBRTA	Općeniti komentar	Nema primjedbi na Nacrt prijedloga Strategije.	
MINISTARSTVO TURIZMA	Općeniti komentar	Nema primjedbi na Nacrt prijedloga Strategije.	
MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	2.3 Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom	Pod snage (sve regije RH) SWOT analize u točki 2.3. Analize stanja razvoja prostora i okoliša na str. 48. predlaže se dodati: "povoljan geografski položaj i dobra prometna povezanost.	NE PRIHVATA SE. Nalaz sa specificiranim regionalnim odrednicama već je naveden u "prilikama".
MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOG SUSTAVA	2.4. Analiza stanja razvoja gospodarstva sa SWOT analizom	u rečenici "Osim Grada Zagreba, koji je sa 137.321 kunu (18.132 eura) BDP-a po stanovniku bio za 77,3 % iznad nacionalnog prosjeka, iznadprosječni BDP po stanovniku ostvarile su još samo dvije županije primorsko-goranska (26,2% iznad nacionalnog prosjeka) i (24,3% iznad nacionalnog prosjeka)" potrebno dodati riječ Istarska	PRIHVATA SE.
	3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda	Mjera 1.1.1. Unapređenje regionalnih i lokalnih razvojnih kapaciteta u odgoju, obrazovanju i sportu U opisu mjere navodi se "Podrška provedbi aktivnosti, projekata ili programa vezanih za uključivanje djece s posebnim potrebama u sustav obrazovanja (uključujući jačanje kapaciteta za rehabilitaciju)". Predlažemo da se koristi uvriježeni termin "djeca s teškoćama", umjesto "djeca s posebnim potrebama"	PRIHVATA SE.
	3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioriteta	Strateški cilj: 2. POVEĆANJE KONKURENTNOSTI REGIONALNOG GOSPODARSTVA I ZAPOSLENOSTI Prioritet: 2.3. Jačanje ljudskih potencijala, obrazovanje i osposobljavanje povezano s potrebama regionalnog i lokalnog gospodarstva Naziv mjere: 2.3.1. Podrška povećanju osposobljenosti radne snage na regionalnoj i lokalnoj razini Srt 116. - Kraticu HOK zamijeniti kraticom HKO (Hrvatski kvalifikacijski okvir)	PRIHVATA SE.
	3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioriteta	Strateški cilj: 2. POVEĆANJE KONKURENTNOSTI REGIONALNOG GOSPODARSTVA I ZAPOSLENOSTI Prioritet: 2.3. Jačanje ljudskih potencijala, obrazovanje i osposobljavanje povezano s potrebama regionalnog i lokalnog gospodarstva 2.3.2. Poticanje migracija stanovništva prema područjima s nedostatkom radne snage umjesto teksta: Podrška u izradi baze podataka o raspoloživim stambenim objektima za privlačenje i osiguravanje smještaja deficitarne radne snage na regionalnoj razini i podrška u promociji slobodnih radnih mjesta za koja se nude posebni uvjeti Predlažemo tekst: Podrška u izradi baze podataka o raspoloživim stambenim objektima za privlačenje i osiguravanje smještaja deficitarne radne snage na regionalnoj razini i podrška u promociji slobodnih radnih mjesta za koja se nude stimulirajućim uvjetima". Izraz "posebni uvjeti" ima konotaciju radnih mjesta s posebnim uvjetima rada o čemu ovdje nije riječ.	PRIHVATA SE.
MINISTARSTVO KULTURE	2.2. Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom	u dijelu teksta pod naslovom Kultura na str 33, u drugom odlomku umjesto "šest kulturnih dobara" treba stajati "sedam nepokretnih kulturnih dobara", budući, da je u međuvremenu na Popis svjetske kulturne baštine UNESCO-a upisano sedmo nepokretno kulturno dobro: "Stečci - srednjovjekovna groblja nadgrobnih spomenika", koje treba dopisati u navedenom odlomku.	PRIHVATA SE.
	Sažetak osnovne analize društvenog razvoja (Okvir 1)	Pod naslovom Kulturna baština na str.37. također treba izmijeniti broj kulturnih dobara uvrštenih na Popis svjetske kulturne baštine i UNESCO-a.	PRIHVATA SE.
	2.3. Analiza stanja razvoja prostora i okoliša SWOT analizom	dio teksta na str. 49. pod naslovom SWOT PROSTOR I OKOLIŠ - SLABOSTI (JH) , KOJI GLASI: "Specifičnosti prostora ne uzimaju se dovoljno u obzir prilikom izrade prostornih planova (tradicijnska naselja nisu zaštićena zakonom)" treba izmijeniti, odnosno dopuniti. Slažemo se s navedenom tvrdnjom, ali smatramo da glavni razlog tome nije vezan za problem zaštite tradicijskih naselja, nego za problem da se prilikom izrade prostorno-planske dokumentacije ne izrađuju konzervatorske podloge odgovarajuće kvalitete. Tvrdnja da tradicijska naselja nisu zaštićena zakonom djelomično je točna, budući da je na području JH Zakonom zaštićeno šezdesetak ruralnih/tradicijskih naselja, što je relativno mali broj s obzirom na brojnost evidentiranih tradicijskih naselja. Napominjemo da je niz evidentiranih ruralnih cjelina, koje nisu upisane u Registar kvalitetnih dobara RH, zaštićen provedbenim odredbama prostornih planova.	PRIHVATA SE.
	2.3. Analiza stanja razvoja prostora i okoliša SWOT analizom	SWOT PROSTOR I OKOLIŠ - PRIJETNJE (SVE REGIJE RH) na str. 50. kao prijetnja je navedena "usitnjenost posjeda", što treba dodatno pojasniti, budući da se usitnjenost posjeda sa stajališta zaštite kulturne baštine u SWOT analizi može smatrati snagom, a ne prijetnjom, osobitno na području kulturnog krajolika u kojem usitnjenost posjeda odražava tradicijski način korištenja zemljišta te predstavlja autentičnu vrijednost prostora.	PRIMLJENO NA ZNANJE. Problem "usitnjenosti posjeda" može imati različite kvalifikacije - ovisno o kontekstu i perspektivama dionika koji o tome raspravljaju. S obzirom da je smješteno u kućicu prijetnje, očito je riječ o negativnim posljedicama u kontekstu upravljanja prostorom. Primjeri kada je to loše se godinama raspravljaju u kontekstu ruralnog razvoja, stvaranja ekonomije razmjera koja se ne može ostvariti sitnim gospodarskim aktivnostima. One ovdje nisu posebno navedeni zbog zahtjeva da se analiza što je moguće više sažme.
	3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda	Mjera 1.3.2. Podrška održivom otočnom razvoju na str 103 treba dopuniti, odnosno izmijeniti stavku "očuvanje i revitalizacija otočnih starih gradskih jezgri u svrhu razvoja turizma" tako da se navedena mjera ne odnosi samo na očuvanje i revitalizaciju starih gradskih, nego i seoskih (ruralnih) jezgri. S tim u vezi predlažemo da se riječi "starih gradskih jezgri" zamijene riječima "povijesnih jezgri naselja". Također predlažemo da se uz razvoj turizma navedu i druge djelatnosti (gospodarstvo, poljoprivreda, obrazovanje i dr.)	PRIHVATA SE.
3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda	Mjera 2.1.3. Razvoj lokalnih kapaciteta za programe održavanja starih gradskih jezgri i objekte kulturne baštine na str 110. također treba izmijeniti tako da uključuje u održavanje starih seoskih jezgri. Predlažemo da se riječi "starih gradskih jezgri" zamijene riječima "povijesnih jezgri naselja". Navedena se primjedba odnosi na sve mjere koje uključuju očuvanje, revitalizaciju i održavanje starih gradskih jezgri.	PRIHVATA SE.	

	<p>Pojmovnik</p>	<p>str. 288. -Objašnjenje pojma Kulturna baština koje glasi: "Kulturna baština - može biti svjetska, nacionalna, lokalna i osobna, a praksa očuvanja kulturne baštine razlikuje se između zemalja i kultura širom svijeta. Prema konvenciji o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, kulturno nasljeđe je podijeljeno u tri kategorije (UNESCO, 1972.): spomenici, skupine građevina i lokaliteti" - treba zamijeniti prikladnijim objašnjenjem, koristeći relevantne dokumente, uključujući i suvremene međunarodne konvencije kojih se RH treba pridržavati.</p> <p>Prijedlog izmjene: Kulturna baština - materijalna (nepokretna i pokretna) i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njezina zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta.</p>	<p>PRIHVĆA SE.</p>
--	-------------------------	--	--------------------

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOG UREĐENJA	3. Strategija 3.1. Obuhvat strategije i usklađenost s ključnim razvojnim dokumentima Strateški razvojni dokumenti na nacionalnoj razini s kojima je provjerena usklađenost SRRRH	Nigdje se ne spominju dokumenti za usmjerenje razvoja u prostoru Strategija uređenja RH (Sabor RH, 27.6.2007.), Odluku o izmjenama i dopunama - Strategije prostornog uređenja RH (Sabor RH 14.6.2013.), niti Nacrt prijedloga strategije prostornog razvoja RH (iz lipnja 2015.) iako navodite da su iz nje preuzete neke karte. Jednako tako trebalo bi odrediti ulogu prostornih planova (svih razina) u svezi provedbe ciljeva Strategije.	PRIHVATA SE.
MINISTARSTVO ZDRAVLJA	Općeniti komentar	Strategija ne daje jasna vremenska ograničenja i rokove. Primjerice na stranici 127. Strategije navodi se : Nositelj SRR RG treba pripremiti smjernice za međuresornu suradnju i koordinaciju, organizirati redovite sastanke tematskih radnih skupina te uputiti nositelje i sunositelje mjera u postupke izvještavanja.", no nije naznačeno u kojem vremenu nositelj Strategije to treba napraviti.	PRIMLJENO NA ZNANJE. Rokovi će biti definirani za svaku aktivnost, program ili projekt u okviru Akcijskog plana koji će se donositi za trogodišnje razdoblje i povezat će se s Državnim proračunom.
	4.2. Instrumenti provedbe i provedbeni mehanizam Strategije	U tablicama koje prate ovo poglavlje nisu izneseni podaci. Isto tako nije unesen vremenski okvir u kojem se provedbeni mehanizmi trebaju donjeti.	PRIMLJENO NA ZNANJE. S donošenjem Akcijskog plana će se definirati sadržaj aktivnosti, vremenski okvir, odgovornosti, te proračun.
	2.2. Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom Zdravstvo	str. 34 i 35. - Predlažemo da se u samom tekstu napomene da se interpretacija autora vezana uz podatke temelji na Statističkom ljetopisu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i publikacije Ekonomskog instituta (Gđa. Vehovec, O zdravstvu iz ekonomske perspektive, EIZ, 2014.). Obradama podataka kao i njihova interpretacija rad je autora Strategije. O samim podacima kao i njihovim izvorima se nije raspravljalo na sastancima odnosno radionicama Partnerskih vijeća, niti u sklopu intervjua. Budući da su podaci izneseni u Strategiji odnose na točno određene izvore predlažemo da se isto napomene i u samom tekstu. Usput, ukazujemo i na mogućnost izmjene određenih podataka zbog vremenskog odmaka (npr. od 01. siječnja 2015. godine došlo je do spajanja bolnica te se smanjuje ukupni broj bolnica.	PRIHVATA SE.
	2.2. Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom Okvir 1: Sažetak osnovne analize društvenog razvoja Zdravstvo	Str.38. - Predlažemo brisanje prve natuknice u tekstu pod podnaslovom Zdravstvo, a koja glasi: "među županijama su prisutne značajne razlike u kvaliteti pružanja usluga zdravstvene zaštite." U samom tekstu na stranici ispred kvaliteta pruženih usluga se nigdje ne spominje te nije jasan način po kojem se došlo do navedenog zaključka. Na radionicama u raspravama se spominjao pojam kvalitete zdravstvene zaštite no usuglašeno je da je teško govoriti o kvaliteti budući da nema jasnih parametara kao ni statističkih podataka po kojima bi se isto procijenilo. <u>SWOT društvo - slabosti (KH)- Predlažemo preoblikovanje 9. natuknice na sljedeći način:</u> <u>"nedovoljna ponuda lokalnih preventivnih programa za čuvanje zdravlja i prevenciju zdravstvenih rizika posebno vezano uz rad odnosno radno mjesto."</u>	PRIHVATA SE.
	5. Zaključak	Str. 137. i 138. - Zadnju rečenicu je potrebno dopuniti/izmijeniti Pretpostavljamo da zadnja rečenica u ovom poglavlju nije dovršena, uz to završava s tri točkice.	NE PRIHVATA SE. Rečenica namjerno nije dovršena.

Prilog 2. Intervjui predstavnika institucija nacionalne razine i preporuke za SRR RH	<p>Str.195., 196., 197. - Predlažemo izmjenu cijelog teksta odnosno preoblikovanje istog. Smatramo da tekst nije prenesen u skladu s formom ostalih intervjuja <u>te predlažemo preoblikovanje teksta na sljedeći način:</u></p> <p><u>"Kroz Nacionalnu strategiju razvoja zdravstva 2012.-2020. - određeni ciljevi su postignuti, dio je u postupku realizacije, dok je u određenoj mjeri provedba ukazala i na potrebu određenih korekcija.</u></p> <p><u>Hitna medicina - unutar zlatnog sata pacijent može biti zbrinut u bolnicu (akutne životno ugrožavajuće situacije); izazovi su organizacija vikendom, opterećeni hitni bolnički prijemi. U planovima su helikopterski prijevoz i prijevoz morem.</u></p> <p><u>Opremanje primarne zdravstvene zaštite - razlike u područjima (otoci, Slavonija, itd), mogućnost korištenja sredstava EU fondova (za opremu, edukaciju, manje infrastrukturne radove i slično)</u></p> <p><u>Nepopunjenost mreže javno zdravstvene službe, migracija liječnika - potrebno učinkovitije upravljanje ljudskim resursima u zdravstvu.</u></p> <p><u>Primjena načela supsidijarnosti - nastojanja da se na što nižoj razini osigura što više usluga, na primjer da se pretrage koje su do sada bile bolničke izvode u domovima zdravlja.</u></p> <p><u>Organizacija i promjene u bolničkom zdravstvenom sustavu i uspostava funkcionalne integracije</u></p> <p><u>prilagodba zdravstvenih programa dobnoj strukturi i potrebama stanovništva.</u></p> <p><u>Nastavak provedbe preventivnih programa.</u></p>	PRIHVAT SE.
Prilog 8. Reference SRR RH	262. i 263. - Predlažemo kao izvor dodati Strateški ljetopis Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo - po kojem je sastavljen tekst za zdravstvo na str 34. i 35. (kako je navedeno u samom tekstu i tabličnim prikazima u Prilogu i Strategije).	PRIHVAT SE.
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA	<p>Općeniti komentar</p> <p>Nacrt prijedloga Strategije prije njenog donošenja potrebno je dopuniti razrađenim instrumentima provedbe Strategije odnosno relevantnim priložima koji se navode na stranici 129. Nacrta Strategije.</p> <p>Vezano uz djelokrug Ministarstva gospodarstva, molimo da se prilikom razrade navedenih elemenata vodi računa o relevantnom strateškom okviru Ministarstva gospodarstva, prvenstveno Strategiji poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014.-2020. i Strategiji pametne specijalizacije Republike Hrvatske 2016. - 2020. te pripadajućim Akcijskim planovima.</p> <p>Potrebno je pri provedbi Strategije regionalnoga razvoja u dijelu koji se odnosi na istraživanje, razvoj i inovacije, predvidjeti i ostvariti komplementarnost i sinergiju s alociranim sredstvima kao i upravljačkom strukturom za provedbu Strategije pametne specijalizacije.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE.
2.3 Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom	<p>Predlažu se dodati dijelovi kako slijede:</p> <p>SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – SNAGE (JH)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napredak i razvijenost u izgradnji vodoopskrbne infrastrukture na otocima, revitalizaciji starih cisterni i izgradnji paralelnih i/ili alternativnih sustava), očuvanje starih postojećih resursa pitke vode <p>Str. 49.</p> <p>SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – SLABOSTI (SVE REGIJE REPUBLIKE HRVATSKE)</p> <p>o Neriješena vodoopskrbna infrastruktura, deficit vode posebice na otocima za održanje života</p> <p>SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – SLABOSTI (JH)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neizgrađena odvodnja oborinskih voda i ne skupljanje oborinskih voda nakon potrebnih tretmana gdje se može iskoristiti kao tehnička voda (navodnjavanje, hlađenje pogona) • Loša vodoopskrbna infrastruktura, ne istraživanje resursa pitke vode, ne izgradnja paralelnih i/ili alternativnih sustava opskrbe, deficit vode na otocima pogotovo u ljetnim mjesecima • Neosvijještenost države, lokalne i regionalne samouprave o važnosti vodoopskrbe na otocima, obnovi starih cisterni i izgradnja novih paralelnih i/ili alternativnih resursa vode, kao istraživanje resursa pitke vode • Upotreba pesticida i umjetnih gnojiva u poljoprivredi i ugrožavanje podzemnih voda 	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAT.</p> <p>Povremeno kontradiktorni nalazi. S obzirom da opis mjere korespondira s ovim nalazom, dovoljno je naznačiti pod slabostima ili prijetnjama problem koji je identificiran. Ako ugradimo na svim stranama nalaz kojeg smo razmotrili iz svih mogućih perspektiva, jako povećavamo tablicu i gubimo iz vida ono što nam je bitno za sljedeće programsko razdoblje.</p>

<p>2.3 Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom</p>	<p><u>Predlažu se dodati dijelovi kako slijede:</u> Str. 50 SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRILIKE (SVE REGIJE RH) o Revitalizacija/regeneracija starih cisterni za skupljanje kišnice i vodoopskrbnih sustava, prepoznata važnost vode na otocima, i izgradnji paralelnih i/ili alternativnih sustava, prepoznata važnost istraživanja resursa pitke vode na otocima SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRILIKE (JH) • Izrada plana vodoopskrbne mreže za sve naseljene otoke glavnih i sekundarnih vodova, s paralelnim i/ili alternativnim sustavima • Napravljena hidrogeološka istraživanja pitke vode na otocima SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRIJETNJE (SVE REGIJE RH) o Poteškoće u revitalizaciji starih cisterni za skupljanje kišnice i izgradnja novih na otocima o Poteškoće u izgradnji plana vodoopskrbne mreže za sve naseljene otoke o Nedostatna sredstva i nedovoljna koordinacija za izgradnju alternativnih i/ili paralelnih vodoopskrbnih sustava, te neujednačena izgrađenost i kvaliteta infrastrukture o Nezadovoljavajuće gospodarenje vodama, posebice na otocima o Zagađenost podzemnih voda pesticidima, otpadnim vodama, otpadom SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRIJETNJE (JH) • Zapušenost vodoopskrbnih sustava na otocima, cisterni za skupljanje kišnice, deficit vode, posebice tijekom ljetnih mjeseci • Odsječenost pojedinih otoka od vodoopskrbnih sustava i neulaganje u istraživanja resursa pitke vode • Nedostupnost alternativnih i/ili paralelnih izvora vode na otocima • Smanjenja broja radnog aktivnog stanovništva na otocima radi neriješenih osnovnih uvjeta za život (pitka voda), smanjenje gospodarstva i nemogućnost razvoja turizam na otocima primjerenog 21. stoljeću • Nepostojanje plana upravljanja vodnim područjem na otocima</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Odgovor isti kao i prethodni. Ovdje se ne nabrajaju potencijalne aktivnosti.</p>
<p>2.4. Analiza stanja razvoja gospodarstva sa SWOT analizom</p>	<p>SWOT GOSPODARSTVO – SLABOSTI (SVE REGIJE RH) SWOT GOSPODARSTVO – SLABOSTI (JH) • Nedostatak vodoopskrbnih sustava na otocima, deficit vode i alternativnih i/ili paralelnih sustava, posebice u ljetnim mjesecima, neujednačenost uvjeta razvoja gospodarstva i turizma (dostupnost, cijena vode) • Nemogućnost navodnjavanja poljoprivrednih zemljišta za pojedine otoke zbog deficita ili visoke cijene vode Str. 62 SWOT GOSPODARSTVO – PRILIKE (SVE REGIJE RH) • Izgradnja paralelnih i/ili alternativnih vodoopskrbnih sustava i obnavljanje i očuvanje starih SWOT GOSPODARSTVO – PRILIKE (JH) o Poticanje jedinica regionalne i lokalne samouprave na otocima, za izgradnju desalinizatora, alternativnih i/ili paralelnih izvora, revitalizacija i obnavljanje cisterni za skupljanje kišnice, te uključivanje istih u sustav vodoopskrbe o Povećanje broja ruralnih gospodarstava na otocima, primjenom navodnjavanja o Dodatna mogućnost razvoja gospodarstva ulaganjem i primjenom novih OIE(dizalica topline..), te zelene i plave ekonomije Str.63. SWOT GOSPODARSTVO – PRIJETNJE (SVE REGIJE RH) SWOT GOSPODARSTVO – PRIJETNJE (JH) • Nedovoljno istraženi vodni resursi na otocima radi neulaganje države u područja razvojnih posebnosti i neprepoznavanje značaja otoka • Nemogućnost razvoja gospodarstva radi deficita i previsoke cijene vode • Nemogućnost razvoja alternativnih i/ili paralelnih sustava vodoopskrbe radi neusklađenosti razvojnih projekata jedinica regionalne s jedinicama lokalne samouprave na pojedinom otoku</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Odgovor isti kao i prethodni. Ovdje se ne nabrajaju potencijalne aktivnosti.</p>
<p>2.5. Analiza stanja sustava regionalnog upravljanja sa SWOT analizom</p>	<p>Predlažu se dodati dijelovi kako slijede: Str.73 SWOT REGIONALNO RAZVOJNO UPRAVLJANJE – SLABOSTI (SVE REGIJE RH) SWOT REGIONALNO RAZVOJNO UPRAVLJANJE - SLABOSTI (JH) • Nedostatno razvijena izgradnja paralelnih i/ili alternativnih sustava vodoopskrbe na otocima i ne revitalizacija postojećih radi ne zainteresiranost države, regionalne i lokalne samouprave u ulaganje u otočnu vodoopskrbnu infrastrukturu, ne prepoznavanje važnosti dostupnosti vode na otocima • Ne postojanje zasebnog indeksa razvijenosti za otoke posebice kao što su područja razvojne i fizičke posebnosti Str 75 SWOT REGIONALNO RAZVOJNO UPRAVLJANJE - PRIJETNJE (JH) • Neusklađenost indeksa razvijenosti za otoke, posebice za udaljene otoke, koje pripadaju razvijenijim županijama</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Odgovor isti kao i prethodni. Ovdje se ne nabrajaju potencijalne aktivnosti.</p>
<p>2.6. Novi koncepti za lokalni i regionalni razvoj Hrvatske</p>	<p><u>Dodati:</u> Plava ekonomija Plavu ekonomiju prihvatila je nedavno španjolska vlada kao svoj put izlaska iz duboke krize, nakon što su bili impresionirani učincima koje je ovaj pristup ostvario na otoku El Hierro. Indonezija je također krenula u izradu strategije razvoja temeljem plave ekonomije. Također, su guverneri centralnih banaka Afrike zatražili prezentaciju plave ekonomije radi redefiniranja financijskog sektora koji bi trebao služiti ljudima, a ne kapitalu. Pa što je onda Plava ekonomija (osim naziva), i kako je zamišljena, te što pokušava napraviti drukčije. Evo što Ina Matijević, koordinatorica aktivnosti Plave ekonomije u Hrvatskoj kaže u uvodu knjige Plava ekonomija: Plava ekonomija počela je kao projekt pronalazača 100 najboljih prirodom inspiriranih tehnologija koje bi mogle utjecati na ekonomiju svijeta, te pružiti ljudske osnovne potrebe na održiv način - pitku vodu, hranu, posao, energiju i dom. Dr. Pauli i njegov tim pronašli su 340 inovacija koje funkcioniraju na način kako ekosustav funkcionira između početnih 2.231 potencijalnih inovacija. Izabrane inovacije dodatno su proučene od strane korporativnih stratega, stručnih financijera i kreatora javnog interesa. Daljnji sastanci sa poduzetnicima, financijskim analitičarima, poslovnim novinarima i profesorima korporativne strategije reducirali su tu brojku na 100. Inovacije su navedene u dodatku knjige Plava Ekonomija. Mnoge inovacije inspirirane prirodom toliko su interesantne same po sebi da se može lako zaboraviti kako je cilj knjige njihova integracija u realnu svjetsku ekonomiju kao način da se osigura održiva dobrobit svima. Plava Ekonomija prezentirana je u 14 poglavlja, svako poglavlje posvećeno je jednom aspektu svjetske ekonomije, te nudi seriju inovacija koje mogu učiniti aspekt ekonomije održivim.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p>
<p>3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioriteti Strateški cilj 1</p>	<p><u>Dodati boldan i podvučen tekst</u> „Prioritet 1.3. Podrška potpomognutim područjima i područjima s razvojnim posebnostima: Posebno mjesto u novoj SRR RH i dalje imaju potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima, stoga su prioritetom 1.3. obuhvaćene i odgovarajuće mjere vezane za takva područja. Niz aktivnosti, projekata i programa usmjeren je na pružanje podrške razvoju potpomognutih područja, <u>otočnoj vodoopskrbnoj infrastrukturi i odvodnji i zbrinjavanju/recikliranju otpada</u> i održivom razvoju te razvoju brdsko-planinskih područja. Osim navedenih područja predlaže se i značajan broj aktivnosti, projekata i programa usmjerenih na ublažavanje negativnih učinaka nekontroliranog širenja razvoja urbanih područja na kvalitetu življenja te stvaranje poželjnih uvjeta za život u pograničnim područjima, kao područja s razvojnim posebnostima, posebice otoka“.</p>	<p>PRIHVAĆA SE.</p> <p>Izmijenjeno u okviru opisa mjere 1.3.2.</p>

<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA 1.1. Podizanje razine znanja i sposobnosti za poboljšanje kvalitete života 1.1.1. Unapređenje regionalnih i lokalnih razvojnih kapaciteta u odgoju, obrazovanju i sportu</p>	<p><u>Dodati boldan i podvučen tekst</u> str. 95 Podrška provedbi aktivnosti, projekata ili programa mreža predškolskih i školskih ustanova i programa, strukovnih škola i programa te programa obrazovanja odraslih i centara izvrsnosti/kompetencija po županijama i regijama (npr. stjecanje novih znanja – zelena i <u>plava ekonomija</u>, stručno usavršavanje učitelja u realnom sektoru, interdisciplinarni studiji, razvoj IKT“</p>	<p>PRIHVAĆA SE.</p>
<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA 1.2. Osiguranje i unapređenje osnovne lokalne i regionalne infrastrukture 1.2.2 Razvoj javne infrastrukture od regionalnog značaja</p>	<p><u>Dodati boldan i podvučen tekst</u> • <u>Izrada plana vodoopskrbne mreže za sve naseljene otoke glavnih i sekundarnih vodova, s paralelnim i/ili alternativnim sustavima</u> • <u>Revitalizacija/regeneracija starih cisterni za skupljanje kišnice i uključivanje istih u vodoopskrbni sustav, i izgradnji paralelnih i /ili alternativnih sustava, uspostavljanje navodnjavanje iz tih sustava</u> • <u>istraživanja resursa pitke vode na otocima</u> • <u>Primjena novih tehnologija, OIE(dizalica topline..), zelene i plave ekonomije</u> Suradnja u provedbi: <u>Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske vode</u> <u>Preporuke</u> • <u>Predlaže se detaljno izraditi plan upravljanja vodnim područjem na otocima s paralelnim i/ili alternativnim sustavima i obnoviti postojeću i revitalizirati vodoopskrbnu infrastrukturu</u></p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA. Navedene su konkretne intervencije koje će se definirati kroz Akcijski plan.</p>
<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA 1.3 Podrška potpomognutim područjima i područjima s razvojnim posebnostima 1.3.2. Podrška održivom otočnom razvoju</p>	<p><u>Dodati boldan i podvučen tekst</u> • Razvoj komunalne infrastrukture - osiguravanje dostupnosti pitke vode na otocima koji nemaju priključak na javnu vodoopskrbnu mrežu (dovoženje vodonoscima, desalinacija, kaptacija podzemnih voda, <u>revitalizacija starih cisterni za skupljanje kišnice i uključivanje istih u sustav vodoopskrbe i izgradnja novih s adekvatnim filterima, izgradnja paralelnih i/ili alternativnih sustava opskrbe vodom za transport kišnice i vode dobivene iz desalinizatora za otoke, prvenstveno za udaljene otoke i otoci s stalnim stanovništvom</u>, izgradnja sekundarne hidrantske mreže, izgradnja sustava odvodnje i kvalitetno zbrinjavanje otpadnih voda na otocima; povlastice u potrošnji pitke vode otočnom stanovništvu i gospodarskim subjektima do osiguravanja stalne dostupnosti pitke vode (1.2.1, 1.2.2.) • Poticanje poljoprivrednih projekata kojima će se početi obrađivati neobrađeno poljoprivredno zemljište i <u>kao i onih koji konstantno obrađuju/održavaju</u> poljoprivredno zemljište, naglašavajući eko poljoprivredu na otocima (3.1.4) • <u>Uspostavljanje sustava za navodnjavanje različitih kultura iz cisterni i desalinizatora</u> • <u>Istraživanje resursa pitke vode, hidrogeološka istraživanja</u> • <u>Poticanje primjene prihvatljivih novih tehnologija, OIE(dizalica topline..), zelene i plave ekonomije u svakodnevnom otočnom životu</u> • <u>Primjena koncepta kružne ekonomije na način pametnog korištenja prirodno resursa kao što su mini kompostane (bio i poljoprivredni otpad, koštice maslina i grožđa), recikliranje oborinskih voda za navodnjavanje u poljoprivredi</u> Suradnja u provedbi: <u>Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske vode</u> <u>Preporuke</u> • <u>Predlaže se detaljno izraditi plan upravljanja vodnim područjem na otocima s paralelnim i/ili alternativnim sustavima i obnoviti postojeću i revitalizirati vodoopskrbnu infrastrukturu</u></p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA. Navedene su konkretne intervencije koje će se definirati kroz Akcijski plan.</p>

<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda 2. POVEĆANJE KONKURENTNOSTI REGIONALNOG GOSPODARSTVA I ZAPOSLENOSTI 2.1. Unapređenje gospodarske infrastrukture na regionalnoj i lokalnoj razini 2.1.1. Definiranje i primjena jasnih kriterija za osnivanje i financiranje poduzetničkih zona</p>	<p>Dodati boldan i podvučen tekst Podrška inicijativama potpornih institucija usmjerenih razvoju novih djelatnosti i načina poslovanja (npr. kružne ekonomije, <u>plave ekonomije</u>, zelene ekonomije, socijalne ekonomije, srebrne ili sijede ekonomije, socijalnog poduzetništva, socijalnih inovacija i sl.)</p>	<p>PRIHVACA SE.</p>
<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda 3. SUSTAVNO UPRAVLJANJE REGIONALNIM RAZVOJEM 3.2. Djelotvorna međusektorska suradnja (u skladu s načelom participacije) 3.2.1. Međuresorno usklađivanje provedbe javnih politika na nacionalnoj i regionalnoj razini</p>	<p>Dodati boldan i podvučen tekst Poticanje horizontalne suradnje na nacionalnoj razini kroz aktivnosti obrazovanja ključnih dionika o kompleksnim razvojno upravljačkim temama važnim za razvoj projekata uklj. zaštitu prirode, <u>vodoopskrbnu infrastrukturu s paralelnim i/ili alternativnim izvorima posebice na otocima</u>, energetske učinkovitost, kulturnu baštinu, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama, održivi razvoj i sl. (veza 3.3.1 lokalna razina)</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVACA.</p> <p>Već obuhvaćeno navedenim na općenitijoj razini formulacije.</p>
<p>Općeniti komentar</p>	<p>U mjerama u kojima se određuje MGIPU za suradnju u provedbi, dodati: „i odgovarajući subjekti prostornog uređenja“</p>	<p>PRIHVACA SE.</p>
<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda</p>	<p>Predlaže se preformuliranje mjera koje su u izvornoj nadležnosti pojedinih resora, na način da se iste definiraju kao podrška njihovom ostvarenju (kao što je to slučaj u opisima mjere 1.3.4. Unapređenje kvalitete življenja i razvoj urbanih područja) ili se naznači poveznica prema dokumentu iz kojeg je preuzet opis mjere. Navedeno se odnosi npr. na: - opis mjere 1.2.3. Održivo korištenje i vrednovanje kulturne i prirodne baštine, cit.: „Sanacija krajobrazna po završetku eksploatacije mineralnih sirovina, provedba obveza koncesionara u sanaciji“, jer je isto propisano regulativom iz područja rudarstva, a tema je i prostornog uređenja unutar kojeg su dosad izrađeni tematski materijali Krajojik: Sadržajna i metodska podloga Krajobrazne osnove Hrvatske (Zagreb, rujan 1999.), Stručna podloga u izradi SPRRH: Krajojik-čimbenik strategije prostornog uređenja (Zagreb, srpanj 2014.), a HZPR provodi natječaj za izradu nove Krajobrazne osnove RH s ciljem uspostave nacionalnog okvira za zaštitu, upravljanje i planiranje krajobrazna. - opis mjere 1.3.1. Pružanje podrške razvoju potpomognutih područja, cit.: „Ujednačavanje kvalitete, razvijenosti i poboljšanje organizacije prometne infrastrukture radi bolje povezanosti s urbanim središtima i ublažavanja prometne izoliranosti“, jer je vezana uz planiranje prostornih struktura i razvoj prometne infrastrukture. U istoj mjeri određeno je i cit.: „Razminiranje miniranih područja“ koje nije u nadležnosti MRRFEU - opisi mjere 1.3.2. Podrška održivom otočnom razvoju, koji se odnose na razvoj infrastrukture (prometne i komunalne) jer su vezani uz prostorne strukture i razvoj prometne infrastrukture.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVACA.</p>
<p>3.1. Obuhvat Strategije i usklađenost s ključnim razvojnim dokumentima Lakši uvjeti poslovanja i bolja investicijska klima</p>	<p>Lakši uvjeti poslovanja i bolja investicijska klima, u mjeri 9.9. Unaprjeđenje sustava katastra i zemljišnih knjiga te prostornog planiranja, nije jasno što se podrazumijeva pod unaprjeđenjem prostornog planiranja u kontekstu lakšeg uvjeta poslovanja pa se predlaže isto pojasniti. Napominje se pri tom da na trajanje procesa prostornog planiranja utječe između ostalog i obveza provedbe i ponavljanja javne rasprave radi zaštite prava građana kao i postupci procjena utjecaja na okoliš i prirodu prema posebnim propisima.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Navedeno je drugo ključno reformsko područje Nacionalnog plana reformi. Tekst za potpodručje 2.4 je preuzet iz Nacionalnog programa reformi.</p>
<p>Općeniti komentar</p>	<p>U dijelovima Nacrta prijedloga Strategije u kojima se navode nacionalni strateški razvojni dokumenti koji su od utjecaja na izradu Strategije i/ili postoji obveza usklađivanja s njima (npr. u poglavlju Strategija, naslovima Nacionalni strateški razvojni dokumenti od značaja za SRR RH i Prostor i okoliš te u Prilogu 7, naslovu Vanjska usklađenost Nacrta SRR RH s EU i nacionalnim razvojnim dokumentima), potrebno je navesti i strateške dokumente iz područja prostornog razvoja/uređenja: SPURH, PPURH i Prijedlog Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske. Napominje se u vezi s navedenim o članku 51. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, ZPU) u kojemu je u stavku 3. određeno cit.: „...sektorske strategije, planovi i drugi razvojni dokumenti pojedinih gospodarskih i upravnih područja i djelatnosti ne mogu biti u suprotnosti sa Strategijom.“, pri čemu se pod pojmom Strategija podrazumijeva SPRRH, odnosno o članku 198. stavku 2. istog zakona kojim je određeno da SPURH ostaje na snazi do donošenja SPRRH. Također se predlaže navesti da je Prijedlog SPRRH u visokoj fazi postupka donošenja te citirati preuzete dijelove teksta iz tog dokumenta na način kao što je to učinjeno za grafičke dijelove.</p>	<p>PRIHVACA SE.</p>
<p>3.1. Obuhvat strategije i usklađenost s ključnim razvojnim dokumentima Prostor i okoliš</p>	<p>U poglavlju Strategija, naslovu Prostor i okoliš predlaže se izmjena u tekstu (označeno podebljano): „U kontekstu prostornog utjecaja provedbe mjere SRR RH, ova Strategija uzima u obzir i relevantne informacije sadržane u prijedlogu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske te na taj način nastoji osigurati usklađenost i povezanost ovih dvaju dokumenata kako bi se provedbom mjera osigurao prostorno održiv razvoj</p>	<p>PRIHVACA SE.</p>
<p>3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioriteta Strateški cilj 3: Sustavno upravljanje regionalnim razvojem</p>	<p>U naziv prioriteta 3.2. Djelotvorna međusektorska suradnja (u skladu s načelom participacije), dodati tekst (označeno podebljano) tako da isti glasi: Djelotvorna međusektorska suradnja (u skladu s načelom participacije i integralnog pristupa)</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVACA.</p> <p>U tekst je dodan "integrativni pristup"</p>
<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda</p>	<p>Vezano na mjeru 1.2.1. Razvoj javne infrastrukture od lokalnog značaja propisanu u okviru prioriteta 1.2. Osiguranje i unapređenje osnovne lokalne i regionalne infrastrukture, potrebno je predvidjeti suradnju s Ministarstvom graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU) i odgovarajućim subjektima prostornog uređenja radi usklađivanja s prostornim planovima na temelju kojih će se realizirati infrastrukturni zahvati i osiguravanja odgovarajućih prostornih standarda za planiranje infrastrukture. U mjeri 2.2.4. Bolje iskorištavanje razvojnih potencijala zaštićenih područja prirode s naglaskom na nacionalne parkove i parkove prirode, dati poveznicu/navesti ulogu prostornih planova posebnih obilježja, čiji je nositelj izrade MGIPU, a putem kojih se planira namjena površina i gradnja na njima</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVACA.</p> <p>Budući da opisi mjera sadrže indikativni popis aktivnosti, programa i projekata koje je moguće provoditi, u mjeru 2.2.4. nije navedena uloga prostornih planova posebnih obilježja jer se oni mogu uključiti u Akcijski plan</p>
<p>Prilog 2</p>	<p>U Prilogu 2, Intervju predstavnika institucija nacionalne razine i preporuke za SRR RH, ispraviti naziv institucije uz MGIPU tako da glasi: Hrvatski zavod za prostorni razvoj. Nadalje, nije jasno na temelju čega su interpretirane preporuke tijela, odnosno jesu li rađene na temelju tonskog zapisa ili zapisnika/bilješki (nisu dostavljene na verificiranje)</p>	<p>PRIHVACA SE.</p> <p>Naslov stupca je promjenjen iz "Preporuke" u "Zaključci". Postupak verifikacije bilješki nije išao odmah nakon provedenih sastanaka zbog velikog broja provedenih intervjua i vrlo ograničenog vremena te je proveden kroz postupak e-savjetovanja.</p>
<p>UVOD</p>	<p>U poglavlju Uvod, podnaslovu Potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima, u dijelu teksta u kojemu se navodi o potrebi usklađenosti strateških dokumenata s Nacionalnim programom razvoja otoka, treba poštivati vertikalnu hijerarhiju tih dokumenata.</p>	<p>PRIHVACA SE.</p>

HRVATSKI ZAVOD ZA PROSTORNI RAZVOJ	<p>Analiza 2.1. Makroekonomska kretanja Hrvatskog gospodarstva od 2006. do 2015. godine Prirodna baština</p>	<p>U poglavlju Analiza, podnaslovu Prirodna baština, navodi se o Ekološkoj mreži u sustavu prostornog uređenja – mreža Natura 2000. S obzirom da se ekološka mreža ne određuje u sustavu prostornog uređenja, nego se u njega ugrađuje na temelju posebnih propisa, potrebno je naziv definirati prema tim propisima</p>	PRIHVACA SE.
	<p>2.3 Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom</p>	<p>U dijelu SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – SNAGE (JH): -tekst: „Napredak u sustavu rješavanja prostorno-planske dokumentacije, sustav informiranja u prostornom planiranju“, prebaciti u snage na razini cijele RH - u dijelu SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – SLABOSTI (SVE REGIJE REPUBLIKE HRVATSKE): tekstu: „Neučinkovito upravljanje državnom imovinom te nedovoljna briga o napuštenim i nezavršenim objektima (industrijski, vojni, stambeni)“ iza zgrade dodati tekst : „i napuštenim nesanimiranim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina“ -tekst: „Nedovoljna suradnja sektora poljoprivrede, šumarstva,...“ , nadopuniti (označeno podebljano) tako da glasi: „Nedovoljna suradnja sektora poljoprivrede, šumarstva, prostornog planiranja, regionalnog razvoja, vodnog gospodarstva, turizma i sektora zaštite prirode u fazi planiranja i provođenja resornih strategija, i upravljanja prostorom te privlačenja sredstava (prijava projekata)“, te precizirati da li se radi o zakonodavnom okviru ili modelu njegove provedbe (npr. postupak prostornog planiranja temelji se na suradnji svih sektora). - u dijelu SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – SLABOSTI (JH): tekst: „Specifičnosti prostora ne uzimaju se dovoljno u obzir prilikom izrade prostornih planova (tradicijska naselja nisu zaštićena zakonom)“, brisati ili preoblikovati jer se u prostornim planovima uvažavaju sva područja zaštićena posebnim zakonima, a ukoliko se žele zaštititi dijelovi prostora izvan sustava zaštite, potrebno je pokrenuti odgovarajuću zakonsku proceduru. Nadalje, tvrdnja da se specifičnosti prostora ne uzimaju dovoljno prilikom izrade prostornih planova nije ničim potkrijepljena, naprotiv u tekstualnom dijelu i kartogramima planova analiziraju se značajke protora za koji se isti izrađuju. - u dijelu SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRILIKE (SVE REGIJE REPUBLIKE HRVATSKE): u tekstu: „Revitalizacija/regeneracija kulturne baštine i ostalih vrijednih građevina, industrijske, vojne i druge arhitekture...“ dopuniti (označeno podebljano) završni dio rečenice tako da glasi: „u javne, turističke i druge svrhe.“ - u dijelu SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRILIKE (JH): u tekstu: „Veliki nenaseljeni prostor“, nije jasno da li se pod prilikom podrazumijeva potencijal za gradnju ili je prilika očuvanje manje naseljenosti.</p>	PRIHVACA SE.
	<p>2.3 Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom</p>	<p>U dijelu SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRIJETNJE (SVE REGIJE REPUBLIKE HRVATSKE): -tekst „Usitnjenost posjeda“, dodatno pojasniti. Ovo je uvjetno prijetnja – u slučaju planiranja intenzivne poljoprivredne proizvodnje, ali nije u smislu očuvanja tradicijskih struktura za razvoj tradicionalne poljoprivrede u okviru seoskog turizma ili turističke ponude u zaštićenim područjima. Prijedlog se odnosi i na ostale dijelove SWOT analize u kojima se usitnjenost posjeda navodi kao prijetnja. -u tekstu: „Nedovoljna koordinacija razvojnih aktera u prostornom planiranju (s nacionalne prema lokalnoj i regionalnoj razini)“, nije jasno na što se tvrdnja odnosi, odnosno je li problem u legislativi ili njezinoj provedbi. Napominje se, da se prema ZPU sustav prostornog uređenja temelji na načelima horizontalne i vertikalne integracije (članak 12. i 13. ZPU), a prostorni planovi u tom sustavu moraju po vertikali biti međusobno usklađeni (članak 61. ZPU). -u tekstu: „Neujednačena infrastruktura prostornih podataka“, tvrdnju pojasniti razlozima neujednačenosti - neispunjavanje obveza dionika prema Zakonu o Nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka (NN 56/13), neujednačena kvaliteta sektorskih prostornih podataka,... -u tekstu: „Nedovoljno sektorsko integriranje upravljanja prostorom“, pojasniti da li se to odnosi na manjkavost zakonodavnog okvira ili instrumente/modele njegove provedbe - u dijelu SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRIJETNJE (JH): u tekstu: „Istraživanje ugljikovodika na moru i druge eksploatacije mora“, za prijetnju dati poveznicu na moguće posljedice po okoliš i prirodu ili devastaciju zaštićenih područja uslijed istraživanja ugljikovodika i eksploatacije mora (istraživanje i eksploatacija može biti i prilika)</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVACA.</p> <p>SWOT analiza razvila se pristupom odozdo, tako da su nalazi identificirani kroz interaktivne radionice na kojima su problemi pojedinih sektora raspravljani iz lokalno-regionalne perspektive. Zakoni i propisi definirani su odozgo, a provode se na cjelokupnom teritoriju RH. Problem u RH je najčešće provedbene prirode, kao što ste već dali naslutiti u svom komentaru. Dakle percepcija prijetnje za predstavnike nižih razina nalazi se u ovim tablicama. Nalazi su raspravljani na višim razinama tj. nacionalnoj i moguće je da nije uvijek u potpunosti usuglašen stav, jer se ipak razmatra problematika sustavno i na području cijele države. Zbog uključenosti mnoštva aktera, prirodno je da provedba nije jednoznačna, sinkronizirana i svugdje jednako shvaćena. Zato dolazi do koordinacijskih problema. Ako se određen problem pojavljuje u velikom broju JLPRS, radi se o problemu sustava, što ne mora nužno značiti da su propisi loši, već da treba uložiti više truda u jačanje institucionalnih struktura i odnosa.</p> <p>Dobro je istaknuto da problem "usitnjenosti posjeda" može imati različite kvalifikacije - ovisno o kontekstu i perspektivama dionika koji o tome raspravljaju. S obzirom da je smješteno u kućicu prijetnje, očito je riječ o negativnim posljedicama u kontekstu upravljanja prostorom. Primjeri kada je to loše se godinama raspravljaju u kontekstu ruralnog razvoja, stvaranja ekonomije razmjera koja se ne može ostvariti sitnim gospodarskim aktivnostima. One ovdje nisu posebno navedeni zbog zahtjeva da se analiza što je moguće više sažme.</p>
	<p>2.4. Analiza stanja razvoja gospodarstva sa SWOT analizom</p>	<p>U dijelu SWOT GOSPODARSTVO – SLABOSTI (SVE REGIJE REPUBLIKE HRVATSKE): -utvrđenu slabost: „Nespecijalizirane i neadekvatno infrastrukturno opremljene poduzetničke zone“, pojasniti vezano na slabost navedenu u dijelu SWOT PROSTOR I OKOLIŠ („Neusklađenost raspoloživosti građevinskih zemljišta u prostornim planovima (predimenzioniranost) i stvarne potražnje za gradnjom (poslovne zone za koje nema interesa“). Smatramo da je, između ostalog to posljedica neodgovarajućih/manjkavih ulaznih podataka i nedostataka gospodarskih/poduzetničkih razvojnih strategija -iza utvrđene slabosti: „Visok udio turizma u BDP-u čini gospodarstvo osjetljivim na vanjske poremećaje“, dodati novu: „forsiranje razvoja turističkih kapaciteta temeljenih samo na (nepovratnom) trošenju prostora bez vizije konačnih kapaciteta povezanih s drugim razvojnim ograničenjima i razvojem Države“ - u dijelu SWOT GOSPODARSTVO – PRILIKE (JH): u tekstu: „Mogućnost korištenja mineralnih sirovina (kamen i arhitektonsko-građevni kamen)“, dodati: „s izuzetkom područja ograničenja po posebnom zakonu“ (ZPU)</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVACA.</p> <p>Ne postoji korelacija između dva spomenuta nalaza SWOT analize. Nalaz iz SWOT GOSPODARSTVA-"Nespecijalizirane i neadekvatno infrastrukturno opremljene poduzetničke zone" identificiran je kao slabost od strane dionika održanih radionica s obzirom na problem da postoje poduzetničke zone s nedovršenom infrastrukturom (npr. nedostaje pristupna cesta prema zoni), a također problem predstavlja i nedostatak specijalizacije u gospodarskim djelatnostima koje se obavljaju u pojedinim zonama. Vezano uz nalaz SWOT PROSTORA I OKOLIŠA- "Neusklađenost raspoloživosti građevinskih zemljišta u prostornim planovima (predimenzioniranost) i stvarne potražnje za gradnjom (poslovne zone za koje nema interesa" kao slabost je istaknuto među dionicima regionalne i lokalne razine budući su prostornim planovima predviđene zone za koje ne postoji stvarna potreba.</p> <p>Ostale preporuke uključene su u Nacrtnu Strategiju.</p>

AGENCIJA ZA REGIONALNI RAZVOJ REPUBLIKE HRVATSKE	Općeniti komentar	Nema primjedbi na Nacrt prijedloga Strategije.	
	<p>STRATEŠKI CILJ 2. POVEĆANJE KONKURENTNOSTI REGIONALNOG GOSPODARSTVA I ZAPOSLTENOSTI PRIORITET 2.1 Unapređenje gospodarske infrastrukture na regionalnoj i lokalnoj razini Mjera 2.1.2. Aktiviranje državne imovine na lokalnoj i regionalnoj razini (veza 1.2.1., 3.1.4.)</p>	<p>U opisu mjere 2.1.2. navodi se "Podrška uspostavi redovne komunikacije između DUUDI-ja, Agencije za poljoprivredno zemljište i JLP(R)S radi rješavanja otvorenih pitanja u međusobnim imovinsko pravnim odnosima. Navod nije jasan u smislu navedene institucije i subjekti nisu nadležne za rješavanje imovinsko - pravnih odnosa, već su za to nadležna općinska državna odvjetništva, te ih je stoga potrebno uključiti u ovaj dio opisa mjere. Institucije koje se navode mogu ostvariti suradnju s općinskim državnim odvjetništvima s ciljem ubrzanja postupaka vezanih uz rješavanje imovinsko-pravnih odnosa. Kao veza navodi se mjera 3.1.4. gdje je to ipak jasnije kazano. Također, smatra se da u dijelu 2.1.2. treba uključiti i Hrvatski zavod za prostorni razvoj, obzirom da je prostorno-planska komponenta važna u procesu upravljanja imovinom, a posebno kada je riječ o vojnim objektima koji iz sigurnosnih razloga nisu nikada bili kartografski ucrtani</p>	PRIHVATILA SE.
DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	<p>PRILOG 2. Intervju predstavnika institucija nacionalne razine i preporuke za SRR RH Intervju predstavnika nacionalne razine i preporuke za unapređenje provedbe javnih politika na regionalnoj i lokalnoj razini</p>	<p>Tablica ne predstavlja pisane preporuke tijela već naknadne zapise suradnika EIZ-a sa sastanaka sa djelatnicima Državnog ureda, prema navodima djelatnika koji nisu autorizirani, odnosno nisu prethodno provjereni s službenicima DUUDI-ja, uslijed čega su određene stavke potpuno pogrešno interpretirane.</p> <p>Preformulirati: Razgovor s državnim uredom za reviziju DUR – pišu preporuke za normativni okvir na JLPRS razini – proveli reviziju učinkovitosti i upravljanja državnom imovinom. - <u>Državni ured za reviziju je izradio izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanje i raspolaganje nekretninama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</u> (http://www.revizija.hr/izvjesca/2016/rr-2016/revizije-ucinkovitosti/upravljanje-i-raspolaganje-nekretninama-lokalnih-jedinica/upravljanje-i-raspolaganje-nekretninama-skupno-izvjesce.pdf).</p> <p><u>U izvještaju DUR izdvajaju se preporuke za JLPRS za provođenje strateškog planiranja u upravljanju imovinom i uspostavu evidencija o imovini pri čemu evidencije moraju sadržavati podatke koje zahtjeva i Središnji registar državne imovine. Preporuke su na crti (kako normativno tako i pozitivno) započeti reformi upravljanja državnom imovinom koja je u tijeku.</u></p> <p><u>Za neke vrste imovine ima smisla pripremati i strategiju upravljanja u nekim JLS - Molimo bolje proučiti Izvještaj DUR i preformulirati ovaj dio.</u> (http://www.revizija.hr/izvjesca/2016/rr-2016/revizije-ucinkovitosti/upravljanje-i-raspolaganje-nekretninama-lokalnih-jedinica/upravljanje-i-raspolaganje-nekretninama-skupno-izvjesce.pdf) <u>Naime, upravo je jedna od preporuka izvješća strateško planiranje u upravljanju imovinom</u></p> <p>Zaklada za znanost – Okrugli stol o upravljanju imovinom na razini JLPRS – spremnost na reviziju upravljanja imovinom, nedostatak normativnog uređenja na lokalnoj i regionalnoj razini. - <u>Ovo je pokriveno s u međuvremenu objavljenim i u prethodnom komentaru spomenutim izvještajem DUR-a, koji jasno ukazuje da su preporuke DUR prema JLPRS u području upravljanja imovinom JLPRS (kako normativno tako i pozitivno) išle u smjeru započete reforme upravljanja državnom imovinom koja je u tijeku.</u></p> <p>ZAKON i UREDBA - Prijedlog novih propisa proširiti obuhvat imovine, set podataka – usvaja SABOR - <u>Ovo je održano tj. realizirano. Ovdje se može samo navesti da djelatnici DUUDI-ja kontinuirano sudjeluju kao organizatori i sudionici okruglih stolova na temu upravljanja državnom imovinom i imovinom JLPRS na kojima sudjeluju predstavnici više tijela državne uprave tj. da se kontinuirano radi na jačanju međuinstitucijske suradnje.</u></p>	PRIHVATILA SE.
	<p>PRILOG 2. Intervju predstavnika institucija nacionalne razine i preporuke za SRR RH Intervju predstavnika nacionalne razine i preporuke za unapređenje provedbe javnih politika na regionalnoj i lokalnoj razini</p>	<p>Promišlja se dugoročno i ima pozitivnih pomaka u upravljanju državnom imovinom. - <u>S tim u svezi pokrenut je višegodišnji projekt vođenja središnjeg registra državne imovine kroz funkcionalnu uspostavu sveobuhvatnog informacijskog sustava za upravljanje državnom imovinom (ISUDIO) kao višefaznu podatkovnu i programsku nadogradnju postojećeg sustava. Provedba projekta implicira i izmjene i dopune pozitivnih provedbenih propisa (Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, te nacrt prijedloga nove uredbe o Registru, radnog naziva Uredba o ustrojstvu, načinu vođenja i sadržaju Središnjeg registra državne imovine), u smislu šireg obuhvata pojavnih oblika imovine i s njima povezanih značajki (podataka) kao i jasnijeg utvrđivanja obveznika dostave podataka u Registar. Aktivnosti na projektu ISUDIO i ciljevi koji se žele postići obuhvaćeni su strateškim i planskim dokumenta DUUDI-ja i Nacionalnim programom reformi</u> (https://imovina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Izvjesca/Revidirani%20strate%C5%A1ki%20plan%20Dr%C5%BEavna%20ureda%20za%20upravljanje%20dr%C5%BEavn%20imovinom%20za%20razdoblje%202016-2018.pdf).</p> <p>Učinci od upravljanja imovinom moraju biti u funkciji razvoja – JLPRS i središnje države.</p> <p>Strategija upravljanja državnom imovinom – proces izrade kreće 2017. <u>Strategija upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske za razdoblje 2013.-2017. Početkom 2017. godine započeti će razvoj strategije za naredno višegodišnje razdoblje.</u></p> <p>Potrebno vođenje transparentnih evidencija od strane subjekata koji upravljaju i/ili koriste imovinu, nalazi DUR-a za više propraćunskih korisnika ukazuju da se izvještavanje o upravljanju svodi samo na izvještavanje o prihodima i rashodima – Određen broj JLPRS već je započeo voditi registre imovine.</p> <p>Izrađuju obrazac za podatke – ali treba informatizirati sustav – nadogradnja registra, ugovor je potpisan, očekuje se početak dostave podataka JLPRS prema obrascu od jeseni preko IT sustava. - <u>Pogrešno interpretirano. U sklopu ISUDIO projekta – u prvoj je fazi definiran i izrađen konačan podatkovni model za pojavne oblike nekretnina (set prema detaljnim šifarnicima razrađenih fizičkih, pravnih i ekonomsko-financijskih podataka) prema kojem je izrađeno aplikacijsko rješenje.</u></p> <p>Treba mentalno razdvojiti UPRAVLJANJE od VLASNIŠTVA. Česta je pojava ne razumijevanja i ne razdvajanja pojma upravljanja i vlasništva od strane velikog broja subjekata u javnom sektoru. Također, često se vlasništvo povezuje isključivo s pravima, ne i obvezama. - <u>Pogrešno interpretirano. Prvo se utvrđuje obveza za postojeće obveznike. JLPRS bi, po i ovisno o usvajanju izmjena normativnog okvira, započeli s dostavom podataka od 1.1.2018., i imali bi razdoblje prilagodbe.</u></p>	PRIHVATILA SE.

<p>DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE</p>	<p>Općeniti komentar</p>	<p>Strategija dakle, mora sadržavati podatke o razvoju i predloženim mjerama smanjivanja rizika od katastrofa jer takav događaj može unazaditi regiju u svakom smislu te se razvoj regije na način da ona nije otporna na katastrofe ne smatra održivim razvojem, posebice regija koja uvelike ovisi o poljoprivrdnoj proizvodnji i turizmu.</p> <p>Navodimo poglavlja u kojima je preporučljivo spomenuti potrebu smanjenja rizika od katastrofe:</p> <p>2. Analiza - ili u zasebnom poglavlju koje se odnosi na Otpornost na katastrofe ili kroz čitav tekst, a posebno u poglavljima: 2.5. Analiza stanja sustava regionalnog upravljanja sa SWOT analizom i 2.6. Novi koncepti za lokalni i regionalni razvoj Hrvatske</p> <p>3. Strategija - 3.2. Horizontalne teme politike regionalnog razvoja - iz razloga što su održivi razvoj i zaštita okoliša nužno vezani uz smanjenje rizika od katastrofa, što su nerazvijena područja vrlo osjetljiva na utjecaj prirodnih i tehničko-tehnoških prijetnji dok se razvijena područja i urbane sredine razvijaju nekontrolirano, sve su veće gustoće naseljenosti što u kontekstu katastrofa znači i veću koncentraciju potencijalno ugroženog stanovništva.</p> <p>Također kroz čitav tekst se koriste neodređeni i nekonzistentni termini koje je potrebno uskladiti vezano uz katastrofe, ako se u tom kontekstu koriste, sa terminologijom iz Zakona o sustavu civilne zaštite (NN 82/2015) npr. "nepovoljan događaj" je vrlo nejasan termin koji je potrebno pojasniti.</p> <p>Zaključno, ponovo napominjemo kako smatramo da je prilikom izrade Strategije u obzir potrebno uzeti rizike indetificirane i obrađene nacionalnom Procjenom rizika te potencirati potrebu definiranja politika za njihovo smanjivanje u kontekstu održivog razvoja zajednica, a da sadržaj Strateške studije svakako treba uključivati i procjenu utjecaja implementacijskih procesa Strategije na razinu rizika od katastrofa na područjima na koja će se Strategija odnositi.</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Procjena utjecaja provedbe Strategijom identificiranih strateških ciljeva, prioriteta i mjera regionalnog razvoja na razinu rizika od katastrofa detaljnije je analizirana tijekom postupka strateške procjene utjecaja Strategije na okoliš, u skladu s postojećom relevantnom literaturom te sa zahtjevima Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Strateškom studijom predložene su mjere ublažavanja mogućih utjecaja provedbe Strategije vezanih za moguće rizike od katastrofa.</p>
<p>URED ZA UDRUGE VLADE REPUBLIKE HRVATSKE</p>	<p>2.2. Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom Organizacije civilnog društva</p>	<p>Predlaže se ažuriranje odlomka na sljedeći način:</p> <p>"Prema podacima službenih evidencija i registara[1] danas u Hrvatskoj djeluje više od 52.692 registriranih udruga, 232 zaklada, 12 fundacija i više od 500 sindikalnih udruga i udruga poslodavaca, 53 vjerske zajednice i više od 2.000 pravnih osoba Katoličke crkve, 430 organizacijskih oblika Pravoslavne crkve te, prema procjeni, više od 600 privatnih ustanova. Imajući u vidu da je oko 7.500 udruga registrirano u području sporta i rekreacije, preko 5.000 u području kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, više od 2.500 u različitim gospodarskim djelatnostima, gotovo 1.000 udruga djeluje u području tehničke kulture, u području socijalne i zdravstvene djelatnosti i okupljanja i zaštite djece, mladeži i obitelji ukupno više od 4.000 udruga, više je od 800 udruga proizašlih iz Domovinskog rata te više od 6.000 udruga djeluje u humanitarnim, ekološkim, hobističkim, odgojno-obrazovnim, znanstvenim, duhovnim odnosno područjima zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, informacijskih i drugih djelatnosti, na toliki broj organizacija civilnoga društva treba gledati kao na nacionalno bogatstvo."</p>	<p>PRIHVATLJIVO.</p>
	<p>Kratice i akronimi</p> <p>1.1 Metodologija izrade Strategije regionalnog razvoja RH</p> <p>1.2. Regija u hrvatskom kontekstu</p> <p>2.1. Makroekonomska kretanja Hrvatskog gospodarstva od 2006. do 2015. godine</p> <p>2.3. Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom</p> <p>2.4. Analiza stanja razvoja gospodarstva sa SWOT analizom Poduzetništvo kao aspekt konkurentnosti</p> <p>2.4. Analiza stanja razvoja gospodarstva sa SWOT analizom Aktivnost poduzetnika tijekom prvih pet mjeseci 2016. godine</p> <p>2.5. Analiza stanja sustava regionalnog upravljanja sa SWOT analizom</p>	<p>Potrebno uvrstiti kratice za Hrvatska obrtnička komora – HOK i POK- područne obrtničke komore – na regionalnoj –županijskoj razini i UO –udruženja obrtnika na lokalnoj razini</p> <p>Metodu participativnog strateškog planiranja trebalo bi dosljednije koristiti na način da se jasno definiraju međuodnosi i aktivnosti tijela državne uprave i drugih sudionika regionalnog razvoja uključenih u provedbu strategije jer sada nisu jasne nadležnosti pojedinih dionika niti su navedeni i jasni kriteriji za njihovo utvrđivanje prilikom provedbe, jer će tek takvo jasno određenje osigurati često spominjanje vlasništva nad procesom izrade (i provedbe) strategije.</p> <p>Među definicije temeljnih pojmova treba upisati i definiciju ključnih dionika upisati te kao ključne dionike treba definirati i nacionalne, regionalne i (i područne) i lokalne asocijacije poduzetnika koje temeljem pozitivnih zakona (Zakon o obrtu) zastupaju njihove interese (Hrvatska obrtnička komora, područne obrtničke komore i udruženja obrtnika) na sve tri razine. Iste asocijacije treba unijeti i poseban prilog- prije prilog 3 Popis ključnih dionika (potrebni podaci se mogu preuzeti na www.hok.hr). Jasno imenovanje ključnih dionika sa punim nazivom institucija (Hrvatska obrtnička komora, npr. sunositelj na nacionalnoj razini, Obrtnička komora Splitsko-dalmatinske županije, Udruženje obrtnika Vis) izuzetno je važno zbog dosljedne provedbe osnovnih načela kako u samoj izradi Strategije regionalnog razvoja (primjenom metodologije participativnog strateškog planiranja ranim uključivanjem ključnih dionika) tako i u samoj provedbi kroz senzibilizaciju ključnih (i ostalih) dionika kao sunositelja razvojnih mjera i aktivnosti ove Strategije. Takvim pristupom kako u izradi Strategije tako i u njenoj provedbi posebno se potvrđuje primjena izuzetno važnog načela partnerstva javnog privatnog, akademskog i sektora civilnog društva koje je conditio sine qua non svake uspješne strategije (2.1. Analiza ključnih dionika i opis participativnog procesa).</p> <p>Naglašava se potreba suradnje među strukama (sudjelovanje stručne, poslovne i znanstvene zajednice ili?) te da se kod vrednovanja provjerava razina zadovoljstva krajnjih korisnika, a to su po nama gospodarstvenici i građani. Znači nužna je suradnja sa predstavnicima gospodarstvenika kroz legitime institucije (komore) na utvrđivanju i analizi potreba i očekivanja krajnjih korisnika. Ta suradnja treba biti formalizirana na svim razinama – lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj, na način da se propisima utvrdi u procesu odlučivanja tijela JLRS obvezno sudjelovanje i konzultacije sa predstavnicima gospodarstvenika okupljenim u legitimnim institucijama na nacionalnom nivou te njihovim organizacijskim i sustavnim sastavnicama na nižim razinama .</p> <p>Načelna primjedba na analizu stanja u gospodarstvu odnosi se na to da smatramo kako bi u ovakvom materijalu trebala biti dana detaljnija usporedba sa gospodarskim stanjem susjednih zemalja, i njihovim regijama koje graniče sa Hrvatskom, s obzirom da sve naše županije osim Požeško-slavonske i Bjelovarsko-bilogorske imaju granice sa susjednim zemljama. Na strani 36. ispod grafikona među županijama Jadranske Hrvatske izostavljena je Zadarska županija (2.2.1. Gospodarstvo – analiza). Isto tako nema prikaza gospodarskih subjekata po vrstama npr. obrt, OPG, trgovačka društva, privatna i javna i dr. , a što je izuzetno važno zbog npr, obrta kao tradicionalnog prisutnog oblika poduzetništva te novo nastalih OPG-a i dr. , a što je važno zbog specifičnosti pojedinih vrsta gospodarskih subjekata i mogućeg doprinosa gospodarskom razvoju , s jedne strane, te samozapošljavanju , demografskoj obnovi i razvijanju potpomognutih područja. Posebno pri tome ističemo obrte i OPG-ove kao posebne oblike obiteljskog poduzetništva , koje upravo zbog te karakteristike mogu doprinjeti ostvarenju više ciljeva i prioriteta koji su naprijed navedeni.</p> <p>Ako se kao problem za loše stanje na području regionalnog razvoja ističe važnost propitivanja očekivanja i zadovoljstva krajnjih korisnika , onda bi bilo korisno dopuniti ovu analizu sa podacima o istom.</p> <p>U ovom dijelu korisnim nalazimo predstaviti postojeći zakonodavni okvir koji se odnosi na europske politike o poticanju poduzetničkog duha i samozapošljavanju , o stvaranju uvjeta za bolje poslovanje MSP – a i sl. kao i pokazatelje koji se odnose na provedbu tih politika.</p> <p>Ponovo ističemo da nema prikaza gospodarskih subjekata po vrstama npr. obrt, OPG, trgovačka društva, privatna i javna i dr. , a što je izuzetno važno zbog npr, obrta kao tradicionalnog prisutnog oblika poduzetništva, a što je važno zbog specifičnosti pojedinih vrsta gospodarskih subjekata i mogućeg doprinosa gospodarskom razvoju , s jedne strane, te samozapošljavanju , demografskoj obnovi i razvijanju potpomognutih područja. Posebno pri tome ističemo obrte kao posebne oblike obiteljskog poduzetništva , koje upravo zbog te karakteristike mogu doprinjeti ostvarenju više ciljeva i prioriteta koji su naprijed navedeni.</p> <p>Nisu praćene aktivnosti po vrstama poslovnih subjekata te se ne omogućava utvrđivanje osnove za razlikovanje npr. poticajnih mjera.</p> <p>Ako se kao problem za loše stanje na području regionalnog razvoja ističe važnost propitivanja očekivanja i zadovoljstva krajnjih korisnika , onda bi bilo korisno dopuniti ovu analizu sa podacima o istom.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVATLJIVO.</p> <p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Napominjemo kako su opisi mjera dostupni u tekstu Strategije indikativni, dok će međuodnosi i aktivnosti tijela državne uprave i drugih sudionika regionalnog razvoja biti detaljno razrađeni u narednom razdoblju za koje se predviđa izrada Akcijskog plana i pripadajućeg, konkretnog Financijskog okvira.</p> <p>Slažemo se kako se sva tijela državne uprave i institucije naznačene u Strategiji treba pravilno naznačiti, punim imenom ili kraticom navedenom u dijelu "kratice i akronimi".</p> <p>DJELOMIČNO SE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Strategija nema mogućnost postizanja da se "propisima utvrdi u procesu odlučivanja tijela JLRS obvezno sudjelovanje i konzultacije sa predstavnicima gospodarstvenika okupljenim u legitimnim institucijama na nacionalnom nivou te njihovim organizacijskim i sustavnim sastavnicama na nižim razinama", ali napominjemo da već egzistiraju i funkcioniraju mehanizmi suradnje poput GSV-a, Partnerskih vijeća...</p> <p>DJELOMIČNO SE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Sveobuhvatna analiza stanja razvijenosti gospodarstva na regionalnoj razini nalazi se u Dodatku 1. Dodatne analize bit će rađene tijekom provedbe Strategije i to prije svega za potrebe praćenja Akcijskog plana i konkretnih aktivnosti, programa i projekata.</p> <p>DJELOMIČNO SE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Predloženo je sastavni dio provedbenog mehanizma i budućeg sustava praćenja koji će se postepeno izgrađivati u skladu s raspoloživim sredstvima i kapacitetima.</p> <p>DJELOMIČNO SE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Sveobuhvatna analiza stanja razvijenosti gospodarstva na regionalnoj razini nalazi se u Dodatku 1. Dodatne analize bit će rađene tijekom provedbe Strategije i to prije svega za potrebe praćenja Akcijskog plana i konkretnih aktivnosti, programa i projekata.</p> <p>DJELOMIČNO SE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Sveobuhvatna analiza stanja razvijenosti gospodarstva na regionalnoj razini nalazi se u Dodatku 1. Dodatne analize bit će rađene tijekom provedbe Strategije i to prije svega za potrebe praćenja Akcijskog plana i konkretnih aktivnosti, programa i projekata.</p> <p>DJELOMIČNO SE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Predloženo je sastavni dio provedbenog mehanizma i budućeg sustava praćenja koji će se postepeno izgrađivati u skladu s raspoloživim sredstvima i kapacitetima.</p>

2.5. Analiza stanja sustava regionalnog upravljanja sa SWOT analizom Upravljanje i raspolaganje nekretninama u vlasništvu lokalnih i regionalnih jedinica	Izuzetno je važno u rješavanje problema upravljanja nekretninama u vlasništvu JLRs uključiti i poduzetnike putem njihovih asocijacija na svim razinama kako bi se sagledale sve mogućnosti stavljanja nekretnina u funkciju koja doprinosi između ostalog gospodarskom razvoju JLRs.	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA Biti će uvaženo tijekom provedbe Akcijskog plana.
2.6. Novi koncepti za lokalni i regionalni razvoj Hrvatske Lokacijski pristup razvoju (engl. place-based development approach)	Kako je navedeno ovaj pristup zahtjeva i uključivanje širokog raspona dionika zato predlažemo formalizirati (legislativnim uređenjem) sudjelovanje predstavnika asocijacija poduzetnika na svim razinama odlučivanja u JLRs	NE PRIHVAĆA SE. Uređeno propisima vezanim uz partnerska vijeća.
3.1. Obuhvat strategije i usklađenost s ključnim razvojnim dokumentima	Vezano za ovo poglavlje istaknuta je važnost usklađivanja ove Strategije između ostalog i s operativnim programima pa tako i sa 11 tematskih ciljeva predviđenih za financiranje iz ESI fondova. Ovdje skrećemo pažnju na tematski cilj 11. Jačanje institucionalnih kapaciteta i učinkovita javna uprava u čemu se "kriju" mnogi razlozi prepoznati od Europske komisije koji su kočnica razvoju Hrvatskog gospodarstva, a posebno za obrtnike i druge male i srednje poduzetnike. U tom pravcu išle su i naše primjedbe izrečene tijekom radionica pri čemu posebno ističemo važnost sudjelovanja predstavnika asocijacija poduzetnika u kreiranju i reformi sustava javne uprave i pravosuđa te jačanje institucionalnih kapaciteta, za što je potrebno predvidjeti posebne zajedničke projekte. S obzirom da su poduzetnici (uz građane) korisnici usluga javne uprave i pravosuđa, prihvaćajući načelo partnerstva u budućim reformama potrebno je njihovo aktivno uključivanje u iste. Ovo treba biti vidljivo kroz sve prioritete, mjere i aktivnosti, a posebno pri provedbi Strategije i to da gospodarstvenici kao jedni od ključnih dionika budu aktivno uključeni u provedbu, a što treba biti sadržano i u Komunikacijskoj Strategiji regionalnog razvoja 2020+. Isto je potrebno biti jasno vidljivo u tablici usklađenosti i Komunikacijskom akcijskom planu. Naime, komunikacijskom strategijom (Akcijskim planom) treba biti jasno predviđeno na koji način i kojim kanalima će ključni dionici i ostali sudionici u provedbi biti uključeni u provedbu Strategije. Sa ciljem ostvarenja partnerske suradnje predlažemo da se u međuresorne tematske radne skupine kao i u Vijeće za regionalni razvoj uključe i predstavnici Hrvatske obrtničke komore.	NE PRIHVAĆA SE. Komunikacijska strategija treba postaviti jasan okvir sa definiranim konkretnim alatima koji trebaju pridonijeti upoznavanju javnosti s mogućnostima financiranja aktivnosti, programa i projekata kako s nacionalne osnove tako i iz europskih strukturnih i investicijskih fondova te ostalih izvora financiranja. Navedeno nije istovjetno s Akcijskim planom Strategije. Izradom Akcijskog plana u okviru međusektorske suradnje utvrdit će se konkretne aktivnosti, programi i projekti (čije je strateško utemeljenje sadržano u opisima mjera u Strategiji), kao i tijela koji će biti njihovi nositelji ili sunositelji u provedbi. Sastav Vijeća za regionalni razvoj utvrđen je Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske.
3.3. Vizija, vrijednosti strateški ciljevi i prioriteta Strateški cilj 3: Sustavno upravljanje regionalnim razvojem	Načelna primjedba na strateški cilj 3. Sustavno upravljanje regionalnim razvojem i na predložene prioritete i mjere odnosi se na trajno aktivno i transparentno uključivanje predstavnika Hrvatske obrtničke komore kao jednog od ključnih dionika na nacionalnoj razini, područnih obrtničkih komora na županijskim razinama i udruženja obrtnika na lokalnim razinama u sustavno upravljanje regionalnim razvojem, a što sve treba biti jasno predviđeno i razrađeno u Komunikacijskoj strategiji. Stoga se predlaže da se u rubrici suradnja u provedbi svih mjera iz ovog strateškog cilja navede HOK koji će kroz svoj jedinstveni komorski sustav koordinirati uključivanje svojih sastavnica na lokalnim i regionalnim razinama. Ovo posebno stoga što je nužno da HOK kao jedan od ključnih dionika, kao i svi ostali ključni dionici, budu uključeni u ovaj strateški cilj.	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA. HOK je uključen u mjere 3.1.2. i 3.1.3. HOK će svakako biti na odgovarajući način upoznat s provedbom i uključen u provedbu pojedinih mjera Strategije. Isto će biti naznačeno u Akcijskom planu kao provedbenom dokumentu Strategije koji će uz naznačene konkretne aktivnosti, programe i projekte koji se planiraju provoditi sadržati i informacije o njihovim nositeljima/sunositeljima.
3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda	Za mjeru 1.3.2. predlažemo: • Osigurati povlaštenu cijenu u pomorskomu prijevozu putničkih i teretnih vozila gospodarskim subjektima sa sjedištem na otocima da ne bude veća od troškova goriva i cestarina za vozila koji bi nastao da su trajektne linije ceste. Dakle, izjednačavanje troškova prijevoza na otocima i kopnu. • Osigurati povlaštenu cijenu vode otočnim gospodarskim subjektima koja treba biti svedena na prosječnu cijenu vode koja je na području matične obalne otočne županije. • Uvrstiti predstavnike otočnih obrtnika/gospodarstvenika u odgovarajuća tijela prilikom donošenja reda plovidbe i imenovanje predstavnika u Upravno vijeće Agencije za obalni linijski pomorski promet. • Omogućiti prijevoz opasnih tvari (benzin,nafta,plin...) trajektima na način da se osigura poseban skladišni prostor na trajektima za prijevoz isti. • Osigurati sufinanciranje brodarstva kod prijevoza turista na otoke po uzoru na sufinanciranje avionskih kompanija. Za mjeru 1.3.4. predlažemo: • podrška razvoju i održavanju obrta i MSP u uslužnim djelatnostima radi zadovoljavanja potreba stanovništva u lokalnom okruženju (obrazloženje: dostupnost usluga na maloj udaljenosti važna je za kvalitetu života, ali ponudu ugrožava mali opseg potražnje zbog malog broja ljudi i čini ih neisplativima, odnosno obrti se gase pa stanovništvo uslugu mora tražiti dalje – takve bi djelatnosti trebalo subvencionirati i stimulirati.	NE PRIHVAĆA SE. Prijedlozi su vrlo konkretni i mogu biti obuhvaćeni Akcijskim planom, ne i opisom mjere.
3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda	Za mjeru 2.1.2 predlažemo: • Definiranja mehanizma suradnje radi uspostave redovne komunikacije između DUUDI-a, JLP(R)Si asocijacija poduzetnika – Komora kao predstavnika/zakupnika imovine radi rješavanja otvorenih pitanja u međusobnim imovinsko-pravnim odnosima • Program edukacije o upravljanju državnom imovinom za sve dionike (javni, privatni, civilni sektor i asocijacije poduzetnika - Komore) – sunositelj HOK • U rubricu suradnja u provedbi: dodati HOK (Kao što je navedeno u preporuci uključeni su i tradicijski obrti.) Za mjeru 2.1.3. predlažemo: • U rubricu suradnja u provedbi: dodati HOK (HOK može organizirati programe osposobljavanja za održavanje starih gradskih jezgri te istovremeno koordinirati aktivnosti vezane za tradicijske obrte.) Za mjeru 2.2.1. predlažemo: • Predlažemo u opisu mjere: Razvoj i promocija centara kompetencija na lokalnoj i regionalnoj razini dodati riječi: u skladu s mrežom centara kompetencija • Razvoj modela suradnje i provedba mjera koje potiču koordiniran i zajednički nastup više županija i lokalnih jedinica kao i regionalnih asocijacija poduzetnika (područne komore)u privlačenju stranih ulaganja • Podrška u unapređenju suradnje JLPRS međusobno i s predstavnicima asocijacija poduzetnika (komorama) preko zajedničkih krovnih organizacija u aktivnostima vezanim uz razvoj regionalnog gospodarstva • U rubricu suradnja u provedbi: dodati HOK Za mjeru 2.2.2. predlažmo: • Analiza potreba poduzetnika i analiza uvjeta za gospodarski razvoj na potpomognutim područjima u suradnji s asocijacijama poduzetnika (komorama). • Razvoj posebnog programa poticanja samozapošljavanja sukladno prihvaćenim europskim politikama kroz obrt kao tradicionalni oblik obiteljskog poduzetništva i druge oblike malog i srednjeg poduzetništva (obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo). Za mjeru 2.2.5. predlažemo: • U rubricu suradnja u provedbi: dodati HOK (S obzirom na kvalitetu i teritorijalnu organiziranost sustava te na već razvijen projekt oznaka tradicijskog obrta smatramo da je za provedbu strategije bitno da HOK surađuje na realizaciji ove mjere. Za mjeru 2.3.1. predlažemo: U opisu mjere:Kontinuirano osnaživanje lokalnih partnerstva za zapošljavanje (LPZ) i pružanje podrške lokalnim dionicima (obrazovne institucije, uredi HZZ-a, predstavnici privatnog, javnog, i civilnog sektora, treba dodati riječi: predstavnici komora) u prepoznavanju potreba za radnom snagom i unapređenju ljudskih potencijala . • U rubricu suradnja u provedbi: dodati HOK (HOK kao institucija ima javne ovlasti, između ostalog i u području strukovnog obrazovanja.) Za mjeru 2.3.2. predlažemo:	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA. Prijedlog za dopunu 2.1.2. pokriva se mjerom 3.1.4. Prijedlog za mjeru 2.2.2. bolje odgovara mjeri 2.3.1.

<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda</p>	<p>Za mjeru 3.1.2. predloženo: <ul style="list-style-type: none"> • Unaprjeđenje upravljanja regionalnim razvojnim projektima nužnost predviđanja efikasnog sustava rješavanja sporova primjenom alternativnih načina, posebno medijacije za koje Hrvatska ima dovoljno kadrovskih kapaciteta (educiranog kadra). Kao primjer ističemo sustave rješavanja sporova u investicijskim i sličnim projektima Svjetske banke, Europske banke za istraživanje i razvoj i Europske investicijske banke (predloženo zajednički sastanak na temu približavanja ovakvog načina rješavanja sporova) – sunositelj na nacionalnoj razini HOK. </p> <p>Za mjeru 3.1.3. predloženo: <ul style="list-style-type: none"> • Unaprjeđenje kvalitete javnih usluga (...) potrebno je jasno navođenje suradnje sa predstavnicima korisnika usluga (poduzetnici i građani), bez čega unaprjeđenje kvalitete javnih usluga nije moguće – sunositelj Hrvatska obrtnička komora na nacionalnoj razini. </p> <p>Za mjeru 3.1.4. predloženo: <ul style="list-style-type: none"> • Brisati aktivnost suradnja u pripremi analize mogućnosti i razvoja modela uvođenja poreza na nekretnine (aktivnost treba biti uključena u strategiju Min. Financija i Min. Pravosuđa). </p> <p>Za mjeru 3.2.1. predloženo: <ul style="list-style-type: none"> • Međuresorno usklađivanje provedba javnih politika na nacionalnoj i regionalnoj razini - u naziv mjere uz „međuresorno“ treba dodati i „međuinstitucionalno“. U svim aktivnostima pod ovom mjerom treba biti predviđeno aktivno uključivanje predstavnika HOK-a kao jednog od ključnih dionika – HOK sunositelj na nacionalnoj razini. </p> <p>Za mjeru 3.2.2. predloženo: <ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje vertikalne i horizontalne koordinacije (...) kao 3.2.1 s napomenom da vertikalna koordinacija sa dionicima na nižim razinama (županijska i lokalna) treba biti ostvarena kroz jedinstveni komorski sustav HOK-a, koji isto omogućava na efikasan način. U vezi aktivnosti o boljem korištenju komunikacijski vještina ponovno ističemo obavezno korištenje medijacije za koju u Hrvatskoj postoje dovoljni kadrovski kapaciteti te se predlaže pod opisom mjere 'Jačanje komunikacijskih vještina' izra riječi Programe, dodati riječi 'uz korištenje poznatih alata za alternativno rješavanje sporova, a posebno medijacije za koju u Hrvatskoj postoje potrebni i stručni kapaciteti. </p> <p>Za mjeru 3.3.1. predloženo: <ul style="list-style-type: none"> • Jačanje dionika u regionalnom razvojnom upravljanju i provedbi razvojnih projekata – u svezi aktivnosti edukacija i uvođenja novih alata za rješavanje sporova (medijacija) upućujemo dodatno i na pasos 2 ove točke . </p> <p>Za mjeru 3.3.2. predloženo: <ul style="list-style-type: none"> • Opća primjedba za ovu Mjeru odnosi se na trajnu suradnju na području upravljanja državnim potporama uvažavajući vrednovanje i ocjenu učinaka istih potpora od strane korisnika. </p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Podrška razvoju sustava rješavanja sporova primjenom alternativnih načina, posebno medijacije uključeno u opis mjere 3.1.2.</p> <p>Napominjemo kako su opisi mjera dostupni u tekstu Strategije indikativni, dok će međuodnosi i aktivnosti tijela državne uprave i drugih sudionika regionalnog razvoja biti detaljno razrađeni u narednom razdoblju za koje se predviđa izrada Akcijskog plana i pripadajućeg, konkretnog Financijskog okvira.</p>
<p>4.1. Nositelj Strategije i provedbene strukture Istrumenti provedbe i provedbeni mehanizam Strategije</p>	<p>U Vijeće za regionalni razvoj obavezno uključiti i predstavnika Hrvatske obrtničke komore.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Sastav Vijeća za regionalni razvoj utvrđen je Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 147/14).</p>
<p>4.4.Sustav vanjskog vrednovanja Strategije, programa i projekata Vrednovanje tijekom provedbe i nakon provedbe</p>	<p>Kao najvažnije naglašava se vrednovanje kroz provjeru razine zadovoljstva krajnjih korisnika, a to su gospodarstvenici i građani i potreba suradnje među strukama (sudjelovanje stručne, poslovne i znanstvene zajednice ili ?). Nužna je suradnja sa predstavnicima gospodarstvenika (npr. HOK) na utvrđivanju i analizi potreba i očekivanja krajnjih korisnika u svim dijelovima provedbe ove Strategije – kroz sve ciljeve i prioritete. Da bi se isto provelo, sudjelovanje je potrebno i formalizirati na svim razinama – lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj na način da se u situacijama gdje to još nije uređeno, propisima utvrdi obvezno sudjelovanje i konzultacije sa predstavnicima gospodarstvenika okupljenim u legitimnim institucijama na nacionalnom nivou te sa njihovim organizacijskim i sustavnim sastavnicama na nižim razinama . (Npr. područne obrtničke komore i udruženja obrtnika)</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Prijedlog će biti ugrađen u budući sustav praćenja i vrednovanja.</p> <p>Strategija nema mogućnost postizanja da se "propisima utvrdi u procesu odlučivanja tijela JLRS obvezno sudjelovanje i konzultacije sa predstavnicima gospodarstvenika okupljenim u legitimnim institucijama na nacionalnom nivou te njihovim organizacijskim i sustavnim sastavnicama na nižim razinama", ali napominjemo da već egzistiraju i funkcioniraju mehanizmi suradnje poput GSV-a, Partnerskih vijeća...</p>
<p>PRILOG 3. Popis dionika, evidencija radionica i sastanaka</p>	<p>Naglašavamo da sadržaj ovog priloga nije naveden. Nadalje, <ul style="list-style-type: none"> • Među definicije temeljnih pojmova (1.2.) treba upisati i definiciju ključnih dionika upisati te kao ključne dionike treba definirati i nacionalne, regionalne i (i područne) i lokalne asocijacije poduzetnika koje temeljem pozitivnih zakona (Zakon o obrtu) zastupaju njihove interese (Hrvatska obrtnička komora, područne obrtničke komore i udruženja obrtnika) na sve tri razine. Iste asocijacije treba unijeti i u Prilog 3. Popis ključnih dionika (potrebni podaci se mogu preuzeti na www.hok.hr). • Jasno imenovanje ključnih dionika sa punim nazivom institucija (Hrvatska obrtnička komora, npr. sunositelj na nacionalnoj razini, Obrtnička komora Splitsko-dalmatinske županije, Udruženje obrtnika Vis) izuzetno je važno zbog dosljedne provedbe osnovnih načela kako u samoj izradi Strategije regionalnog razvoja (primjenom metodologije participativnog strateškog planiranja ranim uključivanjem ključnih dionika) tako i u samoj provedbi kroz senzibilizaciju ključnih (i ostalih) dionika kao sunositelja razvojnih mjera i aktivnosti ove Strategije. Takvim pristupom kako u izradi Strategije tako i u njenoj provedbi posebno se potvrđuje primjena izuzetno važnog načela partnerstva javnog privatnog, akademskog i sektora civilnog društva koje je condition sine qua non svake uspješne strategije (2.1. Analiza ključnih dionika i opis participativnog procesa). </p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Svi nositelji i sunositelji biti će točno naznačeni u Akcijskom planu.</p>
<p>PRILOG 12. Pojmovnik</p>	<p>Potrebno je isti dopuniti zato što nisu jasno definirani važni pojmovi kao što su ključni dionici, razvojni dionici, ključni akteri, dionici regionalnog razvoja, socijalni partneri, privatni sektor, javni sektor, stručna zajednica, poslovna i znanstvena i dr. Naime, ako se strategijom definiraju i međuodnosi i aktivnosti pojedinih dionika provedbe, dopunjeni pojmovnik je nužan za transparentnu i učinkovitu provedbu.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE.</p> <p>Participativni pristup i poimanje dionika definirano je u metodološkom uvodu u dokument. Popis dionika je u prilogu iz kojeg je razvidno tko je sudjelovao u izradi SRR RH.</p>

HRVATSKA ZAJEDNICA ŽUPANIJA	Općeniti komentar	Nužno je ujednačiti grafički standard u završnom obliku Strategije. On se odnosi na različite oblike hrvatskog teritorija te ispuštanje kartografskog prikaza jednog pokazatelja za mjerenje stupnja razvijenosti koji je trenutno propisan zakonodavnim okvirom - indeksom razvijenosti. Obzirom da je došlo do donošenja novog zakona o regionalnom razvoju i njegovih podzakonskih akata nužno je stvoriti poveznicu ova dva dokumenta te proanalizirati kompatibilnosti. SWOT analize nisu jasno definirale stvarne razvojne probleme te ih je nužno i zbog konstantnih preklapanja još jednom revidirati i ukloniti kontradiktornosti koje se ponavljaju. iste se karakteristike mogu pronaći u slabostima i u snagama što je nužno preciznije definirati.	DJELOMIČNO SE PRIHVATILA. Strategija još mora proći grafičko uređenje i lekturu te u sklopu navedenog, ujednačavanje i popravljavanje kartografskih prikaza. Kako spomenute korekcije kartografskih prikaza nisu sadržajnog već dojmovnog, vizualnog karaktera, biti će izvršene nakon provođenja javne rasprave, a prije upućivanja u proceduru donošenja Strategije. Značaj i utjecaj novog Zakona o regionalnom razvoju (NN 147/14) obrađen je u potpoglavlju 1.3. Politika regionalnog razvoja Republike Hrvatske dok će se o utjecaju provedbe podzakonskih akata na ublažavanje problema analize adekvatan odgovor moći dati u narednom razdoblju, kada rezultati njihove provedbe budu vidljivi.
	Analiza stanja	Nedostaju podaci o postojećem prometnom, energetskom i vodno gospodarskom sustavu RH, dok se u ostalim dijelovima strategije navode mjere, ciljevi, prioritete za njihovo unapređenje. Predlažemo da se u Analizi stanja dopune podaci koji prikazuju sustav prostornog uređenja RH. Potrebno je bolje definirati mjere koje bi rješavale uočene probleme, ali i više pažnje posvetiti poljoprivredi i ribarstvu koje smatramo zapostavljenima u aktualnom Nacrtu Strategije. Analiza stanja i SWOT analiza nisu utemeljeni na teritorijalnoj razini iz koje bi bile vidljive regionalne nejednakosti. Analiza se koncentrirala na starenje stanovništva te na iseljenički val s kojim se zemlja susreće, kao posljedicu ekonomske krize, ali se niti u jednom dijelu analize ili kasnije strateških ciljeva tj. mjera se ne spominje kolateralna s Nacionalnom populacijskom politikom. Neke tvrdnje u okviru SWOT analize zasigurno se odnose na KH i JH, ali su navedene samo u jednoj ili drugoj. Analiza sustava javne uprave nije ukazala na problem premalo stručnih zaposlenika, koji istodobno poznaju sustav javne uprave te sustav pripreme i provedbe EU projekata te su ih u stanju spojiti u alat kojim će izgraditi sustav učinkovitog poslovanja u području EU fondova.	DJELOMIČNO SE PRIHVATILA. Nedostajući elementi analize dodani. SRR RH je međusektorska strategija i komplementarna je ostalim nacionalnim strateškim dokumentima. Tijekom izrade Strategije vodilo se jako računa o tome da se izbjegnju preklapanja s postojećim ili najavljenim razvojnim dokumentima kao što su programi vezani uz ruralni razvoj i ribarstvo. SWOT analiza izrađena je zajedno s predstavnicima lokalne i regionalne razine u prvom krugu partnerskih konzultacija i verificirana od članova partnerskih vijeća Jadranske i Kontinentalne Hrvatske, tako da su lokalne i regionalne specifičnosti evidentirane i koristit će budućim provoditeljima aktivnosti, programa i projekata koji će biti obuhvaćeni Akcijskim planom.
	Poglavlja Strategija i provedba	Potrebno dopuniti podacima koji jasno utvrđuju nositelje provedbe svake mjere, rokova izvršenja kao i financijski okvir za njihovo izvršenje. Na taj način bi se svi dionici, posebno županije mogle na vrijeme pripremiti na realizaciju mjere za čiju su provedbu zaduženi.	PRIMLJENO NA ZNANJE. Navedeno će biti detaljno razrađeno u narednom razdoblju za koje se predviđa izrada Akcijskog plana i pripadajućeg, konkretnog Financijskog okvira. Opisi mjera i planirane aktivnosti kako su naznačene u tablicama u Strategiji su indikativni te su isto tako indikativno navedena tijela koja će sudjelovati u provedbi kao njihovi su/nositelji, a što će jasno biti razvidno tek pri izradi Akcijskog plana s točno utvrđenim aktivnostima, programima i projektima kao i tijelima uključenima u njihovu provedbu.
	Općeniti komentari	Nacrt Strategije je nedovoljno povezoao i uskladio strateške ciljeve i ciljeve godišnjih planova rada. Nacrt strategije je na nedostatan način povezoao procese upravljanja rizicima s procesima strateškog planiranja, programiranja i godišnjeg planiranja rada, uključujući i nedostatan izvješćivanje o najznačajnijim rizicima. Nacrt strategije se skoro niti u jednom poglavlju nije dotaknuo analize stanja infrastrukture te plana ulaganja u istu. generalno nije ponuđen jasan financijski okvir, koji bi stavio u okvire određene mjere te time pokazao razmjer njihovih obuhvata; na taj način smatramo da se neće postići nikakav napredak, koji je na većini područja, obuhvaćenih ovom Strategijom, potreban. Smatramo da Hrvatska zajednica županija zbog svojih strateških ciljeva i velikog broja stručnih kadrova može biti uključena u slijedeće mjere strateških ciljeva: STRATEŠKI CILJ 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA PRIORITET 1.1 Podizanje razine znanja i sposobnosti za poboljšanje kvalitete života Mjera 1.1.2 Unapređenje usluga sustava zdravstvene i socijalne skrbi na regionalnoj i lokalnoj razini Mjera 1.1.3 Podrška afirmaciji kulturnog identiteta i razvoju civilnog društva STRATEŠKI CILJ 2. POVEĆANJE KONKURENTNOSTI REGIONALNOG GOSPODARSTVA I ZAPOSLENOSTI PRIORITET 2.2 Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja na regionalnoj i lokalnoj razini Mjera 2.2.5. Povećanje atraktivnosti regija kroz teritorijalno brendiranje STRATEŠKI CILJ 3. SUSTAVNO UPRAVLJANJE REGIONALNIM RAZVOJEM PRIORITET 3.1 Učinkovito upravljanje (u skladu s načelom supsidijarnosti) Mjera 3.1.1. Unapređenje ciklusa upravljanja javnim politikama na svim razinama upravljanja	PRIMLJENO NA ZNANJE. U izradi je Akcijski plan koji će biti provedbeni dokument SRR RH. Strategija je politički dokument koji definira okvir budućeg djelovanja, a konkretizacija i poveznica s planovima i proračunom predviđena je kroz Akcijski plan. Analiza je dopunjena nedostajućim elementima vezanim uz infrastrukturu.
GRAD ZAGREB, GRADSKI URED ZA STRATEGIJSKO PLANIRANJE I RAZVOJ GRADA	1.1. Metodologija izrade Strategije regionalnog razvoja RH	Slika 1. Proces izrade SRR RH, pobrojano pod FAZA 2 – Jadranska Hrvatska ima 7 županija...	PRIHVATILA SE.
	1.5. Urbana područja	Molimo spomenuti da je Zagreb jedino urbano područje u RH koje nužno u obuhvat mora uključiti administrativne teritorije okolnih jedinica lokalne samouprave koje su u sastavu susjednih županija, a što se u svakom smislu – načinom planiranja, prostorno, površinom, stanovništvom, prometnom povezanošću, infrastrukturom i drugim, obzirom da obuhvaća i administrativne dijelove susjednih županija, u znatnoj mjeri razlikuje od bilo kojeg drugog urbanog područja.	PRIHVATILA SE.
	2.2. Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom	Sažeta analiza stanja ne obuhvaća sve sastavnice navedene u SWOT analizi, npr. obrazovanje, sport i rekreacija i dr., odnosno nedostaju ključne teze i zaključci utvrđeni provedenom analizom stanja. Teme koje se detaljno spominju u SWOT analizi kao snage, slabosti, prilike ili prijetnje trebale bi biti odgovarajuće/brojčano potkrijepljene u analizi stanja / sažetku osnovne analize, s navodom izvora podataka i odgovarajućom usporedbom temeljem koje se donosi zaključak da je nešto potrebno promijeniti, unaprijediti, poboljšati, i sl...	PRIHVATILA SE. Analiza dopunjena nedostajućim dijelovima. Neki elementi zahtjevaju izradu novih analiza koje će biti predmet Akcijskog plana.
	2.3. Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom	Sažeta analiza stanja ne obuhvaća sve sastavnice navedene u SWOT analizi već je koncentrirana isključivo na aspekt okoliša, što je čini nepotpunom. Područja infrastrukture, imovinsko-pravnih odnosa i druge teme koje se detaljno spominju u SWOT analizi trebale bi biti i u sažetku osnovne analize. Teme koje se detaljno spominju u SWOT analizi kao snage, slabosti, prilike ili prijetnje trebale bi biti odgovarajuće/brojčano potkrijepljene u analizi stanja / sažetku osnovne analize, s navodom izvora podataka i odgovarajućom usporedbom temeljem koje se donosi zaključak da je nešto potrebno promijeniti, unaprijediti, poboljšati i sl.	PRIHVATILA SE. Analiza dopunjena nedostajućim dijelovima. Neki elementi zahtjevaju izradu novih analiza koje će biti predmet Akcijskog plana.
	2.4. Analiza stanja razvoja gospodarstva sa SWOT analizom	Sažeta analiza stanja ne obuhvaća sve sastavnice navedene u SWOT analizi, npr. područje poljoprivrede, obrti, turizam i dr., odnosno nedostaju ključne teze i zaključci utvrđeni provedenom analizom stanja. Teme koje se detaljno spominju u SWOT analizi kao snage, slabosti, prilike ili prijetnje trebale bi biti odgovarajuće/brojčano potkrijepljene u analizi stanja / sažetku osnovne analize, s navodom izvora podataka i odgovarajućom usporedbom temeljem koje se donosi zaključak da je nešto potrebno promijeniti, unaprijediti, poboljšati, i sl...	PRIHVATILA SE. Analiza dopunjena nedostajućim dijelovima. Neki elementi zahtjevaju izradu novih analiza koje će biti predmet Akcijskog plana.
	2.5. Analiza stanja sustava regionalnog upravljanja sa SWOT analizom	Sažeta analiza stanja ne obuhvaća sve sastavnice navedene u SWOT analizi, npr. način upravljanja (razvojnim) projektima na nacionalnoj razini i nižim razinama (područnoj/regionalnoj), baze projekata (bez obzira što s SEBRP spominje u poglavlju PROVEDBA) i dr.	PRIMLJENO NA ZNANJE. Uspostava Središnje elektroničke baze razvojnih projekata i pokazatelja je propisana podzakonskim aktom, a činjenica je da baza još nije potpuno u funkciji. Kvalitativnom analizom je to utvrđeno i prepoznato je da upravljanje projektima treba unaprijediti, jer su kapaciteti nedostadni. Uzrok nefunkcioniranju sustava je kompleksan i ovisi o svim dionicima u sustavu, ne samo formalnom nositelju baze.
	3.3. Vizija, vrijednosti strateški ciljevi i prioritete Strateški cilj 3: Sustavno upravljanje regionalnim razvojem	Predlaže se uvrštenje regionalnih koordinatora kao sudionika u provedbi u još nekoliko mjera (npr. u 3.1.2.) s obzirom na njihovu važnu ulogu u kreiranju i provedbi politike regionalnog razvoja.	PRIHVATILA SE.

	<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda</p>	<p>Pokazatelji u mjerama – nisu dovoljno konkretni, odnosno ne spominje se početna vrijednost, ciljana vrijednost ni učestalost praćenja pojedinog pokazatelja. S obzirom da je Strategija krovni dokument i postoji obveza usklađivanja ŽRS – ova i strategija razvoja urbanih područja sa njenim ciljevima, prioritetima i mjerama, precizniji podaci / pokazatelji doprinijeli bi, između ostalog, i potrebnom usklađivanju. Kod izvora za praćenje pokazatelja ishoda nedostaju cjelovito napisani podaci (eksplicitno napisati puni naslov svih izvješća o praćenju i studija koje se navode kao izvori). Anketna ispitivanja kao izvor podataka za praćenje pojedinih mjera trebalo bi dopuniti dodatnim pokazateljima jer oni temeljeni na perceptivnom doživljaju selektiranog dijela stanovnika / dionika na kojem se anketa provodi zasigurno mogu biti nadopunjeni općim statističkim podacima koji se prate za pojedinu temu. Ako je određeni problem identificiran kao takav, u skladu sa propisanom metodologijom, predlažemo da se potkrijepe odgovarajućim brojčanim a ne opisnim podacima koje onda predlažemo koristiti i kod praćenja provedbe mjere koja rješava taj problem.</p>	<p>PRIHVAĆA SE.</p> <p>Definiranje i razrada pokazatelja (rezultata) koji će biti korišteni, uz naznake spomenutih vrijednosti i ostalim parametrima nalaziti će se u Akcijskom planu koji je u izradi i biti će donesen uz samu Strategiju. Što se pokazatelja ishoda na razini mjera tiče, paralelno uz navedeni proces uredit će se i pokazatelji ishoda tako da se na primjeren i učinkovit način može pratiti provedba Strategije na svim razinama.</p>
	<p>PRILOZI</p>	<p>Konkretno i precizno izrađeni akcijski plan trebalo bi učiniti dostupnim za pregled i komentare, prikaz primjera (koji također nisu dostupni) ne odgovara značaju i ulozi koju Strategija ima kao temeljni planski dokument politike regionalnog razvoja. Ovaj dokument u svim poglavljima mora biti ogledni primjer i referenca za ostale strategije niže razine (županijske strategije). Nedostaje prilog Urbane aglomeracije – odabrani pokazatelji, rang prema indeksu razvijenosti (kao za veća i manja urbana područja).</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Budući se Akcijski plan izrađuje u suradnji sa svim tijelima koja su u Strategiji prepoznata kao potencijalni su/nositelji mjera, nakon izrade, istima će biti dostavljen finalizirani dokument radi završne kontrole i eventualne dorade.</p>
	<p>DODATCI</p>	<p>Poveznice na dokumente koji čine dodatke Strategiji su nedostupne, te smatramo da bi trebalo omogućiti dodatno vrijeme za pregled i komentare na ove sastavne dijelove Strategije.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Nacrtr prijedloga Strategije sa dodacima tijekom javne rasprave bili su dostupni javnosti putem poveznice https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=3826 kao i na mrežnoj stranici Ministarstva pod dvije kategorije: pod kategorijom Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine, putem poveznice https://razvoj.gov.hr/strategija-regionalnog-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3388 te pod kategorijom Provedba postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategija regionalnoga razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine putem poveznice https://razvoj.gov.hr/provedba-postupka-strateške-procjene-utjecaja-na-okolis-strategije-regionalnog-razvoja-rh-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3282. Uvažavajući komentar zaprimljen tijekom javne rasprave, dokumenti su postavljani na mrežnoj stranici Ministarstva i pod kategorijom Otvorena savjetovanja te su bili dostupni na poveznici https://razvoj.gov.hr/pristup-informacijama/savjetovanje-sa-zainteresiranom-javnoscu/otvorena-savjetovanja/1834.</p> <p>U cilju prikupljanja što većeg i kvalitetnijeg broja sugestija svima zainteresiranima na raspolaganju je bilo dodatno vrijeme za dostavu komentara tj. zaprimani su komentari izvan roka javne rasprave.</p>
<p>GRAD ZAGREB URED GRADONAČELNIKA</p>	<p>2.3. Analiza stanja razvoja prostora i okoliša SWOT analizom Kvaliteta zraka</p>	<p>str. 42., 43., 44. - postojeći tekst izmijeniti ili dopuniti na način da su navodi u njemu usklađeni sa Zakonom o zaštiti zraka (NN 130/11 i 47/14) i pripadajućim mu propisima kojima su definirane obveze i radnje svih subjekata uključenih u praćenje kvalitete zraka u prostornom i vremenskom okviru, u postupku sustavnog mjerenja i utvrđivanja mkenih kategorija i postupku ocjene razina onečišćenosti zraka u zonama i aglomeracijama na teritoriju RH. Iznesene podatke je potrebno ažurirati prema podacima određenim kroz Stratešku studiju utjecaja na okoliš Strategije regionalnog+ga razvoja RH za razdoblje do kraja 2020. godine (srpanj 2016.) Tablica 4 - <u>treba promijeniti naziv u : Tablica 4, Zone prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju RH, Izvor : HAOP, 2015.</u> Tablica 5. - <u>treba promijeniti naziv u : Tablica 5. Aglomeracije prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju RH, Izvor: HAOP, 2015.</u> U tablici 6. je potrebno brisati podatke o ocjeni onečišćenosti (neusklađenosti) zona i aglomeracija po onečišćujućim tvarima za 2013. i umjesto njih preuzeti i obraditi podatke za 2014., dostupne u Godišnjem izvješću o praćenju kvalitete zraka na području RH za 2014. godinu (Hrvatska agencija za okoliš iprirodu, listopad 2015.)</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Na stranicama 42., 43. i 44. nacrtu Strategije nalazi se SWOT tablica sa nalazima snaga, slabosti, prilika i prijetnji za područje društvo. Ovi nalazi SWOT analize rezultat su partnerskih konzultacija održanih sa predstavnicima regionalne i lokalne razine te članovima partnerskih vijeća statističkih regija i odražavaju identificirane probleme i potrebe iz kojih su potom formulirani prioriteta i mjere regionalnoga razvoja. SWOT analiza nastala je prije izrade Strateške studije te se podaci dobiveni ovom analizom ne mogu mijenjati u skladu sa sadržajem Strateške studije.</p> <p>Ostale primjedbe su usvojene.</p>
	<p>2.4. Analiza stanja razvoja gospodarstva sa SWOT analizom</p>	<p>Analiza stanja i SWOT analiza nisu utemeljeni na teritorijalnoj razini iz koje bi bile vidljive regionalne nejednakosti. Nisu jasno definirane razvojne potrebe i problemi iz kojih kasnije proizlazi intervencijska logika Strategije. Neke tvrdnje u okviru SWOT analize zasigurno se odnose na KH i JH, ali su navedene samo u jednoj ili drugoj. Postavlja se pitanje da li iste kao npr. nemogućnost razvoja gospodarstva na minski sumnjivim područjima, složenost propisa, nepostojanje jedinstvene metodologije za projekte i sl. nisu prijetnja za cijelo područje RH, ili je isto rezultat participativnog pristupa tijekom izrade Strategije. Kod pojedinih tvrdnji u okviru SWOT analize potrebno je pojasniti ukoliko se neke tvrdnje odnose na manji broj županija u okviru regija JH i KH. Pojedine tvrdnje u okviru SWOT nisu jasno formulirane, npr. kulturni turizam kao snaga JH, obrazovna infrastruktura kao snaga JH, trend osnivanja implementacija europskih politika kao snaga KH i sl. Ključne pojmove u okviru SWOT analize treba dosljedno koristiti, kao npr. poduzetnička potporna infrastruktura, poduzetničke zone i sl.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE.</p> <p>U postupku izrade Strategije održan je niz partnerskih konzultacija, sve s ciljem da posebnosti pojedinih područja, ali i njihovi zajednički interesi budu prepoznati i uvršteni u Strategiju. Tijekom izrade Strategije provedene su intenzivne partnerske konzultacije i to kroz tri kruga od kojih prvi i drugi krug u dva ciklusa, održane su radionice u okviru sjednica Partnerskog vijeća Kontinentalne Hrvatske i Partnerskog vijeća Jadranske Hrvatske, brojni intervjui (27 intervjua) s predstavnicima ministarstava i javnih poduzeća kao i tematski međuresorni radni sastanci (9 sastanaka) s dionicima regionalnoga razvoja. U okviru projekta tehničke pomoći Ministarstvu "Definiranje razvojnih prioriteta na razini statsitičkih (NUTS II) regija", stručnjaci Ekonomskog instituta Zagreb, za potrebe ovoga Projekta predložili su optimalni prostorni obuhvat unutar NUTS II regija za utvrđivanje razvojnih prioriteta na subregionalnoj razini (tj. između NUTS III i NUTS II). Predloženo je da se u okviru Kontinentalne Hrvatske utvrde tri i u Jadranskoj Hrvatskoj dvije prostorne cjeline. Prvi ciklus partnerskih konzultacija bile su, upravo stoga, SWOT radionice na regionalnoj i lokalnoj razini. Radionice su održane na pet lokacija i to u gradovima Krapini, Rijeci, Šibeniku, Slavonskom Brodu i Bjelovaru. Na radionici u Krapini okupljene su županije Sjeverne Hrvatske, u Rijeci su bile zastupljene Istra, Lika i Primorje, radionica u Šibeniku okupila je predstavnike županija Južne Hrvatske-Dalmacije, u Slavonskom Brodu sudjelovali su predstavnici županija Istočne Hrvatske-Slavonije i Baranje, a u Bjelovaru su okupljene županije Središnje Hrvatske. SWOT nalazi sa regionalne i lokalne razine raspravljani su potom u okviru sjednica Partnerskog vijeća Kontinentale Hrvatske i Partnerskog vijeća Jadranske Hrvatske u cilju njihove potvrde od strane predstavnika svih razina upravljanja (lokalna, regionalna i nacionalna). Tijekom SWOT radionica s članovima Partnerskih vijeća nije bilo moguće utvrditi postojanje specifičnih problema koji bi se razmjerno mogli definirati na razini više prostornih cjelina ispod NUTS II razine. Nalazi analize stanja u SWOT tablicama sintetizirani su na razini NUTS II regija te u konačnici na razini RH, kako bi se identificirali zajednički, ali i regionalno specifični razvojni problemi i potrebe koji se moraju rješavati na nacionalnoj razini kroz SRR RH. S obzirom da se radi o strateškom dokumentu na nacionalnoj razini, nije potrebno strogo pratiti strukturu planskih dokumenata politike regionalnog razvoja niže razine.</p>
<p>GRAD ZAGREB, URED ZA PROGRAME I PROJEKTE EU</p>	<p>STRATEŠKI CILJ 2. POVEĆANJE KONKURENTNOSTI REGIONALNOG GOSPODARSTVA I ZAPOSLENOSTI</p>	<p>U okviru strateškog cilja 2 (to je slučaj i sa druga dva SC) neke od mjera imaju direktnu vezu s mjerama drugih strateških ciljeva, ali zbog nedovoljnog/neadekvatnog pojašnjenja ove veze, dolazi do nejasnoća. Drugim riječima, veliki broj projekata će moći naći uporište u različitim ciljevima i mjerama što dodatno može komplicirati praćenje provedbe strategije. Iz opisa mjera nije razvidno na koji način će se provoditi neka mjera, a još manje je vidljivo na koji način će aktivnosti unutar mjere doprinijeti ostvarenju pokazatelja ishoda. Kod pokazatelja ishoda nedostaje polazna i ciljana vrijednost kako bi uopće shvatili što želimo postići određenom mjerom. općenitou intervencijskoj logici nedostaje kvantifikacija na svim razinama. nije jasno zašto su poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucije predmet mjera različitih ciljeva kad su i jedne i druge poduzetnička infrastruktura. iz opisa pojedinih mjera proizlazi izrada novih analiza pa se postavlja pitanje da li uopće postoji potreba za mjerom, npr mjera 2.1.1. S obzirom na aktivnost mjere 2.1.2. prijedlog je da se kao tijela koja sudjeluju u provedbi uključe i MGIPU i Hrvatski zavod za prostorni razvoj, posebno u kontekstu revitalizacije vojnih i industrijskih kompleksa, ali i JLS - minimalno nositelji provedbe strategija razvoja urbanih područja u okviru provedbe ITU mehanizama. S obzirom na izostanak akcijskog plana i financijskog okvira, teško je donositi zaključke o strategiji. Postavlja se pitanje (isto je već postavljeno u okviru javnog savjetovanja) da li će se ovi dokumenti jednom kad budu izrađeni, a budući da su sastavni dio Strategije, biti stavljeni na javno savjetovanje.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Unakrsno referiranje mjera ukazuje na integritet dokumenta i pomaže budućem koordinatorskom provedbe.</p> <p>U izradi je Akcijski plan koji će sadržavati sve navedene elemente koji su nužni za koordinaciju i provedbu aktivnosti, programa i projekata uključujući proračun.</p> <p>Predložena tijela uključena u okviru mjere 2.1.2.</p> <p>Budući se Akcijski plan izrađuje u suradnji sa svim tijelima koja su u Strategiji prepoznata kao potencijalni su/nositelji mjera, nakon izrade, istima će biti dostavljen finalizirani dokument radi završne kontrole i eventualne dorade.</p>

	<p>2.2 Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom</p>	<p>Analiza se koncentrirala na starenje stanovništva te na iseljenički val s kojim se zemlja susreće, kao posljedicu ekonomske krize, ali se niti u jednom dijelu analize ili kasnije strateških ciljeva, tj. Mjera ne spominje korelacija s Nacionalnom populacijskom politikom, koja je kao dokument donesena još 2006., s pratećim mjerama i indikatorima uspjeha, koji se upravo i danas spominju kao važan čimbenik u poticanju mladih obitelji na ostanak u zemlji i širenje obitelji, što dovodi do zaključka da se niti mjere i ciljevi, zacrtani prije 10 godina nisu ostvarili, ili bar ne u dovoljnoj mjeri te tom pitanju treba posvetiti dužnu pažnju i pristupiti mu tematski dublje i sustavnije.</p> <p>Što se tiče područja kultura, u osnovnoj analizi se analizira sve što imamo unutar kulturne baštine, ali se niti jednom riječju ne spominje u kojem stanju su muzeji ili galerijski prostori te koliko je sredstava na raspolaganju za njihovo osnovno održavanje.</p> <p>Štupo se obrazovanja tiče, prema danoj statistici moglo bi se zaključiti da je stanje apsolutno izvanredno jer se nije pozabavilo s kvalitetom obrazovanja, usporedilo uspjehe na državnim maturama s uspjesima na europskoj razini. Puno se očekuje od kurikularne reforme, ali u analizi nije dotaknuto stanje infrastrukture škola i dječijih vrtića gdje bi se ti novi programi trebali provoditi. U obrazovanju također uopće nije spomenuta NEET populacija, koja je do sada bila zanemarivana u našem sustavu, ali se u zadnje vrijeme počelo raditi na prepoznavanju problema. Analiza nije obuhvatila zadovoljstvo profesora i prosvjednih radnika s omogućenim primanjima.</p> <p>Analiza nije obuhvatila obrazovanje i usavršavanje profesora s novim trendovima, koje bi trebali prenjeti budućim generacijama. Analiza nije dotaknula problem brige o djeci poslije škole, tj. cjelodnevnog boravka do povratka roditelja s posla.</p> <p>Analiza nije obuhvatila poticanje i stanje u izvanškolskim aktivnostima.</p> <p>Po pitanju zdravlja, analiza nije uopće obuhvatila populaciju koja nije pokrivena zdravstvenim osiguranjem. Analiza nije obuhvatila kvalitetu usluga te problem s listama čekanja. Analiza nije obuhvatila problem nedostatnog broja educiranog kadra u svim zdravstvenim centrima niti nedostatak adekvatne opreme dijagnostičkih uređaja (kao niti stanje infrastrukture te plan za njeno ulaganje)</p> <p>Analiza se niti u jednom segmentu nije dotaknula financijske konstrukcije za spomenuto razdoblje, koju bi skijedio Akcijski plan te zbog nedostatka ova oba veoma važna dokumenta, teško je uistinu razumjeti razmjere spomenutih mjera.</p> <p>Generalno nije ponuđen jasan financijski ovir, koji bi stavio u okviru određene mjere te time pokazao razmjer njihovih obuhvata: na taj način, smatramo da se neće postići nikakav napredak, koji je na većini područja, obuhvaćenih ovom Strategijom, potreban.</p> <p>Smatramo da bi se Nacrt Strategije regionalnog razvoja RH trebao dodatno doraditi, redefinirati ciljeve i mjere u svrhu provedivosti strategije.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>Detaljne analize izrađuju se po resorima u okviru sektorskih strategija. Za potrebe SRR RH provest će se odgovarajuće analize u skladu s Akcijskim planom i konkretnim potrebama praćenja učinaka aktivnosti, programa i projekata koji će se provoditi u suradnji s resornim tijelima.</p> <p>Financijski plan će biti izrađen usporedo s Akcijskim planom.</p>
<p>KARLOVAČKA ŽUPANIJA</p>	<p>Općeniti komentari</p>	<p>Strategija se nedovoljno i na pogrešan način bavi problemom demografski ispražnjenih prostora, prostora koje osim male gustoće naseljenosti karakterizira i pretežito staro stanovništvo i koji su gospodarski pasivni, odnosno gdje je gospodarstvo orijentirano na potrebe lokalnog stanovništva. To je posebno izraženo na području uz granicu prema Bosni i Hercegovini, gdje se posebno ističe područje od Siska do Imotskog, koje se proteže na nekoliko županija u dužini preko 300 km i koje pretendira uskoro postati tzv. Schengenskom granicom EU. Kako je to danas, prvenstveno zbog slabe naseljenosti i slabe gospodarske iskorištenosti, prostor koji je teško kontrolirati, pitanje mjera koje Strategija predlaže ima puno veće značenje od čisto razvojnog, što svakako treba uzeti u obzir. Za to područje se Strategijom nude programi i mjere koje nisu primjerene stanju na terenu, odnosno koje nije moguće provesti, obzirom na današnje demografsko stanje (koje je iz dana u dan sve lošije). Demografski problemi, kao osnovni problem toga područja, ne mogu se riješiti primarno zaustavljanjem depopulacije, posebice mladog i visokoobrazovanog stanovništva (kojeg nema) i povećanjem kvalitete života, jer na tim prostorima života gotovo niti nema (mala gustoća naseljenosti, pretežito starije, radno manje aktivno stanovništvo. Infrastruktura, ako i postoji, skupa je za korištenje i održavanje upravo zbog malog broja korisnika u odnosu na njezinu razvijenost. Migracijski tokovi se, usprkos deklariranom u Strategiji održivog razvitka RH iz 2009. godine (Planski usmjeravati ukupne migracijske tokove koji će pridonijeti povoljnijim demografskim kretanjima, osobito one usmjerene na povratak mlade, nedavno iseljenje populacije) upravo suprotno, sa državne razine programom POS-a usmjeravaju na urbane prostore.</p> <p>Izgradnja nove infrastrukture (koju predviđa Strategija) kroz oslanjanje na fondove pada na studijama izvedivosti, koje ukazuju na njezinu dugoročnu financijsku neodrživost zbog depopulacije. Pri tome se u pravilu razmatraju veliki sustavi, umjesto da se pozornost usmjeri na male, točne sustave, koji su prihvatljiviji za zadovoljenje potreba tih područja. Studije izvedivosti sa pravom postavljaju pitanje potrebe tih razvojnih mjera ako se broj stanovnika smanjuje, odnosno ako će uskoro potreba za istima prestati.</p> <p>Ciljevi očuvanja krajobrazu, bioraznolikosti i zaštite prirode tih područja su također neodrživi jer iste nema tko provoditi. Stoga je u tijeku proces intenzivnog zaraštanja travnjaka i drugih površina zbog prestanka ratarstva i stočarstva, širenje šuma i ukupno nestajanje staništa određenih biljnih i životinjskih vrsta, odnosno dolazi do nestanka bioraznolikosti i kultiviranog krajobrazu prostora koji deklarirano štitim. S druge strane, za svaku aktivnost koja se namjerava poduzeti, uključivo npr. krčenje zarašalih površina i sadnja voćnjaka, potrebno je prethodno provesti procjenu utjecaja na ekološku mrežu, odnosno mrežu NATURA2000. Sagledavajući problematiku u cijelosti, jasno je da za veće zahvate rekultivacije tih područja problem nije utjecaj čovjeka na Naturu, već utjecaj zaštićenog područja Natura 2000 na opstanak čovjeka na tim područjima. Problem još više potencira nepostojanje financijskih sredstava za upravljanje mrežom Natura 2000 od strane RH, odnosno osnovno upravljanje ovom mrežom prirodnih područja od važnosti za EU i (RH) danas u potpunosti financiraju županije putem financiranja rada svojih JU, što nije dostatno.</p> <p>Ponavljaju se klasične mjere poboljšanja dostupnosti usluga i poboljšanja infrastrukture kao mjera koja bi trebala poboljšati razvoj potpomognutih područja, a koje mjere u većini slučajeva nisu primjerene. Stoga predlažem da se Strategijom predloži set programa koje treba usmjeriti na objedinjavanje posjeda i pripremu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i primjerenih poljo-gospodarskih programa, a koja će poslužiti kao baza za organizirano doseljavanje novih obitelji na ta područja. To znači, otkup i okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta, izgradnju kuća i gospodarskih zgrada te priprema baze prihvatljivih poljo-gospodarskih programa (stočarstvo, voćarstvo i dr.). Cjelokupno poljoprivredno gospodarstvo treba biti samodostatno i orijentirano na obnovljive izvore energije, a poželjno je da se ti programi povratka pripremaju u sklopu obnove postojećih napuštenih naselja. Paralelno treba osmišljavati društvene sadržaje potrebne za normalno funkcioniranje tih gospodarstava. Obzirom na izuzetno niske cijene nekretnina na tim područjima, to ne bi bila financijski zahtjevnija mjera, a donjela bi višestruke koristi, od gospodarskog aktiviranja područja, očuvanja krajobrazu do njegove bolje kontrole kao sigurnosne mjere zaštite državnih granica.</p> <p>U dijelu zaštite prirode, potrebno je uvesti model direktnog financiranja korisnika za održavanje postojećeg stanja krajobrazu na tim područjima, a koji bi mogli biti financirani iz EU fondova u zaštiti prirode, kao mjera dodatnog financiranja uz osnovni poljo-gospodarski program. Financiranje treba usmjeriti prema stanovnicima tih područja, a ne prema njegovim fiktivnim vlasnicima, čime bi se dodatno očuvala bioraznolikost prostora (očuvanje travnjačkih površina, košenje na za prirodu prihvatljivim način i sl.)</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA.</p> <p>S obzirom na aktualnost i razmjere, demografski problemi posebno su prepoznati u Strategiji i kao takvi, od starenja stanovništva, nepovoljne stope nataliteta te nepovoljnih migracijskih procesa (kako unutar države tako i prema inozemstvu) predstavljaju jednu od horizontalnih tema Strategije. Navedeno znači da je, zbog specifičnosti i razvojnih problema na lokalnoj i regionalnoj razini koji se s njom povezuju, demografija prepoznata u većini predloženih prioriteta i mjera, a konkretne aktivnosti u smislu problema na koje se ukazuje u ovom komentaru biti će razrađene u Akcijskom planu koji se izrađuje uz Strategiju.</p> <p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Mreža Natura 2000 nije nužno kočnica za provedbu poljoprivrednih i drugih aktivnosti te postoji kvalitetan sustav financiranja poljoprivrede u Natu 2000. Također, u pripremi je i natječaj za ulaganje u prirodnu baštinu na području Nature 2000, što bi trebalo pridonijeti i kultivanju krajobrazu. Pitanje depopulacije i druga demografska (negativna) kretanja prepoznata su kao razvojno ključna te su kao takva dignuta na razinu horizontalne teme u Strategiji te će im se, kroz Akcijski plan pristupiti temeljito i sveobuhvatno s ciljem okretanja negativnih trendova koji se navode u ovom komentaru.</p> <p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Konkretne aktivnosti, programi i projekti za provedbu Strategijom utvrđenih regionalnih razvojnih mjera definirat će se izradom Akcijskog plana.</p> <p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p>

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA 1.3. Podrška potpomognutim područjima i područjima s razvojnim posebnostima 1.3.3. Pružanje podrške razvoju brdsko- planinskih područja	Smatramo da bi Strategija regionalnoga Razvoja RH za razdoblje do kraja 2020. godine trebala u opisu mjera, a prvenstveno mjere 1.3.3. pružanje podrške razvoju brdsko-planinskih područja, posebno naglasiti razvoj Gorskog kotara s ciljem poticanja rada i stanovanja, a posebno zbog klimatskih, reljefnih, gospodarskih, demografskih i socijalnih značajki koje otežavaju život i rad stanovništva na tom području koje je slijedom navedenog izrazito pogođeno depopulacijom. Svjesna činjenice da je život i rad u Gorskom kotaru iznimno težak, Primorsko-goranska županija je inicirala razne mjere kako bi se osnažila uloga Gorskog kotara, ali i potaknuo razvoj gospodarstva te stanovništvo bilo motivirano ostati živjeti na tom području. Primjerice, aktivno je sudjelovala u primjedbama na nacrt prijedloga Zakona o regionalnom razvoju RH te je predložila izmjenu Zakona o financiranju JLS(P)S, Zakona o šumama i Zakona o komunalnom gospodarstvu. Nadalje, provodi program ravnomjernog razvitka putem sufinanciranja projekata s tog područja. Skupština primorsko goranske županije je dana 27. ožujka 2014. g usvojila Deklaraciju o opstojnosti Gorskog kotara s ciljem da se Gorski kotar uvaži kao područje posebnih prirodnih i društvenih ograničenja čiji je razvoj potrebno dodatno poticati putem posebnih mjera unutar zakonodavnog okvira RH. Kako bi predložene inicijative dale rezultate, važna je podrška državnih institucija te strateško promišljanje razvoja Gorskog kotara na nacionalnoj razini. Posebno molimo da se posveti pažnja osobnostima otoka uz obavezno naglašavanje potreba osiguranja kvalitetne povezanosti, kako prometne, tako i energetske, telekomunikacijske i vodoopskrbne. Nužno je poticati mjere kojima će se osigurati ujednačeni standard uvjeta života na području otoka, Gorskog kotara i općenito ruralnih područja u odnosu na urbana područja (zdravstvo, školstvo, socijalne usluge itd.). Dodatno potrebno je jasno artikulirati značaj i ulogu urbanih aglomeracija te proširiti mogućnost zajedničkih razvojnih projekata.	NE PRIHVATILA SE. Prioritet 1.3 omogućava nadležnom tijelu provedbu specifičnih politika razvoja potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima koja nisu nužno i nerazvijena područja, već su razvojno specifična. Upravo je kroz ovaj prioritet stavljen naglasak na potrebu pružanja podrške razvoju brdsko-planinskih područja (uključujući Gorski Kotar) te razvoju otoka uz ostala područja s razvojnim posebnostima definirana Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske.
	3. Strategija 3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda i indikativnim financijskim okvirom	Kroz mjere nacionalne razvojne strategije nisu dovoljno obuhvaćeni: -Smanjenje administrativnih opterećenja poduzetnika -Poticanje izvoza -Razvoj znanosti i novih tehnologija -Nastojanja da se nacionalna prometna mreža uključi u TEN-T mrežu -Demografski poticaji, -Pregled propisa u kojima će se raditi poboljšanje, -Razvoj modela financiranja velikih/strateških projekata Nigdje se ne navode strateški projekti što se tražilo od županijskih razvojnih strategija	PRIMLJENO NA ZNANJE. Navedena područja predmet su drugih strategija, odnosno resora te će se u suradnji s nadležnim ministarstvima u Akcijskom planu Strategije konkretizirati projekti koji bi za cilj imali pomoći u kvalitetnom rješavanju problema, odnosno unaprijeđenju istaknutih područja.
	Općeniti komentar	Strategija regionalnog razvoja RH utemeljena je na Analitičkoj podlozi (Ekonomski institut, Zagreb, veljača 2015.) odnosno na nizu pokazatelja i podataka koji su se koristili prilikom analiza i ocjena stanja i trendova regionalnog razvoja i rangiranja razvojnih problema na osnovu kojih su izvedeni ciljevi i razvojne mjere. Slijedom navedenog, potrebno je istaknuti važnost opsežne i kvalitetne ocjene postojećeg stanja kao i provedenog procesa partnerskih konzultacija za SWOT analizu lokalnih i regionalnih problema i razvojnih mogućnosti. Međutim, ovdje treba napomenuti da iako je jasno prepoznat različit indeks razvijenosti i konkurentnosti po županijama kod SWOT analiza, osobito gospodarstva, regije se ocjenjuju zajedno bez uvažavanja utvrđenih specifičnosti i problema te razvojnih i prirodnih potencijala. Izdvajaju se jedino potpomognuta područja, otoci i pogranična područja.	PRIMLJENO NA ZNANJE.
	Općeniti komentar	Vezano uz mjere držimo da je iste trebalo detaljnije obrazložiti uz definiranje jasnih mehanizama provedbe (financijskih, akcijskih, projektnih, administrativnih i sl.), nositelja provedbe i pokazatelja uspješnosti koje bi trebali poslužiti za ocjenu provedbe Strategije regionalnoga razvoja RH. U opisu mjera prečesto se zadržava samo na „podršci“ određenim aktivnostima i to bez nositelja takve obveze. Primjer ove tvrdnje je kod Strateškog cilja 1. Povećanje kvalitete življenja poticanjem održivog teritorijalnog razvoja gdje su mjere: podrška primjeni mjera zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na lokalnoj i regionalnoj razini, podrška u unaprjeđenju sustava upravljanja zaštićenim područjima, podrška u aktivnosti potpune primjene energetske učinkovitosti i boljeg iskorištavanja obnovljivih i drugih održivih izvora energije, podrška u aktivnostima vezanim za gospodarenje vodama, podrška uspostavi i funkcioniranju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom itd.	PRIMLJENO NA ZNANJE. U pripremi je Akcijski plan koji obuhvaća sve nužne elemente za provedbu aktivnosti, programa i projekata. SRR RH je međuresornog karaktera i komplementarna je sektorskim strategijama tako da MRRFEU ima pretežito koordinacijsku ulogu u provedbi. Stoga ne može biti nositelj aktivnosti, projekata i programa za koje resornu nadležnost imaju po zakonu druga tijela. Stoga MRRFEU u velikoj mjeri može samo poticati, surađivati i koordinirati partnere. Nedostatak suradnje i međuresorne koordinacije jedan je od glavnih razloga zašto sektorski usmjerene javne politike uzrokuju regionalne razvojne neravnoteže.
	Općeniti komentar	Strategija regionalnog razvoja RH je jasno prepoznala demografske probleme koji su izraženi u svim regijama Republike Hrvatske. Evidentni su nepovoljni demografski trendovi uzrokovani prirodnom depopulacijom i starenjem stanovništva. Navedenom doprinosi visoka stopa nezaposlenosti, osobito mladih (u nekim regijama i preko 50%) te iseljavanje što je dovelo do početka procesa izumiranja mnogih područja Hrvatske. Stoga smo mišljenja da je težište Strategije regionalnog razvoja RH trebalo biti na jačanju gospodarstva s ciljem zapošljavanja stanovništva, te da su Strategijom propisane mjere u tom pravcu nedovoljne. Slijedom navedenog, držimo da bi Strategija regionalnog razvoja RH trebala biti snažno umrežena sa strategijom gospodarskog razvitka, poduzetništva, poljoprivrede, turizma, prometa, energetike i drugim, kao na primjer, strategijom obrazovanja i zdravstva. U tom slučaju, ova bi Strategija regionalnog razvoja RH s potpunom opravdanošću mogla preuzeti ili poduprijeti određene mjere iz navedenih strateških dokumenata. Time bi i strateška procjena utjecaja Strategije regionalnog razvoja RH na okoliš bila realnija, jer bi morala u određenoj mjeri uzeti u obzir utjecaje i pritiske cjelokupnog razvoja na okoliš, posebno uključujući razvoj gospodarstva i ne bi se zadržavala samo na ocjeni da se glavni očekivani negativni utjecaj provedbe ove Strategije očituju kroz razvoj infrastrukture.	PRIMLJENO NA ZNANJE.
	Općeniti komentar	Generalna je primjedba da je Strategija regionalnog razvoja RH, kao krovni državni razvojni dokument trebala sa svojim mjerama dati odrednice jačanju regionalnih razvojnih kapaciteta prilagođenih prirodnim specifičnostima svake regije koje će biti akceptirane županijskim razvojnim strategijama. Važnim držimo da treba napomenuti da je u Prilogu Strategije regionalnog razvoja RH sadržajno trebalo navesti preporuke za unaprjeđenje provedbe javne politike na regionalnoj i lokalnoj razini sudionika u pripremi Strategije s regionalne razine, jednako kao što su navedene preporuke tijela državne razine.	NE PRIHVATILA SE. Prepoznat je velik broj sustavnih problema koje je bilo teško geografski omeđiti na određenom prostoru. Izrada smjernica i preporuka sa svrhom jačanja kapaciteta za lokalnu i regionalnu razinu može biti buduća aktivnost, program ili projekt u okviru prioriteta 3.3. To je predmet Akcijskog plana.
ZADARSKA ŽUPANIJA Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove	3. Strategija 3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda, Strateški cilj 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA, 1.3. Podrška potpomognutim područjima i područjima s razvojnim posebnostima 1.3.2. Podrška održivom otočnom razvoju	Iza opisa mjere koja glasi: Ujednačavanje kvalitete, razvijenosti i učinkovitije korištenje prometne infrastrukture na i među otocima te priobalja radi bolje povezanosti otoka i ublažavanja izoliranosti i povećanja sigurnosti; radi bolje međusobne povezanosti otočnih naselja, te osposobljavanje zapuštenih otočnih poljskih putova i nerazvrstanih cesta radi omogućavanja pristupa otočnim poljoprivrednim resursima, <u>predlaže se dodati novi opis mjere koji glasi: Uspostava, izgradnja i razvoj cestovne prometne infrastrukture prema (priobalju), na i među otocima radi bolje povezanosti otoka s priobaljem, međusobno te bolje međusobne povezanosti otočnih naselja sa svrhom ublažavanja izoliranosti i povećanja sigurnosti.</u>	PRIHVATILA SE.
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE ZAGREBACKE ŽUPANIJE	Analiza stanja	Nedostaju podaci o postojećem prometnom, energetskom i vodno gospodarskom sustavu Republike Hrvatske (tekst, slike, tablice), dok se u ostalim dijelovima Strategije navode mjere, ciljevi i prioritete za njihovo unaprjeđenje. Potrebno je dopuniti podacima koji prikazuju sustav prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj. Kao što navodi Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja u Prilogu 2 (Preporuke tijela), podržavamo da je i u ovom dokumentu potrebno naglasiti važnost usklađenosti sustava prostornog planiranja i sustava upravljanja regionalnim razvojem. Također, dio kartografskih i tabelarnih prikaza u ovom, ali i sljedećim poglavljima, nedovršen je (npr. karte 7. i 9.) ili nečitak (npr. karte 2. -4., tablice pokazatelja u Prilogu 6.).	PRIHVATILA SE. Informacije i podaci o prometu, energetici, IT infrastrukturi dodani su u analizi u 2. poglavlju. U istom poglavlju naglasak je stavljen i na usklađenost sustava prostornog planiranja te sustava upravljanja regionalnim razvojem. Karte i tablice biti će uređene u sklopu grafičkog i lektorskog uređenja cijele Strategije.
	SWOT ANALIZA	Korektno su uneseni podaci iz SWOT radionice kojoj su prisustvovali i predstavnici naše županije, a koja je održana u Bjelovaru 18. prosinca 2015. Unesene su snage i slabosti te prilike i prijetnje koje se odnose na gospodarstvo, društvo, prostor i okoliš Kontinentalne Hrvatske, na način kako su iznošeni na radionicama. Predlažemo da se u posljednjoj verziji dokumenta ovi podaci urede te da se izbjegne njihovo preklapanje.	PRIMLJENO NA ZNANJE.
	STRATEGIJA I PROVEDBA	Potrebno je dopuniti podacima koji jasno utvrđuju nositelje provedbe svake mjere, rokove izvršenja kao i financijski okvir za njihovo izvršenje (Prilog 5 Financijski okvir ostao je prazan). Na taj bi način svi dionici pa tako i županije i gradovi i općine mogli planirati vremenske, kadrovske i financijske okvire za realizaciju mjera za čiju su provedbu zaduženi.	DJELOMIČNO SE PRIHVATILA. Opisi mjera i planirane aktivnosti kako su naznačene u tablicama u Strategiji su indikativni te su isto tako indikativno navedena tijela koja će sudjelovati u provedbi kao njihovi su/nositelji, a što će jasno biti razvidno tek pri izradi Akcijskog plana s točno utvrđenim aktivnostima, programima i projektima kao i tijelima uključenima u njihovu provedbu. Rokovi izvršenja ovisit će o svakoj pojedinoj aktivnosti/programu/ projektu.

<p>RAZVOJNA AGENCIJA LIČKO-SENSKE ŽUPANIJE LIRA</p>	<p>3. Strategija 3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioritete Strateški cilj 3: Sustavno upravljanje regionalnim razvojem PRIORITET 1.3 Podrška potpomognutim područjima i područjima s razvojnim posebnostima</p>	<p>Primjećeno je da je razminiranje predviđeno kao aktivnosti unutar sljedećih mjera: 1.3.1. Pružanje podrške razvoju potpomognutih područja, 1.3.3. Pružanje podrške razvoju brdsko-planinskih područja i 1.3.5. Stvaranje poželjnih uvjeta za život u pograničnim područjima. Smatram da je ovaj pristup problematičan jer su na ovaj način izostavljena minirana područja koja se ne nalaze u gore navedenim kategorijama (potpomognuta, brdsko-planinska i pogranična područja). Na području Ličko-senjske županije evidentirana su minski sumnjiva područja (MSP) u 9 od ukupno 12 jedinica lokalne samouprave s ukupnom površinom MSP od 740.471.704 m² (stanje MSP na dan 30. kolovoza 2016. godine; izvor: HCR). Od toga tri JLS ne pripadaju potpomognutim, brdsko-planinskim ili pograničnim područjima (Grad Gospić, Općina Lovinac i Općina Perušić). Ukupna površina MSP na području ovih JLS iznosi 81.287.405 m² odnosno 57,87% MSP u Ličko-senjskoj županiji. Razminiranje na ovim područjima prema Nacrtu Strategije nije predviđeno predloženim mjerama. Smatra se da problem MSP treba rješavati u cijelosti neovisno o statusu područja na kojima se nalaze sukladno Nacionalnom programu protuminskog djelovanja Republike Hrvatske 2009. - 2019. Prvi osnovni cilj Nacionalnog programa glasi: „1. U potpunosti do 2019. godine ukloniti minsku opasnost sa područja Republike Hrvatske.“ Predlažem da se aktivnost razminiranja izdvoji iz mjera 1.3.1., 1.3.3. i 1.3.5. te da se dodaje nova mjera za razminiranje svih MSP u Republici Hrvatskoj.</p>	<p>PRIHVACA SE.</p> <p>Uključeno u mjeru 1.2.4. jer je razminiranje izrazito velik okolišni problem.</p>
<p>HŽ INFRASTRUKTURA</p>	<p>Nacrt strategije - općeniti komentar</p> <p>Dodatak 1 Analitička podloga 2015. Prilozi</p> <p>Dodatak 1 - Studija</p> <p>Dodatak 2. SWOT analiza (cjelovit dokument)</p>	<p>Na svim mjestima u dokumentu gdje se spominje HŽ ili HŽ Hrvatske željeznice potrebno je precizirati na koje se od društva navod odnosi; HŽ infrastruktura, HŽ Putnički prijevoz ili HŽ Cargo (Strateški ciljevi - Suradnja u provedbi, Prilog 2. Intervju predstavnika institucija nacionalne razine i preporuke za SRR RH, Prilog 3. Popis dionika, evidencija radionica i sastanaka.</p> <p>Slika 2. mreža željeznica u RH ne odgovara stanju iz 2014. godine odnosno nakon donošenja Odluke o razvrstavanju željezničkih pruga NN 3/14 tablica 7 - Duljina željezničke mreže po županijama, 2014 godina, ne odgovara stvarnom stanju iz 2014. i Odluci o razvrstavanju željezničkih pruga NN 3/14. Isto tako željezničke pruge sukladno navedenoj odluci razvrstane su na međunarodne, regionalne i lokalne te se ne treba koristiti izraz "značajne ili od značaja" već samo željezničke pruge za međunarodni, regionalni ili lokalni promet.</p> <p>Kod navođenja planova, programa, zakona, uredbi, izvješća, studija i članaka od značaja za izradu SRR RH poziva se na Nacionalni program željezničke infrastrukture za razdoblje od 2008. - 2012. (NN31/08), što je pogrešno budući da je autor trebao koristiti aktualni Nacionalni program željezničke infrastrukture za razdoblje od 2016. do 2020. godine. - Zaključak Vlade RH Klasa :022-03/15-43/07 URBROJ:50301-05/18-15-1 od 24. rujna 2015. (NN 103/15)</p> <p>Mreža željeznica u RH ne odgovara stanju iz 2014. godine odnosno nakon donošenja Odluke o razvrstavanju željezničkih pruga NN 3/14</p>	<p>PRIHVACA SE.</p> <p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p> <p>Projekt izrade analitičke podloge prethodio je vremenski navedenim izmjenama. Podaci relevantni za praćenje provedbe SRR RH će se ažurirati i redovito pratiti na osnovi pokazatelja koji će biti formulirani u okviru Akcijskog plana.</p> <p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p> <p>Projekt izrade analitičke podloge prethodio je vremenski navedenim izmjenama. Podaci relevantni za praćenje provedbe SRR RH će se ažurirati i redovito pratiti na osnovi pokazatelja koji će biti formulirani u okviru Akcijskog plana.</p> <p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p> <p>Projekt izrade analitičke podloge prethodio je vremenski navedenim izmjenama. Podaci relevantni za praćenje provedbe SRR RH će se ažurirati i redovito pratiti na osnovi pokazatelja koji će biti formulirani u okviru Akcijskog plana.</p>
<p>HRVATSKE ŠUME d.o.o.</p>	<p>Općeniti komentar</p>	<p>Nema primjedbi na Nacrt prijedloga Strategije.</p>	
<p>PLATFORMA HRVATSKIH GRADOVA I ŽUPANIJA ZA SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA</p>	<p>2. Analiza 2.3. Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom</p>	<p>Analiza je nepotpuna bez analize klimatskih promjena Klimatske promjene su globalni problem koji zahtijeva kombinaciju lokalnih, regionalnih, nacionalnih pa čak i međunarodnih napora. Obzirom na prirodno i gospodarsko okruženje Hrvatske i moguće učinke klimatskih promjena, Hrvatsku možemo smatrati kao zemlju vrlo ugroženu od klimatskih promjena. Prilagodba na klimatske promjene sastoji se od mjera koje odgovaraju na sadašnje i buduće klimatske promjene, što se odnosi na zaštitu od negativnih utjecaja, smanjivanje mogućih šteta u budućnosti te iskorištavanje svih mogućnosti koje se mogu pojaviti zbog novih klimatskih uvjeta. Najranjiviji sektori na učinke klimatskih promjena, a to su vodnogospodarski sustavi, poljoprivreda, šumarstvo, biološka raznolikost i prirodni kopneni te morski ekosistemi, upravljanje obalom i obalnim područjem, turizam i ljudsko zdravlje. EU pokazatelji klimatskih promjena koji se prate za Republiku Hrvatsku su sljedeći: • Prosječni porast temperature zraka za 10C • Trend smanjenja razine padalina na godišnjoj razini • Trend povećanja isparavanja u odnosu na trend povećanja temperature zraka • Povećana stopa pojava ekstremnih vremenskih događaja Opasnosti kao posljedica klimatskih promjene dijele se na prirodne, tehničko-tehnološke opasnosti te opasnosti od ratnih djelovanja i turizma. Od prirodnih opasnosti to su poplave, potresi, suše, klizanje tla, požari, snježne oborine, poledica, ledena kiša, tuča, olujno ili orkansko nevrijeme. Od svih nabrojanih opasnosti potaknutih klimatskim promjenama, u Procjeni ugroženosti RH kao najveća opasnost navedene su poplave. Klimatske promjene odnosno ekstremni klimatski uvjeti imaju, odnosno imati će različite učinke na različite sektore te posebno jak negativni učinak na socio-ekonomski razvoj RH. U nastavku je naveden popis kritične infrastrukture koja se nalazi direktno na udaru klimatskih promjena: • Energetski sustavi i mreže, Komunikacije i informacijska tehnologija, Financije, Zdravstvena skrb, Hrana, Sustavi obrane od poplava, Sustavi javne vodoopskrbe, Kanalizacijski sustavi i uređaji za pročišćavanje otpadnih voda, Promet, Proizvodnja, skladištenje i transport opasnih tvari, Državna i javna uprava Obzirom da se navedena kritična infrastruktura nalazi u državnom vlasništvu, vlasništvu jedinica lokalne i regionalne samouprave, pravnih osoba u državnom vlasništvu, pravnih osoba kojih su osnivači jedinice lokalne i regionalne samouprave te u privatnom vlasništvu, EU strategija prilagodbe naglašava potrebu poduzimanja mjera na regionalnoj ili lokalnoj razini, što se prvenstveno odnosi na sustave ranih upozoravanja i obavještanja. Smatramo da je analiza nepotpuna bez analize klimatskih promjena koje u konačnici imaju i veliki utjecaj na stopu BDP-a.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Klimatske promjene detaljnije su analizirane tijekom postupka strateške procjene, u skladu s postojećom relevantnom literaturom te u skladu sa zahtjevima Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora. Strateškom studijom predložene su mjere ublažavanja mogućih utjecaja provedbe Strategije vezanih za klimatske promjene. Također, mjere smanjenja emisija stakleničkih plinova, utvrđene Planom zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine (NN 139/2013), već se provode. Strategija niskouglednog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu, koja se planira donijeti do kraja 2016. godine, predstavljat će sveobuhvatnu ekonomsku, razvojnu i okolišnu strategiju koja će kroz inovacije, transfer naprednih tehnologija te značajne strukturne promjene u svim sektorima omogućiti poticanje rasta industrijske proizvodnje, razvoj novih djelatnosti, gospodarske konkurentnosti i stvaranje novih radnih mjesta. Istovremeno uz mjere smanjivanja emisija stakleničkih plinova ključno je pripremati ublažavanje posljedica te procjenu i smanjivanje rizika od klimatskih promjena. Stoga Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izrađuje Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama i njezino usvajanje se planira do kraja 2017. godine. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama će donijeti saznanja o utjecajima na ranjive sektore te moguće mjere prilagodbe. Također će se utvrditi izvori financiranja te tko i u kojim rokovima treba provesti mjere prilagodbe.</p>
<p>HRVATSKI OLIMPIJSKI ODBOR</p>	<p>3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda</p>	<p>Strateški cilj: 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA Prioritet: 1.1. Podizanje razine znanja i sposobnosti za poboljšanje kvalitete života Naziv mjere: 1.1.1. Unapređenje regionalnih i lokalnih razvojnih kapaciteta u odgoju, obrazovanju i sportu Ujednačavanje sustava potpora sportu i aktivnosti vezane uz poticanje poboljšanja vertikalne koordinacije aktivnosti (suradnja institucija nacionalne, regionalne, lokalne razine) (veza 3.1.1) - IZMJENITI: <u>Poboljšanje sustava potpora sportu i aktivnosti vezane uz poticanje poboljšanja vertikalne koordinacije aktivnosti (suradnja ključnih dionika na svim razinama)</u> <u>Uvesti novi opis mjere: Potpora aktivnostima koje pridonose dobrom upravljanju u sportu i/ili obrazovnim aktivnostima koje razvijaju kapacitete lokalnih dionika u sportu.</u></p> <p>Strateški cilj: 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA Prioritet: 1.2. Osiguranje i unapređenje osnovne lokalne i regionalne infrastrukture Naziv mjere: 1.2.1. Razvoj javne infrastrukture od lokalnog značaja Dogradnja postojeće i izgradnja nove sportske infrastrukture na područjima javne namjene (objekti namijenjeni sportu i rekreaciji), te podrška provedbi aktivnosti vezanih za poboljšanje lokalne javne sportske infrastrukture – igrališta na otvorenom, namijenjenih sportskoj rekreaciji IZMJENITI - <u>rekonstrukcija, obnova ili izgradnja i/ili opremanje javne sportske građevine te podrška u provedbi aktivnosti koje pridonose boljem održavanju i upravljanju javnom sportskom građevinom (Zakon o sportu određuje što predstavlja sportsku građevinu i kome ona može biti povjerena na upravljanje)</u> <u>Uvesti novi opis mjere: rekonstrukcija, obnova ili izgradnja i/ili opremanje školske sportske dvorane i/ili igrališta na kojem se provodi program javnih potreba u sportu.</u></p> <p>Strateški cilj: 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA Prioritet: 1.2. Osiguranje i unapređenje osnovne lokalne i regionalne infrastrukture</p>	<p>PRIHVACA SE.</p>

<p>Analiza stanja razvoja prostora i okoliša sa SWOT analizom</p>	<p>U potpunosti podržavamo primjedbu koju su dali iz Platforme hrvatskih županija i gradova za smanjenje rizika od katastrofa. Ukoliko se ne planiraju široke i jasne mjere prilagodbe na klimatske promjene cijela Strategija bit će uglavnom uzaludan posao.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Klimatske promjene detaljnije su analizirane tijekom postupka strateške procjene, u skladu s postojećom relevantnom literaturom te u skladu sa zahtjevima Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora. Strateškom studijom predložene su mjere ublažavanja mogućih utjecaja provedbe Strategije vezanih za klimatske promjene. Također, mjere smanjenja emisija stakleničkih plinova, utvrđene Planom zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine (NN 139/2013), već se provode.</p> <p>Strategija niskougličinog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu, koja se planira donijeti do kraja 2016. godine, predstavljat će sveobuhvatnu ekonomsku, razvojnu i okolišnu strategiju koja će kroz inovacije, transfer naprednih tehnologija te značajne strukturne promjene u svim sektorima omogućiti poticanje rasta industrijske proizvodnje, razvoj novih djelatnosti, gospodarske konkurentnosti i stvaranje novih radnih mjesta.</p> <p>Istovremeno uz mjere smanjivanja emisija stakleničkih plinova ključno je pripremati ublažavanje posljedica te procjenu i smanjivanje rizika od klimatskih promjena. Stoga Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izrađuje Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama i njezino usvajanje se planira do kraja 2017. godine. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama će donijeti saznanja o utjecajima na ranjive sektore te moguće mjere prilagodbe. Također će se utvrditi izvori financiranja te tko i u kojim rokovima treba provesti mjere prilagodbe.</p>
<p>DODATCI</p>	<p>Navedeni dokumenti nisu ovdje dostupni, niti je uvrštena poveznica koja bi zainteresirane dovela, na primjer, ovdje: https://razvoj.gov.hr/razvojne-strategije/izrada-strategije-regionalnoga-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-2020-godine/strategija-regionalnog-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3388</p>	<p>NE PRIHVATILA SE.</p> <p>Dokumenti su dostupni putem poveznice: https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=3826.</p> <p>Obavijest o javnoj raspravi o Nacrtu Strategije objavljena je u jednim nacionalnim, troje regionalnih dnevnih novina, na mrežnoj stranici Ministarstva pod kategorijom Vijesti te su izravno obaviješteni i regionalni koordinatori, partnerska vijeća statsitičkih regija, Hrvatska zajednica županija, Udruga gradova i Udruga općina. Strateška studija, ne-tehnički sažetak Strateške studije te Nacrt prijedloga Strategije sa dodacima tijekom javne rasprave bili su dostupni javnosti na mrežnoj stranici Ministarstva pod dvije kategorije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod kategorijom Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine, putem poveznice https://razvoj.gov.hr/strategija-regionalnog-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3388 te - pod kategorijom Provedba postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije regionalnoga razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine putem poveznice https://razvoj.gov.hr/provedba-postupka-strateske-procjene-utjecaja-na-okolis-strategije-regionalnog-razvoja-rh-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3282. <p>Uvažavajući komentar zaprimljen tijekom javne rasprave, dokumenti su postavljeni na mrežnoj stranici Ministarstva i pod kategorijom Otvorena savjetovanja te su bili dostupni na poveznici https://razvoj.gov.hr/pristup-informacijama/savjetovanje-sa-zainteresiranom-javnoscu/otvorena-savjetovanja/1834.</p>
<p>Dodatak 2. SWOT analiza (cjelovit dokument)</p>	<p>Dokument nije dostupan jer se ne može preuzeti ovdje (link ne radi): https://razvoj.gov.hr/razvojne-strategije/izrada-strategije-regionalnoga-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-2020-godine/strategija-regionalnog-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3388</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Dokument tijekom javne rasprave dostupan na sljedećem linku: https://razvoj.gov.hr/UserDocImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/razvojne%20strategije//DODATAK%202.-%20Izvjestaj%20-%20SWOT%20NUTS%20II%20-%20radionica%20PV%20KH%20i%20JH%20-%20finalno.pdf</p>
<p>3. Strategija 3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioriteti</p>	<p>Ovdje navedeni strateški, odnosno razvojni ciljevi te prioriteti nisu usklađeni s Pariškim sporazumom kojemu je Republika Hrvatska pristupila 22.4.2016. niti su usklađeni sa Strategijom niskougličinog razvoja RH do 2030. s pogledom do 2050. koja je u izradi.</p> <p>Umjesto prioriteta P1.1 (prostor i okruženje): Regionalno ujednačena KVALITETA ŽIVOTA predlažemo razradu prioriteta "Poduzete široke mjere regionalnih i lokalnih prilagodbi na klimatske promjene."</p> <p>Umjesto prioriteta P1.2 (infrastruktura): Razvijena lokalna i regionalna (komunalna) INFRASTRUKTURA predlažemo razradu prioriteta "Lokalizacija infrastrukture za zadovoljavanje potreba stanovnika svih područja Hrvatske za hranom i energijom."</p> <p>Umjesto prioriteta P1.3 (ljudi): Podržan razvoj svih PODRUČJA Hrvatske predlažemo razraditi prioritete "Podržana lokalizacija u svim područjima Hrvatske."</p>	<p>NE PRIHVATILA SE.</p> <p>Prijedlozi su predmet drugih strateških dokumenata u izradi (npr. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama).</p>

<p style="text-align: center;">Opći komentar</p>	<p>Imamo primjedbu na rok od 30 dana za javnu raspravu, usred sezone godišnjih odmora. Za ovako važan strateški dokument od nacionalnog značaja taj rok smatramo prekratkim, a razdoblje neprimjerenim. Osim toga, radi se o izuzetno opsežnom materijalu od ukupno 1.252 stranice.</p> <p>Stoga predlažemo da se javna rasprava ponovi u duljem trajanju te u primjerenijem razdoblju, na način da se primijene i organiziraju razni oblici participativnog sudjelovanja građana u raspravi, u suradnji s organizacijama civilnoga društva koje djeluju u području održivog razvoja, i to nakon što bude konstituiran novi Hrvatski sabor i Vlada RH poslije ovogodišnjih parlamentarnih izbora.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Obavijest o javnoj raspravi o Nacrtu Strategije objavljena je u jednim nacionalnim, troje regionalnih dnevnih novina, na mrežnoj stranici Ministarstva pod kategorijom Vijesti te su izravno obaviješteni i regionalni koordinatori, partnerska vijeća statističkih regija, Hrvatska zajednica županija, Udruga gradova i Udruga općina. Strateška studija, ne-tehnički sažetak Strateške studije te Nacrt prijedloga Strategije sa dodacima tijekom javne rasprave bili su dostupni javnosti na mrežnoj stranici Ministarstva pod dvije kategorije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod kategorijom Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine, putem poveznice https://razvoj.gov.hr/strategija-regionalnog-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3388 te - pod kategorijom Provedba postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategija regionalnoga razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine putem poveznice https://razvoj.gov.hr/provedba-postupka-strateske-procjene-utjecaja-na-okolis-strategije-regionalnog-razvoja-rh-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3282. <p>Uvažavajući komentar zaprimljen tijekom javne rasprave, dokumenti su postavljeni na mrežnoj stranici Ministarstva i pod kategorijom Otvorena savjetovanja te su bili dostupni na poveznici https://razvoj.gov.hr/pristup-informacijama/savjetovanje-sa-zainteresiranom-javnoscu/otvorena-savjetovanja/1834.</p> <p>Strategija sa svim dodacima bila je objavljena i na aplikaciji e-Savjetovanja te dostupna putem poveznice https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=3826.</p> <p>Što se termina tiče, imajući na umu da se radi i o razdoblju korištenja godišnjih odmora, predviđeni vremenski okvir od više od mjesec dana ostavlja prostor svim zainteresiranima da u okviru svog redovnog rada pravovremeno mogu iznijeti svoje sugestije na Nacrt Strategije. Konačno, veliki broj dionika regionalnog razvoja bio je uključen u raznim etapama izrade Strategije te je na taj način, izravnim utjecajem na njen sadržaj, i prije same objave o javnoj raspravi utjecao na bitne elemente teksta.</p> <p>Vezano uz uključivanje u partnerske konzultacije organizacija civilnoga društva koje djeluju u području održivog razvoja, odlukama Vlade RH o osnivanju Partnerskog vijeća Jadranske Hrvatske te Partnerskog vijeća Kontinentalne Hrvatske (Narodne novine, broj 18/16) kao članovi partnerskog vijeća, među ostalima, definirani su jedan predstavnik udruga koje djeluju u području zaštite okoliša ili održivog razvoja te jedan predstavnik udruga mladih. Ministarstvo je zatražilo imenovanje predstavnika predmetnih udruga preko Ureda za udruge Vlade RH, odnosno Savjeta za razvoj civilnog društva. Shodno pokrenutom postupku, u Partnersko vijeće Kontinentalne Hrvatske kao i u Partnersko vijeće Jadranske Hrvatske imenovani su članovi i zamjene članova udruga koje djeluju u području zaštite okoliša ili održivog razvoja te udruga mladih, koji su kroz rad u partnerskim vijećima statističkih regija stručno doprinijeli izradi Strategije.</p>
<p style="text-align: center;">Općeniti komentar</p>	<p>Izrada Nacrta prijedloga SRR RH nastavlja slijediti pristup „sve kao i inače“. Budućnost u koju ulazimo nikako neće biti „kao i inače“. Sasvim je izvjesno da ekstrapolacijasnih onih gospodarskih procesa i životnih navika na koje smo se naučili proteklih pedesetak godina više neće biti moguća. To će biti vrijeme suočavanja sadašnje civilizacije na planetu Zemlja s do sada ignoriranim ograničenjima, koja ni činjenično ni međunarodnopravno više nisu sporna. Zato bi svaki novi strateški dokument morao respektirati nove okolnosti, da bi uopće mogao pretendirati da bude strateški i da čini korak u pravom smjeru. To se osobitoodnosi na dokumente namijenjene regionalnim i lokalnim razinama, koje bi trebale postatistredištima organiziranih tranzicijskih aktivnosti ka niskougljičnom društvu, u protivnom će ta tranzicija biti kaotična i vrlo bolna.</p> <p>U Nacrtu prijedloga SRR RH naglašava se usmjerenost na jačanje razvojnog potencijala svih regija i njihove konkurentnosti, čime se želi unaprijediti gospodarski i društveni razvoj na regionalnoj i lokalnoj razini. To je onaj isti razvojni obrazac koji se koristi nešto više od pola stoljeća, koji se oslanja na stalni gospodarski rast mjerjen porastom BDPa, kao osnovnim mjerilom uspješnosti društva, a kojim i SRR RH želi postići Viziju: „Hrvatska 2020: Zemlja blagostanja i sretnih ljudi“. Na žalost, taj isti razvojni obrazac devastirao je planetarne prirodne sustave, poremetio klimu i doveo do globalne gospodarske krize koja traje već osam godina. Drugim riječima, taj razvojni obrazac je uzrok naših današnjih i budućih problema, potrošen je i ne funkcionira u okolnostima kojima dominiraju resursna, prirodna i socijalna ograničenja.</p> <p>Problem za predlagača i za konzistentnost samog Nacrta prijedloga SRR RH nastaje već zbog okolnosti da je Opći cilj definiran Zakonom: „Opći cilj politike regionalnog razvoja je pridonijeti društvenogospodarskom razvoju Republike Hrvatske, u skladu s načelima održivog razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima zemlje omogućavati jačanje konkurentnosti i realizaciju v lastitih razvojnih potencijala.“ Jačanje konkurentnosti i realizacija razvojnih potencijala su kategorije usmjerene na rast (čemu teži cijeli Nacrt). Zato spominjanje načela održivog razvoja samo unosi zabunu, jer zapravo služi kao neki alibi ili dekorativni element koji se nikako ne može dosljedno uklopiti u primarni cilj postizanja rasta.</p> <p>Ono što bi imalo pravo nositi pridjev „održiv“ moralo bi moći trajati kroz vrijeme, izdržavajući testove: raspoloživosti resursa (osobito energije i hrane), sposobnosti planeta da nam u potrebnoj kvaliteti nastavi pružati elementarne životne servise (voda, zrak, tlo, bioraznolikost, klima...), te sigurnosti i socijalnih potreba čovjeka. Nacrt prijedloga SRR RH te testove ne može izdržati. Promjene koje će presudno mijenjati društveni i gospodarski razvoj svugdje u svijetu, ali ne dominiraju u Nacrtu prijedloga SRR RH. Hrana, voda, energija, klima, bioraznolikost, sigurnost... teško je navesti nešto važnije za opstanak čovjeka. A sve je to u krizi i ulazi u vjerojatno najturbulentnije razdoblje u povijesti čovječanstva. I to baš sada. To nije lijepa vijest, ali ju se ne bi smjelo previdjeti. U Nacrtu prijedloga SRR RH to je ipak napravljeno.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p>

<p>Klima</p>	<p>Klimatske promjene kao da su u prošloj godini dobile neko izvanredno ubrzanje. To se kod nas nije manifestiralo osobito dramatično, ali jeste kod drugih. Primjerice, početkom kolovoza u Skopju. No, svatko će jednom morati ispiti svoju čašu (zapravo podosta njih) „klimatske žuči“, samo ne može znati kada. NASA je netom objavila da je ovaj srpanj bio najtopliji u povijesti mjerenja, a vjerojatno i od nastanka čovjeka kao vrste. Aspirativni cilj iz Pariza da se ne prekorači globalno zatopljenje od 1,5°C u odnosu na predindustrijsko razdoblje, vjerojatno ćemo prekoračiti već ove godine. U vrijeme klimatske konferencije u Parizu iznošene su procjene da bi zbog zaustavljanja zatopljenja na 1,5°C trebali u potpunosti napustiti fosilna goriva za deset godina. Već smo zakasnili, što znači da bi se naši napori da zaustavimo klimatska pogoršanja i da se prilagodimo onim procesima koje ne možemo više izbjeći morali ubrzati i pojačati, a svakako ne marginalizirati. Nema prioritarnijih zadataka za čovječanstvo, svaku naciju, regiju i lokalnu zajednicu od očuvanja ambijentalnih uvjeta u kojima je moguće živjeti, jer na uništenom planetu nema nikakvog gospodarstva. K tome, nakon potpisivanja klimatskog dokumenta iz Pariza, nitko u Hrvatskoj više nema pokriće za ignoriranje ili marginaliziranje klimatskih prijetnji. Kako smo izgradili društvo koje je potpuno ovisno o fosilnim gorivima, a koja sada moramo što hitnije napustiti, pred nama je zadatak potpunog redizajniranja našeg načina življenja. To je monumentalni poduhvat koji traži mobilizaciju cijelog društva. Sama SRR RH bi u tom pogledu trebala odigrati važnu ulogu dajući nove strateške orijentire za djelovanje na regionalnoj i lokalnoj razini. To, na žalost, nije tako. Od 30 mjera iz Tablice 11, samo se mjera 1.2.4. Podrška primjeni mjera zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na lokalnoj i regionalnoj razini može izravno dovesti u kontekst klimatskih promjena. Istina, u Opisima mjera nešto je više takvih stavki (od 286 stavki, njih 23 je moguće dovesti u kontekst klimatskih promjena). Međutim, mješavina od 92% stavki prema načelu „sve kao i inače“ i 8% stavki „prema održivosti“ ne može rezultirati „održivom strategijom“, kao u ostalom i nijedan drugi omjer nekompatibilnih stavki. Nacrtr prijedloga SRR RH pripreman je uz participaciju mnogih dionika, osobito SWOT analiza. Vjerojatno je odsustvo javne rasprave u našem društvu, uključivo i u akademskoj zajednici, o djelovanju klimatskih promjena i kraja ere fosilnih goriva na mijenjanje svih aspekata života u Hrvatskoj, kumovao izrazito „klimatski slijepom“ SWOT analizom u Nacrtu prijedloga SRR RH. Zanimljivo je da klimatske promjene, kraj ere fosilnih goriva i posljedični kraj ere industrijske poljoprivrede uopće nisu prepoznati ni spomenuti kao prijetnja u SWOT analizama ni za društvo, ni za gospodarstvo, ni za regionalno razvojno upravljanje, dok se u SWOTu za prostor i okoliš prepoznala samo prijetnja od elementarnih nepogoda (što se može dovesti u vezu s klimatskim promjenama). Čini se da je naše društvo ili neinformirano pred kakvim se izazovima nalazimo, ili je još u fazi poricanja da tako veliki problemi uopće postoje, a morali bi se s njima suočiti. Za mlade i za buduće generacije jako je loša vijest ako najobrazovaniji i najodgovorniji ljudi, koji usmjeravaju razvoj zemlje, ne znaju ili ne mogu podnijeti neugodne činjenice.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Strateški dokument vezan uz prilagodbu klimatskim promjenama je u izradi.</p>
<p>Energija</p>	<p>Živimo u svijetu koji još uvijek za 86% svoje ukupne energije koristi fosilna goriva. Nafta daje 33% svjetske energije, a njen udio u globalnoj mobilnosti ljudi i roba je čitavih 94%. Fosilna goriva su energetska temelj današnjeg globalnog industrijaliziranog svijeta. Ipak, energetska efikasnost tog svijeta je tek 12%, jer se 88% primarne energije izgubi. Naš način življenja je postao toliko ovisan o fosilnim gorivima, prvenstveno o nafti, da sada na sve moguće načine izbjegavamo da ih se odrekemo, čak i kada postoji opasnost da bi zbog njihova sagorijevanja naš planet mogao prestati podržavati životne uvjete našoj vlastitoj djeci! Pritom prečesto zaboravljamo da smo si stvorili ovisnost o neobnovljivim izvorima energije koja trošenjem nestaju, što se kadkad mora dogoditi. Oni koji se nikako ne bi htjeli odreći fosilnih goriva žele vjerovati da se precjenjuje njihov utjecaj na klimu i da ih ima još puno u zemlji. Zato zagovaraju davanje novih koncesija za istraživanja i eksploataciju ugljikovodika, pa gradnju novih terminala i skladišta za njih, pa širenje aerodromske, cestovne i lučke infrastrukture, pa nove elektroenergetske objekte na fosilna goriva... Nacrtr prijedloga SRR RH propušta se ograditi od takvih planova. Upravo suprotno, na takvim prijedlozima neke političke stranke i dalje poentiraju u svojim predizbornim kampanjama. No sve su to objekti i investicije čiji bi radni vijek trebao biti barem četrdesetak godina da bi se uloženo moglo i vratiti. A u vrijeme klimatske konferencije u Parizu „Friends of Earth“ su upozorili da klimatski modeli pokazuju da ako hoćemo imati barem 50% šansi da zaustavimo globalno zatopljenje na 2°C, ni jedno novo postrojenje na bilo koje fosilno gorivo ne bi smjelo biti napravljeno iza 2017. godine. K tome, Hrvatska je potpisala klimatski dokument iz Pariza u kojem je s razine UNa najavljen kraj ere fosilnih goriva. Dodatno, kao članica EU Hrvatska je dužna smanjiti svoje emisije CO2: 20% do 2020. godine; 40% do 2030. godine; 85-90% do 2050. godine. Kako da se regije i lokalne zajednice snađu između ovako dijametralno suprotnih stavova znanosti i nacionalnih nositelja odlučivanja?! A to je samo dio pravila ponašanja oko kojih se već 50 godina pokušava dogovoriti globalna politika (tek u Parizu je to bilo djelomično uspješno). No postoje procesi iza kojih stoje zakoni fizike, i kojima je sasvim svejedno što o njima misle političari, korporacije i poslodavci. Kod nas, recimo, nema rasprava o neto energiji (to je ono što doista iskoristimo za svoje potrebe iz primarne energije), dakle o činjenici da za dobivanje energije prvo treba utrošiti neku energiju, niti o činjenici da su se oduvijek prvo eksploatirala najlakše dostupna, najkvalitetnija i najjeftinija fosilna goriva. Ta najdostupnija goriva uglavnom su već potrošena. Kada je u pitanju nafta povijesno je situacija s neto energijom izgledala ovako (The Hill's Group): 1920. godine energetska trošak eksploatacije nafte bio je 1%. Kako se, zbog 2. Zakona termodinamike, 30% energije u svakom slučaju izgubi, tada je praktično 70% energije bilo neto energija, koja se mogla iskoristiti za rast BDPa. Dakle, svaki barel nafte sadržavao je 70% neto energije. 2015. godine prosječni barel nafte sadržavao je samo 17% neto energije raspoložive za rast BDPa., ≈ 2030. godine trendovi pokazuju da će barel nafte sadržavati 0% neto energije! Nafta tada izlazi iz igre, bez obzira na to koliko je još ima u zemlji! Treba prihvatiti činjenicu da će dinamika nestajanja fosilnih goriva biti daleko brža od naše sposobnosti da je zamijenimo s obnovljivim izvorima energije (čak i neovisno o tome kakva će se nacionalna politika provoditi prema klimatskim promjenama), a kako će to utjecati na sve što radimo i to vrlo brzo, na to se hitno trebamo pripremati. Mi si ne možemo priuštiti luksuz da još četiri godine ignoriramo stvarnu situaciju s energijom, pa bi u tom smislu SRR RH neizostavno morala dati regijama nove strateške smjernice za sve proizvodne, uslužne i društvene djelatnosti, kao i za odgojnoobrazovni sustav.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Energetika i održivi izvori energije obuhvaćeni su ovim strateškim dokumentom.</p>
<p>Hrana</p>	<p>U SWOT analizi Nacrta prijedloga SRR RH prepoznato je mnoštvo administrativnih, tržišnih, demografskih, zemljišnih i drugih manjkavosti našeg sustava prehrane, ali ne i oni ključni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbog klimatskih promjena urodi glavnih poljoprivrednih kultura globalno opadaju, pa je za očekivati manju ponudu hrane na slobodnom tržištu (skuplji i neizvjesniji uvoz hrane). Zbog vremenskih ekstrema štete u poljoprivednoj proizvodnji rastu. • Zbog neizbježne dekarbonizacije prehrambenog sustava, industrijska poljoprivreda ulazi u krizu od koje se ne može oporaviti jer je potpuno ovisna o fosilnim gorivima. Zemlja kao što je Hrvatska, koja uvozi preko polovice svojih potreba u hrani, koja se pretežito hrani proizvodima industrijske poljoprivrede, koja je zbog toga zapustila svoje autohtone sorte i svoju proizvodnju sjemenskog i sadnog materijala, koja je zbog jeftine uvozne hrane zapustila svoje selo pa ima sve manje ljudi koji znaju kako proizvoditi hranu, u prilikama kakve nastupaju ima sustav prehrane koji je izrazito ranjiv na vanjske poremećaje. Da nije uputno igrati na kartu da takvih poremećaja neće biti najbolje se može naučiti iz primjera Venezuele. Zemlja koja je dugo godina dobro živjela od eksploatacije nafte (gospodarska monokultura, slično kao što to kod nas postaje turizam), kada je pala cijena nafte, ubrzo se pretvorila u naciju u kojoj 9 od 10 obitelji sebi ne može priuštiti kupovanje hrane, i gdje kamioni s hranom moraju imati naoružanu pratnju. Hrvatski je imperativ potaknuti u svakoj regiji i lokalnoj zajednici proizvodnju hrane. Nisu prioriteti brendiranja, oznake izvornosti, izvozna orijentacija i sl. (toga će biti sve manje kako se neto energija iz nafte bude približavala nuli), već nahraniti vlastito stanovništvo u nastajućim okolnostima. Trebat će ljude ponovo naučiti kako se proizvodi i čuva hrana, uz uporabu malo ili nimalo poljoprivredne mehanizacije, bez umjetnih gnojiva, bez kemijskih zaštitnih sredstava, uz minimum vode, uglavnom za svoje potrebe i za obližnje lokalno tržište. Velika ranjivost jednog tako važnog elementa nacionalne sigurnosti kao što je sustav prehrane naprosto zahtijeva da SRR RH izađe s jasnim strateškim smjernicama kako tu ranjivost smanjivati kada su u pitanju djelovanja klimatskih promjena i kraja ere fosilnih goriva. 	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Tema je zanimljiva, inače obuhvaćeno drugim strateškim dokumentima (ruralni razvoj, zaštita okoliša i sl.), ali može biti uzeto obzir u kontekstu poticanja lokalnog ekonomskog razvoja - mjere u okviru cilja 2.</p>

	Lokalizacija	Privremena dostupnost obilja jeftine energije iz fosilnih goriva omogućila je čovječanstvu stoljeće rasta gotovo svih parametara vezanih za čovjeka i pad gotovo svih parametara vezanih za prirodu i resurse. Stvoreno je iznimno kompleksno društvo koje je izgubilo svaki osjećaj ovisnosti o prirodnim sustavima. Kolaps prirodnih sustava koji podržavaju životne funkcije čovjeka svojevrsni su uzvrat prirode njegovom bezobzirnom razvojnom obrascu. S krajem ere fosilnih goriva, koji je neminovan zbog njihove potrošenosti kao i zbog nužnosti njihova što bržeg napuštanja radi zaštite klime, prestat će era prekomjernog iscrpljivanja prirodnih resursa koja je potaknula globalizaciju. Smanjivanje raspoloživosti energije znak je da se mora početi sa smanjivanjem kompleksnosti društva. To je proces lokalizacije – povratak na stanje kada se većina osnovnih potreba za robama i uslugama namiruje lokalno. Nacrt prijedloga SRR RH u poglavlju „Novi koncepti za lokalni i regionalni razvoj Hrvatske“ opisuje dio inicijativa koje su se pojavile u Europi i svijetu, no u predloženim mjerama ih jeteško osjetiti, vjerojatno stoga što su i pozicionirane kao „pomoćne“. A zapravo nam je sudbina da se okrenemo lokalizaciji, jer se samo na toj razini može ponovo uspostaviti održiva ravnoteža između čovjeka i prirode. Koliko god se to činilo teško, mnogima u prvi čas i neprivlačno, pokazalo se da tranzicija u niskouglično društvo nosi neočekivano mnogo poleta i nade onima koji u taj proces uđu, jer shvate da je to najbolja šansa za izlazak iz depresivnog stanja koje generira raspadanje postojećeg sustava i počne graditi jedan novi svijet. Tranzicijsko sjeme postoji i u Hrvatskoj.	PRIMLJENO NA ZNANJE.
	Općeniti komentar	Strategija regionalnog razvoja RH namijenjena je 21. stoljeću. Okvirni trendovi su jasni: svi parametri koji su kroz XX stoljeće rasli, u XXI stoljeću će padati. Iz kojekakvih razloga (pretežito interesnih) s ovom činjenicom se izbjegavamo suočiti, ali je ne možemo promijeniti. SRR RH ima priliku (znanstvenu osnovu, međunarodni legitimitet i moralnu obvezu) potaknuti regionalne i lokalne vlasti na proces dekarbonizacije – što je dugoročno najkorisniji strateški iskorak koji ove trebaju učiniti, a kojim bi ojačale otpornost svojih zajednica na krizne pritiske koji će dolaziti izvana nošeni klimatskim promjenama i krajem ere fosilnih goriva. Treba se sjetiti upozorenja Lestera Browna (Earth Policy Institute) da je propušteno vrijeme za postupne promjene, pa ako se želi zadržati što više od sadašnje kvalitete življenja, na procesu dekarbonizacije se mora provesti mobilizacija društva karakteristična za ratna vremena. Dobra vijest je da bi nezaposlenost pritom praktično nestala, kao i da u Hrvatskoj ima civilnih udruga i pojedinaca (međunarodno umreženih) koje se već duže vremena bave temama tranzicije u niskouglično društvo i koje u tom procesu mogu pomoći. Svi uključeni u izradu SRR RH morali bi u sebi naći snage da podnesu neugodne činjenice i stave adekvatne mjere u Dokument, a time i u javni prostor. Mada bi istina mogla „zaboljeti“ dio političkih i korporacijskih elita i rezultirati nekim njihovim neugodnim reakcijama, argumenti ne mogu biti na njihovoj strani. Korisno se sjetiti da argumenti za promjenu smjera idu u korist djece, uključivo njihove.	PRIMLJENO NA ZNANJE.
ZELENA AKCIJA	2.5. Analiza stanja sustava regionalnog upravljanja sa SWOT analizom	SWOT PROSTOR I OKOLIŠ – PRIJETNJE (SVE REGIJE REPUBLIKE HRVATSKE) Komentar: Dodati slabost „nepostojanje podzakonskih akata (prvenstveno Plana gospodarenja otpadom RH) usklađenih sa hijerarhijom gospodarenja otpadom propisanom Zakonom i EU direktivama; zastarjela Strategija gospodarenja otpadom RH neusklađena s novim obavezama“	NE PRIHVACA SE. Strategija gospodarenja otpadom je predmet okolišne politike. Poteškoće u provedbi s lokalne razine jesu već obučene u SWOT tablicama.
	3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda 1. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVLJENJA POTICANJEM ODRŽIVOG TERITORIJALNOG RAZVOJA 1.2. Osiguranje i unapređenje osnovne lokalne i regionalne infrastrukture 1.2.1. Razvoj javne infrastrukture od lokalnog značaja	1.2.1. Razvoj javne infrastrukture od lokalnog značaja Jedna od mjera treba biti: Podrška razvoju lokalnih sustava odvojenog prikupljanja, sortiranja, recikliranja i kompostiranja otpada 1.2.4. Podrška primjeni mjera zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na lokalnoj i regionalnoj razini Citat: „Podrška uspostavi i funkcioniranju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, uključujući reciklažna dvorišta, centre za gospodarenje otpadom i CPU (Centar za ponovnu upotrebu), te osiguravanje daljnje provedbe Plana gospodarenja otpadom svih županija“ Komentar: Izgradnja centara za gospodarenje otpadom, u smislu u kojem su definirani dosadašnjim Planovima za gospodarenje otpadom, nisu prihvatljiva mjera. Takvim centrima nije moguće postići ciljeve EU o odvojenom prikupljanju 50% komunalnog otpada do 2020. Iz opisa mjere potrebno je ukloniti centre za gospodarenje otpadom, a dodati sortirnice, kompostane te osiguravanje kvalitetne infrastrukture građanima, tj. postavljanje kanti za odvojeno prikupljanje otpadom ispred svih ulaza u zgrade i ispred svih kuća.	NE PRIHVACA SE. Pitanje centara za gospodarenje otpadom biti će pokriveno Strategijom gospodarenja otpadom.
	Prilozi Prilog 1 . Statički prilog	Tablica 23. Dinamika izgradnje centara za gospodarenje otpadom Komentar: ovakva dinamika izgradnje CGO je nerealna te je potrebno podzakonskim aktom (PGO RH) što prije izmijeniti koncept gospodarenja otpadom na način da se lokalni sustavi gospodarenja otpadom (sortirnice, kompostane, CPU, reciklažna dvorišta) definiraju kao osnovica sustava, a već izgrađeni regionalni centri realnije kapacitiraju i koriste ekološki prihvatljivu tehnologiju koja isključuje PTOO i MBO postrojenja koja proizvode RDF ili SR.	PRIMLJENO NA ZNANJE. Strategija je izrađena u skladu s važećim Planom gospodarenja otpadom te su podaci preuzeti iz trenutno važeće regulative i literature. Sve aktivnosti vezane za gospodarenje otpadom provodit će se u skladu s planovima, programima i strategijama iz područja gospodarenja otpadom te zakonima i podzakonskim aktima, koji će biti na snazi u određenom trenutku.
	Općeniti komentari	Postoji neusklađenost vezana uz upravljanje šumama, npr. „Prioritet 2.2. Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja na regionalnoj i lokalnoj razini - Pozitivan indirektan utjecaj može se očekivati za šume, posebno u dijelu privatnog šumarstva.“ U isto vrijeme u SWOT analizi na 49. stranici konstatira se „Nezadovoljavajuće gospodarenje šumama u privatnom vlasništvu“. Pitanje privatizacije zajedničkog ekološkog dobra vjerojatno nadilazi problematiku ovakve strategije, ali s obzirom da se već sada uočavaju problemi u gospodarenju šumama u privatnom vlasništvu, ne bi trebalo poticati privatizaciju ovog resursa. Kao rješenje za učinkovitije upravljanje šumama nudi se obrazovanje stanovništva i službenika, ali šume nisu integrirane s vodama i poljodjelskim tlima kao regionalno dobro. Kvaliteta i onečišćenje tla te povezana proizvodnja hrane, nisu dovoljno naglašeni, i mogli bi tvoriti zanimljivu posebnu jedinicu strategije, ali zasad se smatra da su tla raznovrsna i uglavnom neonečišćena. O njihovom potencijalu za proizvodnju hrane na nacionalnoj i izvoznj razini te pripadnoj ovisnosti o navodnjavanju i fosilnim gorivima, malo je riječi iz integrativne perspektive (navodnjavanje je pokriveno u području vode, fosilna goriva u proizvodnji hrane ne spominju se značajno). U samim mjerama Nacrta Strategije vrlo malo je i nedovoljno konkretno odgovoreno na probleme iz SWOT analize vezane uz otpad i otpadne vode. Uglavnom se svodi na obrazovanje stanovništva i pripadne radne snage, komunalnog upravljanja i sl., što je nužno ali ne i dovoljno i često odgađa rješenje problema (koji se u SWOT analizama eksplicitno izražen) za neku slijedeću generaciju nakon što obrazovanje odradi svoj dio.	NE PRIHVACA SE. SWOT analizom prepoznato je "Nezadovoljavajuće gospodarenje šumama u privatnom vlasništvu" kao slabost na području kontinentalne Hrvatske te su s obzirom na to, Strategijom definirane aktivnosti unutar pojedinih mjera i prioriteta koje su usmjerene unapređenju gospodarenja šumama u privatnom vlasništvu, što je Strateškom studijom i prepoznato kao pozitivan indirektan utjecaj. Strategijom se ne potiče privatizacija šuma u bilo kojem smislu već je riječ isključivo o poboljšanju gospodarenja šumskim bogatstvom u privatnom vlasništvu. NE PRIHVACA SE. Navedeno izlazi iz domene predmetne Strategije. NE PRIHVACA SE. Sve aktivnosti utvrđene Akcijskim planom za provedbu Strategije provodit će se tijekom razdoblja za koje se Strategija odnosno Akcijski plan donosi. Aktivnosti koje su specifično vezane za područje gospodarenja otpadom i otpadne vode provodit će se temeljem drugih postojećih ili u budućnosti donesenih strategija, planova i programa.
		Klimatske promjene, s druge strane, iako prepoznate kao problem nisu niti približno dovoljno uključene u razvojnu strategiju. Iako se izrijeckom očekuje više sušnih razdoblja, pa se stoga zagovara prošireno navodnjavanje, prilagodba klimatskim promjenama već u slijedećih 10 godina zahtijevat će širi spektar mjera od navodnjavanja tla. Ekstremni vremenski uvjeti trebaju povezane hitne intervencije (ljudska i materijalna infrastruktura) nužne za zadržavanje i zaštitu ostalih razvojnih intervencija.	PRIMLJENO NA ZNANJE. MZOIP je pristupilo izradi Strategije prilagodbe klimatskim promjenama koja će se specifično baviti ovim područjem, a ovisno o strateškom usmjerenju, u dogovoru s MZOIP-om moguće je utvrđene regionalne specifičnosti (npr. podizanje razine mora, suše i poplave u istočnoj Hrvatskoj i sl.) uključiti u spomenutu Strategiju te Ministarstvo, u skladu s financijskim mogućnostima, može sudjelovati u financiranju provedbe projekata utvrđenih u kontekstu tih regionalnih specifičnosti.

ACT Grupa	3.4. Opis mjera s pokazateljima ishoda	U svim mjerama navedenima u sklopu strateškog cilja 2 - Povećanje konkurentnosti regionalnog gospodarstva i zaposlenosti, kao korisnike i ključne dionike eksplicitno navesti društvena poduzeća (društvene poduzetnike/ice) Umjesto termina socijalno poduzetništvo koristiti termin društveno poduzetništvo / društveni poduzetnici, sukladno nacionalno Strategiji razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine (usvojena na 226. sjednici Vlade RH održanoj 30. travnja 2015.)	DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA. Usuglašeno je među stručnjacima uključenim u izradu dokumenta da će se koristiti termin "socijalno poduzetništvo". Ovaj termin je sinonim terminu koji se također često koristi "društveno poduzetništvo". Kod svih aktivnosti koje će se u budućnosti odnositi na poduzetnike, posebna pažnja će biti posvećena socijalnom/društvenom poduzetništvu - kao horizontalno načelo.
	1. UVOD 1.2 Regija u hrvatskom kontekstu	Strategiji općenito nedostaje ujednačen grafički identitet, ali ono što posebno "bode oči" su kartografski prikazi, koji su u nekim slučajevima ozbiljno iskrivljeni. Najbolji primjer toga su karte 1 i 2 koje se nalaze na istoj stranici i na kojima se doslovno vidi različit oblik hrvatskog teritorija. Istodobno, potpuno je ispušten kartografski prikaz jedinog pokazatelja za mjerenje stupnja razvijenosti koji je trenutno propisan zakonodavnim okvirom – indeksa razvijenosti. Strategija koju će usvajati Hrvatski sabor treba u svojoj konačnoj inačici imati ujednačene i ispravne kartografske prikaze s minimalnom količinom preuzimanja iz drugih izvora koji uzrokuju takvu neujednačenost i svakako treba uključivati prikaze koje se odnose na mjerenje razvijenosti trenutno dostupnim indeksima.	PRIHVAĆA SE. Strategija još mora proći grafičko uređenje i lekturu te u sklopu navedenog, ujednačavanje i popravljavanje kartografskih prikaza. Kako spomenute korekcije kartografskih prikaza nisu sadržajnog već dojmovnog, vizualnog karaktera, bit će izvršene nakon provođenja javne rasprave, a prije upućivanja u proceduru donošenja Strategije.
	1. UVOD 1.3. Politika regionalnog razvoja Republike Hrvatske	Od usvajanja prethodne Strategije regionalnog razvoja (2011.-2013.) došlo je do donošenja novog Zakona o regionalnom razvoju, ali i njegovih podzakonskih akata: Oni u ovom dokumentu gotovo nisu ni spomenuti, a bilo bi ih korisno ukratko proanalizirati (jer je kroz njih definirana trenutna provedba politike regionalnog razvoja u RH) te objasniti je li kroz novi zakon i podzakonske akte odgovoreno na neke probleme iz analize ili i ove dokumente treba dodatno doradivati kako bi bolje odgovorili na izazove.	NE PRIHVAĆA SE. Značaj i utjecaj novog Zakona o regionalnom razvoju (NN 147/14) obrađen je u potpoglavlju 1.3. Politika regionalnog razvoja Republike Hrvatske dok će se o utjecaju provedbe podzakonskih akata na ublažavanje problema analize adekvatan odgovor moći dati u narednom razdoblju, kada rezultati njihove provedbe budu vidljivi.
	1. UVOD 1.4. Potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima	U dijelu dokumenta koji se bavi potpomognutim područjima, područjima s razvojnim posebnostima i urbanim područjima nisu dostupni gotovo nikakvi brojevi podaci koji bi ukazali na njihove specifičnosti odnosno odstupanja od hrvatskog prosjeka. Za Strategiju regionalnog razvoja takvi su podaci daleko važniji od prosječnih podataka na nacionalnoj razini i bilo bi ih potrebno uvrstiti i detaljnije analizirati ili ovdje ili u poglavlju Analiza. Ako takvi podaci postoje u Analitičkoj podlozi, u ovom dokumentu bi se trebalo izravno referirati na njih (stranica, tablica, slika na kojoj se nalaze), a u određenom opsegu bi ih trebalo uvrstiti i u ovaj dokument. Ako tamo nisu zastupljeni odnosno nije napravljena analiza prema ovim područjima bilo bi dobro iskoristiti barem one podatke dostupne za izračun indeksa razvijenosti, kao i druge javno dostupne u statističkim publikacijama.	NE PRIHVAĆA SE. Sažete informacije predstavljene su u strateškom dokumentu u dva poglavlja 1. i 2., a detaljniji opisi nalaze se u Analitičkoj podlozi u Dodatku 1.
	2. Analiza	Iako su prostorne jedinice za statistiku 2. razine (tzv. NUTS 2 regije) dio zakonodavnog okvira, stručnjaci koji se bave regionalnim razvojem poznavajući unutarnju heterogenost ovih jedinica u Republici Hrvatskoj nikako ne bi smjeli SWOT analizu temeljiti isključivo na toj prostornoj razini, bez odvajanja problematike u zapadnom i istočnom dijelu ovih regija, osobito u Kontinentalnoj Hrvatskoj. S obzirom da se županijske razvojne strategije koncentriraju na prostor pojedinačnih županija, Strategija regionalnog razvoja jedini je dokument koji ima mogućnost prepoznati zajedničke izazove i potencijale širih prostora unutar postojećih NUTS 2 regija (dobri primjeri su Slavonija, Lika i Gorski kotar, Dalmatinska zagora i slični prostori unutar pojedine NUTS 2 regije za koje je poznato da se suočavaju sa zajedničkim razvojnim specifičnostima). Pristupom koji se koristi ovaj dokument propuštena je prilika da se elementi SWOT analize preciznije povežu uz prostor za koji su karakteristični te da analiza posluži kao kvalitetna osnova za planiranje aktivnosti regionalnog razvoja kao i za teritorijalnu diferencijaciju pojedinih nacionalnih sektorskih aktivnosti.	NE PRIHVAĆA SE. U postupku izrade Strategije održan je niz partnerskih konzultacija, sve s ciljem da posebnosti pojedinih područja, ali i njihovi zajednički interesi budu prepoznati i uvršteni u Strategiju. Tijekom izrade Strategije provedene su intenzivne partnerske konzultacije i to kroz tri kruga od kojih prvi i drugi krug u dva ciklusa, održane su radionice u okviru sjednica Partnerskog vijeća Kontinentalne Hrvatske i Partnerskog vijeća Jadranske Hrvatske, brojni intervjui (27 intervjua) s predstavnicima ministarstava i javnih poduzeća kao i tematski međuresorni radni sastanci (9 sastanaka) s dionicima regionalnoga razvoja. U okviru projekta tehničke pomoći Ministarstvu "Definiranje razvojnih prioriteta na razini statsitičkih (NUTS II) regija", stručnjaci Ekonomskog instituta Zagreb, za potrebe ovoga Projekta predložili su optimalni prostorni obuhvat unutar NUTS II regija za utvrđivanje razvojnih prioriteta na subregionalnoj razini (tj. između NUTS III i NUTS II). Predloženo je da se u okviru Kontinentalne Hrvatske utvrde tri i u Jadranskoj Hrvatskoj dvije prostorne cjeline. Prvi ciklus partnerskih konzultacija bile su, upravo stoga, SWOT radionice na regionalnoj i lokalnoj razini. Radionice su održane na pet lokacija i to u gradovima Krapini, Rijeci, Šibeniku, Slavonskom Brodu i Bjelovaru. Na radionici u Krapini okupljene su županije Sjeverne Hrvatske, u Rijeci su bile zastupljene Istra, Lika i Primorje, radionica u Šibeniku okupila je predstavnike županija Južne Hrvatske-Dalmacije, u Slavonskom Brodu sudjelovali su predstavnici županija Istočne Hrvatske-Slavonije i Baranje, a u Bjelovaru su okupljene županije Središnje Hrvatske. SWOT nalazi sa regionalne i lokalne razine raspravljani su potom u okviru sjednica Partnerskog vijeća Kontinentale Hrvatske i Partnerskog vijeća Jadranske Hrvatske u cilju njihove potvrde od strane predstavnika svih razina upravljanja (lokalna, regionalna i nacionalna). Tijekom SWOT radionica s članovima Partnerskih vijeća nije bilo moguće utvrditi postojanje specifičnih problema koji bi se razmjerno mogli definirati na razini više prostornih cjelina ispod NUTS II razine.
	2. Analiza 2.2 Analiza društvenog razvoja Sažetak SWOT analize društvenog razvoja	Brainstorming s dionicima izvrstan je korak u izradi SWOT analize, ali on, kao ni općenito bottom-up pristup ne bi smio biti izgovor za neujednačenost konačne SWOT analize koja se uključuje u dokument. Prikupljene ideje trebalo je nešto kvalitetnije usporediti i obraditi te kvalitetnije sistematizirati i izdvojiti one ključne na ujednačen način. Izraženi primjeri nedovoljne obrade su činjenice da SWOT Društvo pod prijetnje za Jadransku Hrvatsku navodi "depulaciju i starenje stanovništva" te "odljev mozgova", SWOT Prostor i okoliš pod slabosti "napuštanje sela", SWOT Gospodarstvo pod slabosti "nedostatak visokoškolskog obrazovanja u STEM područjima", a istodobno ne navodi ove elemente i za Kontinentalnu Hrvatsku iz čega se lako stječe dojam da oni nisu karakteristični i za nju. Ova se primjedba odnosi na velik broj natuknica u SWOT tablicama pa bi bilo preporučljivo sve tablice ponovo kvalitetnije pregledati i doraditi.	PRIMLJENO NA ZNANJE. U tablici SWOT analize u području gospodarstva među prijetnjama za sve regije RH istaknuto je upravo "Odljev mladog, visokoobrazovanog stanovništva u veće urbane sredine (grad Zagreb) i inozemstvo" te je na taj način navedeni problem prepoznat na razini obje statističke regije. Kako se tekst Strategije ne bi nepotrebno opterećivao, na sličan način su identificirani i drugi problemi koji su možda slabije vidljivi u pojedinim SWOT tablicama, ali su kroz rad na radionicama jednoglasno prepoznati kao teme od prioritnog nacionalnog značaja i kao takvi uključeni u SWOT tablice za sve regije RH.

	<p>Iako je kombiniranje teritorijalnog i sektorskog aspekta nužno u postavljanju ciljeva regionalnog razvoja, pri odabiru strateških ciljeva i prioriteta kombiniranju se pristupilo na prilično nejasan način. Unutar cilja 1 "odjednom" se pojavljuje prioritet 1.3 koji je teritorijalnog karaktera odnosno sadrži pet mjera za pet izdvojenih područja. U velikom broju slučajeva elementi navedeni pod opisom mjera unutar prioriteta 1.3. povezani su s drugim mjerama. Jedan od mnogih primjera je natuknica pod opisom mjera za pogranična područja: "Promicanje i unaprjeđenje korištenja obnovljivih izvora energije" – Znači li to da u drugim područjima nije potrebno promicati obnovljive izvore energije? Ili da postoje neki posebni oblici ili pristupi koje bi ovdje trebalo poticati, možda zbog različitog zakonodavnog okvira u različitim zemljama ili teže dostupnosti ili... (što bi onda trebalo i pisati u natuknici)? Ako je odlučeno da prioriteti budu prvenstveno sektorski, a ne teritorijalni (što bi za Strategiju regionalnog razvoja vjerojatno bilo logičnije rješenje), možda bi bolje bilo razviti posebnu tablicu/poglavlje u kojem bi se razjasnilo na koji način će se pojedinačni sektorski prioriteti primijeniti u izdvojenim područjima.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Ovom Strategijom nastoji se omogućiti postupan prijelaz sa starog načina vođenja regionalne politike prema novijem obuhvatnijem i integrativnijem načinu koji je zahtjevan prije svega zbog međusektorskog i interdisciplinarnog pristupa. Naglasak je na postupnom prijelazu, što podrazumijeva nastavak provedbe specifičnih politika razvoja potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima koja nisu nužno i nerazvijena područja, već su razvojno specifična. Prioritet 1.3 omogućava nadležnom tijelu, da i dalje provodi te politike, ali da u velikoj mjeri krene novim putem brige o razvoju svih dijelova države i omogućavanje pristupa javnim uslugama svim građanima države, gdje god živjeli. To nužno nosi sa sobom i određene poteškoće u dizajniranju prioriteta i mjera, što je u ovom trenutku riješeno unakrsnim referencama na povezane mjere.</p> <p>Vezano uz teritorijalni i sektorski aspekt - mjere imaju sektorski karakter, ali zahtjevaju u provedbi interdisciplinarn pristup, a teritorijalni aspekt će se morati posebno odrediti za svaku pojedinu aktivnost, program ili projekt, jer razvojne neravnoteže uzrokovane isključivo sektorskim pristupom nije lako prostorno omeđiti.</p>
Božica Horvat	<p>Postavljeni strateški ciljevi predstavljaju velik rizik za daljnje neprepoznavanje uloge politike regionalnog razvoja od strane javnosti i stručnjaka iz drugih sektora. U opise mjera uključen je niz elemenata koji su zapravo sektorskog karaktera i iz navedenih opisa uopće nije vidljiva uloga politike regionalnog razvoja u njima. (Samo neki od primjera su: "Podrška u aktivnom upravljanju ljudskim resursima u sustavu zdravstva", "Podrška provedbi aktivnosti, projekata ili programa uključivanja nezaposlenih osoba, osoba niže razine obrazovanosti i kvalifikacija, socijalno marginaliziranih i isključenih, osoba s invaliditetom, starijih građana te useljenika u obrazovanju odraslih", "Stvaranje jedinstvenog modela komunikacije s investitorima na svim razinama države" itd.) Iz većine natuknica potpuno su ispušteni ključni izrazi koji bi ih povezali s temeljnim odrednicama politike regionalnog razvoja kao što su ublažavanje teritorijalnih/regionalnih razlika u dostupnosti pojedinih usluga/infrastrukture te uvažavanje specifičnosti pojedinih teritorija/regija. Stejeće se dojam da MRRFEU želi koordinirati sektorske politike u cijelosti i nametnuti se kao nadređeno tijelo, umjesto biti suradnik koji će se pobrinuti da i sektorske politike dobiju kvalitetnu regionalnu dimenziju/dopunu usklađenu sa specifičnostima pojedinih prostora.</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO.</p> <p>U skladu s općim ciljem politike regionalnog razvoja navedenim u Zakonu o regionalnom razvoju RH odabrane mjere imaju za cilj postići komplementarnost aktivnosti za koje je prepoznato da, iako se provode u drugim resorima imaju snažan regionalni karakter. Stoga se želi, u ravnopravnoj suradnji i uz poštovanje prema radu i djelokrugu drugih tijela središnje državne uprave, upravo mjerama regionalnog i lokalnog značaja maksimizirati njihovu realizaciju kao i njihov pozitivan utjecaj na ravnomjern regionalni razvoj osiguravajući za njih dodatna sredstva, vodeći računa pri tome da se izbjegne dvostruko financiranje.</p>
	<p>Pokazatelji ishoda za pojedine mjere predviđaju cijeli niz novih kompozitnih indeksa ili studija koje treba provesti. Financijski okvir spominje čak 17 takvih studija s ukupnim troškom od oko 6,8 milijuna kuna (+ trošak već zaposlenih djelatnika Ministarstva koji će pratiti njihovu provedbu). Iako je regionalni razvoj potrebno kontinuirano stručno pratiti, među ostalim kroz indekse, ankete i studije, također je potrebno uzeti u obzir i racionalno raspolaganje sredstvima poreznih obveznika i izbjeci troškove u onim situacijama gdje se i jednostavnim pokazateljima (npr. smanjivanje trenda depopulacije, porast dohotka po stanovniku i sl.) može dobiti osnovni uvid u promjene stupnja razvijenosti.</p> <p>Razrada velikog broja indeksa ili uključivanje velikog broja pokazatelja u jedan kompozitni indeks ne predstavlja nužno i korak prema većoj kvaliteti, a svakako predstavlja korak prema težem razumijevanju politike regionalnog razvoja od strane dionika, kao i korak prema gomilanju administrativnih zadataka prikupljanja i obrade mnogobrojnih pokazatelja uz veće mogućnosti pogrešaka i kašnjenja. Ideju bi bilo zanimljivo razraditi i testirati unutar nekog znanstvenog projekta s obzirom da računanje velikog broja različitih indeksa nije karakteristično ni za druge države (mnoge nemaju niti jedan), a prije znanstvenog testiranja teško je reći hoće li stvarno dati novu kvalitetnu dimenziju koja bi opravdala primjenu u praksi. Dosadašnja praksa ne pokazuje da se složenim indeksima može postići puno drugačiji rezultat pa bi pravi izazov trebala predstavljati priprema jednog indeksa koji na kvalitetan način obrađuje što manji broj ključnih pokazatelja.</p> <p>Strategiji danoj na javno savjetovanje niti za jedan od pokazatelja ishoda nije navedena početna ni ciljana vrijednost pa javnost zapravo nije putem ovog javnog savjetovanja informirana ni o trenutnom stanju niti o onome što se želi postići.</p> <p>Između postavljenih ciljeva i prioriteta nisu postavljena dovoljna razgraničenja odnosno postoji izrazito velik broj preklapanja odnosno "veza" u opisima pojedinih mjera što dovodi u pitanje njihovu kvalitetu i logičnost. Ovakav će pristup rezultirati time da će velik broj programa/projekta/aktivnosti istodobno biti moguće povezati s nekoliko mjera što će onemogućiti kvalitetno praćenje napretka Strategije.</p>	<p>PRIHVATLJIVO.</p> <p>U tijeku je definiranje i razrada pokazatelja koji ne iziskuju dodatne studije te ih je moguće odmah primijeniti. Međutim, prijedlog stručnjaka da se za praćenje provedbe politike regionalnog razvoja razviju novi indeksi ostaje uključena u tekst Strategije te će poslužiti kao osnova razmatranja daljnjeg unaprjeđenja raspoloživih modela indeksa.</p>
	<p>Iako postoji poglavlje "Nositelj strategije i provedbene strukture", iz dokumenta je potpuno izostavljen opis aktivnosti Ministarstva i ustrojstva onog dijela koje je izravno zaduženo za regionalni razvoj i koje bi, terminologijom Strategije razvoja javne uprave trebalo obavljati i a) upravno postupanje i odlučivanje i b) stručno-kreativne poslove u području regionalnog razvoja. Praktički jedina preporuka vezana za rad Ministarstva je ona da treba zaposliti jednu osobu koja će se baviti praćenjem Strategije. S obzirom na čak 17 predviđenih studija, vjerojatno bi bilo učinkovito preporučiti i ustrojavanje zasebne jedinice koja bi mogla preuzeti dio poslova izrade te tako smanjiti troškove. Neovisno o tome, trenutnu ulogu Ministarstva treba detaljnije objasniti te ju popratiti stručnim osvrtom odnosno preporukama za budućnost.</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Ministarstvo kao nositelj izrade i praćenja provedbe Strategije svakako će pravovremeno i na odgovarajući način rasporediti svoje kapacitete kako bi se sve aktivnosti vezane uz provedbu i praćenje optimalno provodile. Unutarnje ustrojstvo Ministarstva definirano je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva te Pravilnikom o unutarnjem redu i podložno je promjenama u skladu s potrebama posla i raspoloživim kapacitetima. Unutarnje ustrojstvo Ministarstva nije predmet ove Strategije.</p>
5. ZAKLJUČAK	<p>Ako je ova Strategija zaista "dokument svih građana Republike Hrvatske, svih regija, županija, gradova i općina, starih, mladih i djece" postavlja se pitanje zašto je njezin nositelj otežao pristup nacrtu prijedloga koji je dan na javnu raspravu. Nacrt je objavljen u okviru e-savjetovanja, ali Ministarstvu je vjerojatno poznato da ovaj portal ima tek oko 5.500 korisnika. Obavijest o javnom savjetovanju objavljena je u najmanje aktivnom dijelu godine, bez prethodne najave da će savjetovanje biti u takvom terminu. Za uvid u dokumente nije iskoristena dostupna mreža regionalnih koordinatora, već je on omogućen samo u zgradi Ministarstva u Zagrebu. Obavijest o savjetovanju niti u jednom trenutku nije bila dostupna na naslovnoj mrežnoj stranici Ministarstva, već je "duboko zakopana" u podstranicama (O Ministarstvu --> Djelokrug --> Regionalni razvoj --> Razvojne strategije --> Izrada Strategije regionalnog razvoja... --> Strategija regionalnog razvoja...). Obavijest također nije objavljena niti u rubrici Otvorena savjetovanja na stranicama Ministarstva gdje bi ju bilo logično potražiti. Nije otvorena čak niti adresa elektroničke pošte za komentare, a osim najavljenog javnog predstavljanja na samo jednoj lokaciji nisu korištene druge mogućnosti informiranja šire javnosti (npr. kratak letak koji bi bio razumljiv građanima, ankete putem kojih bi dionici mogli dati strukturirano mišljenje o pojedinim elementima nacrtu...)</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Obavijest o javnoj raspravi o Nacrtu Strategije objavljena je u jednim nacionalnim, troje regionalnih dnevnih novina, na mrežnoj stranici Ministarstva pod kategorijom Vijesti te su izravno obaviješteni i regionalni koordinatori, partnerska vijeća statsitičkih regija, Hrvatska zajednica županija, Udruga gradova i Udruga općina. Strateška studija, ne-tehnički sažetak Strateške studije te Nacrt prijedloga Strategije sa dodacima tijekom javne rasprave bili su dostupni javnosti na mrežnoj stranici Ministarstva pod dvije kategorije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pod kategorijom Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine, putem poveznice https://razvoj.gov.hr/strategija-regionalnog-razvoja-republike-hrvatske-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3388 te - pod kategorijom Provedba postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije regionalnoga razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine putem poveznice https://razvoj.gov.hr/provedba-postupka-strateske-procjene-utjecaja-na-okolis-strategije-regionalnog-razvoja-rh-za-razdoblje-do-kraja-2020-godine/3282. <p>Uvažavajući komentar zaprimljen tijekom javne rasprave, dokumenti su postavljeni na mrežnoj stranici Ministarstva i pod kategorijom Otvorena savjetovanja te su bili dostupni na poveznici https://razvoj.gov.hr/pristup-informacijama/savjetovanje-sa-zainteresiranom-javnoscu/otvorena-savjetovanja/1834.</p> <p>Strategija sa svim dodacima bila je objavljena i na aplikaciji e-Savjetovanja te dostupna putem poveznice https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=3826.</p> <p>Što se termina tiče, imajući na umu da se radi o i razdoblju korištenja godišnjih odmora, predviđeni vremenski okvir od više od mjesec dana ostavlja prostor svim zainteresiranima da u okviru svog redovnog rada pravovremeno mogu iznijeti svoje sugestije na Nacrt Strategije. Konačno, veliki broj dionika regionalnog razvoja bio je uključen u raznim etapama izrade Strategije te je na taj način, izravnim utjecajem na njen sadržaj, i prije same objave o javnoj raspravi utjecao na bitne elemente teksta.</p>
PRILOG 6. Tablica pokazatelja	<p>Strategija je dana na javno savjetovanje bez akcijskog plana i financijskog okvira, kao i bez ikakvih brojčanih pokazatelja što bitno smanjuje njezinu razumljivost i ograničava kvalitetu komentara koju javnost može dati. Postavlja se pitanje namjerava li se Strategija ponovo dati na javno savjetovanje nakon što se pripreme i ovi segmenti.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVATLJIVO.</p> <p>Budući se Akcijski plan izrađuje u suradnji sa svim tijelima koja su u Strategiji prepoznata kao potencijalni su/nositelji mjera, nakon izrade, istima će biti dostavljen finalizirani dokument radi završne kontrole i eventualne dorade.</p>

PRILOG 7. Vanjska usklađenost Nacrta SRR s EU i nacionalnim razvojnim dokumentima
B. Usklađenost Nacrta SRR s nacionalnim razvojnim dokumentima

Prilog 7b bio bi puno pregledniji kad bi se u prve kolone unijeli drugi nacionalni strateški dokumenti, a onda isti povezali s ciljevima buduće Strategije regionalnog razvoja. Takav bi pristup sektorskim stručnjacima olakšalo snalaženje jer ne bi morali "svoju" strategiju tražiti na više mjesta u tablici, a istodobno bi se mogli ukloniti neki od stupaca (kojih ima previše pa to utječe na preglednost tablice) Strateški ciljevi ove Strategije već su sustavno navedeni i opisani ranije u dokumentu, dok nacionalni strateški dokumenti koje bi trebalo bolje povezati s regionalnim razvojem nisu tako sustavno prikazani.

NE PRIHVATLJIVO.

Cilj ovoga priloga bio je ukazati na usklađenost Nacrta SRR RH s drugim nacionalnim strateškim dokumentima te je i na taj način koncipirana tablica.

<p>Dr. Saša Poljanec-Borić Institut Ivo Pilar</p>	<p>3. Strategija 3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioritete Strateški cilj 1. - Povećanje kvalitete življenja poticanjem održivog teritorijalnog razvoja – MJERE</p>	<p>U Prioritet 1.1. valja uvrstiti cilj „smanjenje regionalne nejednakosti u kvaliteti života između jadranske i kontinentalne Hrvatske“ poticanjem održivog teritorijalnog razvoja. U skladu s gore navedenim Mjeru 1.1.3. valja preoblikovati na način da uključi rečenicu: „...te razvoja gospodarskih aktivnosti u kontinentalnoj Hrvatskoj (osobito razvoja turizma)“ Veze s mjerama 1.2.3. i 2.2.5. moraju biti sukladno redefinirane.</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO SE.</p> <p>Pretpostavljamo da je prijedlog u cilj uključiti prioritet, ne obrnuto. Temeljem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, cilj politike regionalnog razvoja je pridonositi društveno-gospodarskom razvoju Republike Hrvatske, u skladu s načelima održivog razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima zemlje omogućavati jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala te stoga smanjenje regionalnih nejednakosti nije potrebno navoditi kao zaseban cilj Strategije.</p> <p>Nastavno na drugi dio komentara koji se odnosi na promjenu naziva mjere 1.1.3., napominjemo kako je razvoj gospodarskih aktivnosti obuhvaćen 2. strateškim ciljem "Povećanje konkurentnosti regionalnog gospodarstva" koji obuhvaća tri prioriteta koji se odnose na unapređenje gospodarske infrastrukture i stvaranje poticajnog poslovnog okruženja na regionalnoj i lokalnoj razini te jačanje ljudskih kapaciteta i obrazovanje povezano s potrebama gospodarstva.</p>
	<p>3. Strategija 3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioritete Strateški cilj 2. - Povećanje konkurentnosti regionalnog gospodarstva i zaposlenosti – MJERE</p>	<p>U Prioritet 2.1. valja uvrstiti riječ „očuvanje“ i redefinirati prioritet 2.1. kao „očuvanje i unapređenje gospodarske infrastrukture na regionalnoj i lokalnoj razini“. U skladu s gore navedenim Mjera 2.1.3. morao bi glasiti „Očuvanje i razvoj lokalnih kapaciteta za programe održavanja starih gradskih jezgri i objekata kulturne baštine“. o Veze s mjerama 1.2.1. 1.2.3. i 3.3.1. morale bi biti redefinirane. Tekst koji objašnjava postojeću mjeru morao bi biti promijenjen na način da se u njega uvrsti riječ „očuvanje“. U Prioritetu 2.2. Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja Mjeru 2.2.5. valja preformulirati u „Povećanje atraktivnosti kontinentalne Hrvatske kroz teritorijalno brendiranje“ a tekst objašnjenja prilagoditi predloženoj promjeni</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO SE.</p> <p>Vežano uz prijedlog promjene naziva prioriteta 2.1. te nastavno i mjere 2.1.3., "Razvoj" podrazumijeva i očuvanje postojećih lokalnih kapaciteta te njihovu nadogradnju.</p> <p>Nastavno na prijedlog preformuliranja mjere 2.2.5., isključivanje Jadranske regije iz ove mjere značilo bi da manje razvijeni krajevi kao što su Lika ili Dalmatinska zagora ne bi mogli biti korisnici potpora.</p>
	<p>3. Strategija 3.3. Vizija, vrijednosti, strateški ciljevi i prioritete Strateški cilj 3. - Sustavno upravljanje regionalnim razvojem – MJERE</p>	<p>U prioritetu 3.2. Djelotvorna međusektorska suradnja (u skladu s načelom participacije) valja uvrstiti novu mjeru 3.2.3. „Nezavisna kontrola kvalitete međusektorske suradnje uz pomoć znanstvenih evaluacijskih metoda“ o Navedenu novu mjeru valja odgovarajuće opisati</p>	<p>NE PRIHVATLJIVO SE.</p> <p>U sklopu izrade i provedbe Strategije predviđeno je prethodno vrednovanje (ex-ante), vrednovanje tijekom provedbe (mid-term) i vrednovanje po završetku provedbe u skladu s Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja (Nardone novine, broj 121/15) te će u sklopu postupka vrednovanja svakako biti ocijenjena i međusektorska suradnja koja je ključni element uspješne provedbe Strategije. Shodno navedenom, nije potrebno uvrštavati predloženo kao posebnu mjeru.</p>
<p>Ivan Čuljak</p>	<p>STRATEGIJA REGIONALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE DO KRAJA 2020.</p>	<p>Na slici br. 2. umjesto „Prostor & okoliš“, potrebno je navesti „Prostor i okoliš“, Naslov Tablice 1.: Umjesto „Lokacija SWOT radionica“, potrebno je Lokacije SWOT radionica. Iz Tablice 1. izbaciti Istočna Hrvatska – Slavonija, ili navesti samo Istočna Hrvatska ili Istočna Hrvatska – Slavonija i Baranja. Iz Karte 5. izbaciti mjerilo (0 – 200 km) ili ga staviti i na ostale karte. Iz lijevog donjeg ugla Karte 9 izbaciti „zalutalo“. Tablica 6: Umjesto „dušikov dioksida“, ispravno je „dušikov dioksid“. Umjesto „Ugljikovo monoksid“ ispravno je „Ugljikov monoksid“ Također koristiti termin ili Sumpor (IV) dioksid ili Sumporov dioksid. Ukupna plinovita živa – Hg u zagradi (Hg) Ispravno navesti kemijske formule O3 umjesto O3, SO2 umjesto SO 2 itd. Kod zraka postoje dvije „ocjene onečišćenosti“, a to su „onečišćena“ ili „nije onečišćena“, pa iz teksta treba izbaciti riječi „čista“. Izvori: Kod citiranja novijih podataka (2016. godina) navesti HAOP a ne više AZO. Umjesto: MGIPU, 2015. potrebno je navesti MZOIP 2015. i brojni drugi primjeri u tekstu koji se kose ili ih nema u uvodnom dijelu „Kratice i akronimi“. U objašnjenju Karte 10 pogrešno se navodi „Natura 200“. Ispravno je Natura 2000. U Tablici 9. I. Skupinu pisati s malim slovom „s“, kao što su II. i ostale skupine. Komentar: dobro je da raspolažemo novim i ažuriranim podatcima, ali bi se trebalo držati jedinstvene terminologije i ne uspoređivati „kruške“ i „jabuke“ (neki podatci za okoliš su iz 2012., 2013. godine, dok za broj novoosnovanih i ugašenih podataka raspolažemo sve do svibnja ove godine. Mnogi važni podatci nedostojnu. Npr. u Tablici 29. navode se podatci za 2012., 2013., 2014. i 2016. godinu (!?). Nedostaje Tablica 23. Dinamika izgradnje CGO (MZOIP, 2016.) (!?) Općenito te minologija, veliko i malo slovo (karta/Karta, slika/Slika)</p>	<p>PRIHVATLJIVO SE.</p>

	<p>Općeniti komentar</p>	<p>Pojam governance srednjoeuropski Slaveni u EU preveli su kao vladavina, a pojam razvojna suradnja zapravo ne odražava značenje tog pojma. Vladavina je različita od rukovođenja (upravljanja) (management) koja je prvenstveno funkcija osoblja, premda se u manjim i srednjim organizacijama obje funkcije preklapaju. Korisno je misliti o nadzornom odboru kao žarištu vladavine, a izvršni direktori su žarišna točka rukovođenja. Vladavina uključuje odgovornost za organizacijske izvedbe i smjer. Vladavina je prvenstveno upravljačka funkcija i blisko povezana s pojmom upraviteljstva. U skladu s izloženim predlaženjem korištenje pojma vladavina! Onda bi se u Strategiji očekivao koncept, primjerice, urbane vladavine; regionalne socijalne vladavine;</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p>
	<p>2.2 Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom Obrazovanje</p>	<p>U duhu prakse u hrvatskom jeziku bilo bi primjerenije reći socijalnog razvoja. Obrazovanje, udio djece u dječjim vrtićima u HR znatno je ispod Barcelonskog cilja, a time se socijalizacija te razvoj djece pripadnika nižih slojeva i onih koji žive u ruralnim područjima javlja kao ozbiljan problem. Kako se radi o decentraliziranoj usluzi u odgovornosti JLS siromašnije općine i gradovi nemaju mogućnosti pružanja ovih usluga u skladu s određenim standardima i kako bi one bile prihvatljive. Naime, dječji vrtići su ulaganja u djecu, ljudski kapital, kao dio Pakta socijalnih ulaganja Europske unije, vidjeti tekst, www.rsp.hr Revija za socijalnu politiku, 2013: 167-190. K tome, srednjoškolsko obrazovanje je nepristupačno i neprihvatljivo dijelu djece iz nižih slojeva u zabitijim ruralnim područjima.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Termin koji se koristi u ovom dokumentu usuglašen je među mnoštvom dionika koji su bili uključeni u participativni proces. Jasno je da postoje kvalitetniji sinonimi.</p>
<p>Prof. dr.sc. Gojko Bežovan</p>	<p>2.2 Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom Zdravstvo i socijalna skrb</p>	<p>Glede zdravstva, analiza je smo statistička, a ono postaje sve neprihvatljivije (affordability) sve većem broju građana! Socijalna je skrb ključna za programe socijalne integracije, a u Strategiji je svedena na tek nekoliko činjenica. Problem je socijalne skrbi što bogatiji gradovi i općine daju sredstva za ostvarivanje prava svojim građanima, pa time imamo fenomene lokalne socijalne države koja je već naveliko dovela u pitanje socijalnu koheziju u zemlji. Zanimljivo je dokument ne spominje pojam socijalna država! Preozbiljno je pitanje glede dokumenta kojim se promišlja strategija regionalnog razvoja zemlje, trebaju li na području cijele zemlje vrijediti ista socijalna prava za sve građane?! Jasno, oni koji žive u pasivnim krajevima trebali bi imati nešto veća socijalna prava! Inače, sa socijalnim se pravima na lokalnim razinama politički trguje! K tome, pružanje usluga u domovima za odrasle tek je usput spomenuto, a tu su rastuće potrebe, a u uslugama imamo državne domove za povlaštene i privatne, višestruko skuplje, za one koji se ne uspiju snaći. Ove su usluge neprihvatljive i nedostupne znatnom broju sugrađana. Sustav treba reformirati, a državne subvencije trebaju dobiti građani temeljem provjere imovine i prihoda, a ne ih davati državnim domovima. Time se dovodi u pitanje socijalna kohezija i elementarna pravednost u sustavu. Pored toga, dovodi se u pitanje razvoj socijalnog poduzetništva u ovom području koje može proizvoditi usluge i za inozemne korisnike.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Navedeni komentar je prvenstveno usmjeren na Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo socijalne politike i mladih, a dijelom i na Ministarstvo rada i mirovinskog sustava. Strategija regionalnog razvoja može fenomene navedene komentaru prepoznati i pokušati ih ublažiti kroz konkretne aktivnosti u suradnji s navedenim ministarstvima, što se planira u sklopu Akcijskog plana koji se izrađuje u okviru procesa izrade Strategije.</p>
	<p>2.2 Analiza stanja društvenog razvoja sa SWOT analizom Civilno društvo</p>	<p>Glede civilnog društva, ono postaje prostorom proizvodnje socijalnih inovacija te razvojem održivih promjena. Civilno društvo je i ključni dionik razvoja vladavine, osobito u području zaštite okoliša i u socijalnoj politici. K tome, na otocima i slabije razvijenim područjima zemlje civilno je društvo supstitit institucija lokalnih vlasti. Velika prepreka jačanju socijalnog razvoja u HR je monopol državnih institucija koje su kolonizirane nesposobnim stranačkim „stručnjacima“. To je prepreka učinkovitom i djelotvornom korištenju EU fondova. A zašto nema ništa o stanovanju, pa to je postalo područje najvećih rizika za pripadnike mlade srednje klase, građani su zaduženi neotplativim stambenim kreditima. Društvo ne naprosto puklo na najproduktivnijim slojevima. Jednom nas je EU u razdoblju pridruživanja obvezala da sačinimo Strategiju socijalnog stanovanja. Međutim, ništa! Ne bi li to mogao biti ulog u regionalni razvoj zemlje?</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Navedena Strategija socijalnog stanovanja trebala bi biti dio regulative uz Zakon o socijalnom stanovanju i Nacionalnu populacijsku politiku, koja kao dokument egzistira. Navedeni problem stoga nije moguće cjelovito obraditi u sklopu Strategije no svakako se može prepoznati i u sklopu pojedinih konkretnih projekata pokušati ostvariti pozitivne pomake.</p>
	<p>2.6. Novi koncepti za lokalni i regionalni razvoj Hrvatske</p>	<p>Pojam Otpornost regija (engl. resilient regions) neispravno je gramatički preveden. Naime, pojam resilient „para“ uši dobro obrazovanim izvornim govornicima engleskog jezika! Poslije konzultacija s vrsnim prevoditeljima i poznavateljima našeg jezika predlažem neka se ovaj pojam prevodi kao pruživ. Kako bi se razumio koncept smart city, prije svega indikatori kojima se mjeri konkurentnost građova predlažem navesti izvor http://www.smart-cities.eu/ u kojem se nalazi i grad Zagreb! Socijalnim inovacijama u HR kontekstu bavili smo se u FP7 projektu WILCO http://www.wilcoproject.eu/ i pokazuje se da se u javnom sektoru u HR ne mogu proizvoditi socijalne inovacije. To radi civilno društvo!! O tome postoji više objavljenih publikacija!!! U dokumentu je loše prevedena BEPA-ina definicija ovog pojma. Naime, socijalne inovacije podmiruju, a ne zadovoljavaju, socijalne potrebe. Na str. 76, „... a u slučaju pojedinih, npr. reforme mirovinskog sustava, dolazi do zaokreta“. Nije moguće razumjeti o kakvom se zaokretu radi. Glede regionalnog razvoja nije li drečča činjenica, vlasnici četvero-krevetnih apartmana u Dubrovnika plaćaju na njih paušali porez od 1.200,00 kuna godišnje. To je u primorju i na otocima postao veliki posao koji nosi velike zarade. S druge strane, netko ispeče kotao rakije i plati državi 200,00 kuna poreza. Nije li ovim ustanovljena rentijerska ekonomija u kojoj ima malo sretnih ljudi? To uvelike dovodi u pitanje koheziju u zemlji! Pored toga, izazov je regionalnog razvoja što imovina u primorju i na otocima ima puno veću vrijednost od imovine na kontinentu. Nije li to jedan od mogućih razloga uvođenja poreza na nekretnine?</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE.</p> <p>Svakako će se još poraditi na točnom i odgovarajućem izričaju u prijevodu pojmova sa engleskog jezika budući će tekst Strategije proći i potrebnu lekturu. Nadalje, uključivanje velikog broja dionika iz svih dijelova RH i iz različitih područja djelovanja u proces izrade Strategije imalo je za zadatak polučiti što reprezentativnije i vjerodostojnije nalaze, pa tako i u sferi gospodarskih razlika (i mogućnosti za razvoj) između Kontinentalne i Jadranske Hrvatske upravo s konačnim ciljem utvrđivanja razvojnih potreba i prioriteta te jačanja kohezije i ujednačenog razvoja provedbom Strategije.</p>